

Voorjaarsbericht 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	5
Samenvatting beleid en financiën.....	6
Samenvatting financieel	7
Programma's Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid	12
Ambitie.....	12
Binnenstad	12
Duurzaamheid	16
Economie	21
Veiligheid	23
Beleidsveld 0 Bestuur en Ondersteuning	30
Bestuur	30
Burgerzaken	35
Financiën	38
Beleidsveld 1 Veiligheid.....	44
Integrale veiligheid	44
Fysieke veiligheid	44
Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	47
Duurzaam & Innovatief.....	47
Economische bereikbaarheid	52
Stedelijke omgeving	56
Beleidsveld 3 Economie.....	61
Aantrekkelijk vestigingsklimaat bedrijven	61
Regionaal werkgelegenheidscentrum	63
Beleidsveld 4 Onderwijs	65
Onderwijs	65
Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie.....	70
Cultuur erfgoed & lokale media	70
Cultuurpresentatie.....	72
Openbaar groen en (openlucht) recreatie.....	75
Sportaccommodaties.....	76
Sportbeleid.....	78

Beleidsveld 6 Sociaal domein	81
Doorontwikkeling integrale aanpak sociaal domein	81
Sociale veerkracht	96
Beleidsveld 7 Volksgezondheid en Milieu	102
Beheer openbare ruimte	102
Milieu	103
Volksgezondheid	107
Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	109
Ruimtelijke ordening	109
Volkshuisvesting	112
Gebiedsgericht werken	115
Begrotingswijziging 2019.....	117
Verloop budgetoverhevelingen 2018 naar 2019.....	118
Kredieten.....	124
Afgesloten kredieten	124
Nacalculaties afgesloten kredieten.....	125

Inleiding

Hierbij bieden wij u het Voorjaarsbericht 2019 over de periode januari tot mei 2019 aan. Zoals in de planning en control cyclus is opgenomen, wordt de gemeenteraad twee keer per jaar middels het Voor- en Najaarsbericht geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot afwijkingen op beleid, op de middelen en bedrijfsvoeringsaspecten, met een voorstel tot bijsturing en wijziging van de Begroting 2019.

Waar het Najaarsbericht meer een constaterend en verantwoording aflegend karakter heeft (immers het jaar is dan nagenoeg om), biedt het Voorjaarsbericht handvatten voor bijstelling van beleid en nadere prioritering.

Het Voorjaarsbericht is primair een afwijkingenrapportage waarbij wordt gerapporteerd over de (beleidsmatige en financiële) afwijkingen op producten en kostenplaatsen en op de voorgenomen activiteiten bij de Programmabegroting.

Daarnaast wordt in het Voorjaarsbericht ook gerapporteerd over de stand van zaken met betrekking tot de afgesloten kredieten.

De inhoud en opzet van het Voorjaarsbericht is gewijzigd, met name op de volgende punten:

- In hoofdstuk 2 is een samenvatting opgenomen van beleidsmatige en financiële afwijkingen.
- In hoofdstuk 3 wordt voor de 4 programma's (Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid) en voor de beleidsvelden gerapporteerd over de afwijkingen in beleidsmatige en financiële zin; het beleidsmatige deel betreft afwijkingen in de uitvoering van de in de begroting 2019 opgenomen maatregelen.
- In hoofdstuk 4 is de begrotingswijziging 2019 opgenomen.
- In hoofdstuk 5 is het verloop van de budgetoverhevelingen vanuit 2018 naar 2019 weergegeven.
- In hoofdstuk 6 wordt gerapporteerd over de afgesloten kredieten.

Waalwijk, mei 2019,

Het college van b en w van de gemeente Waalwijk

Samenvatting beleid en financiën

Samenvatting beleid

In de Begroting 2019 maakten we melding van 162 voorgenomen activiteiten. Hieronder volgt het overzicht van beleidsmatige activiteiten in het jaar 2019 :

1 (GROEN) Wat we naar verwachting in 2019 gaan realiseren;

- 88 maatregelen

2) (ORANJE) Welke meerjarige maatregelen liggen wel op schema maar worden niet afgerond in 2019?

- 58 maatregelen

3) (ROOD) Wat we naar verwachting niet gaan realiseren in 2019;

- 4 maatregelen

4) Wat we extra gaan doen;

- 3 maatregelen

In onderstaand overzicht staat grofmazig weergegeven, de verdeling van al dan niet gerealiseerde maatregelen gerubriceerd naar Programma/Beleidsveld.

<u>Programma/Beleidsveld</u>	Indicatoren (TIJD)		
	G	O	R
Binnenstad	3	4	1
Duurzaamheid	7	2	0
Economie	2	2	1
Veiligheid	11	8	0
0. Bestuur en ondersteuning	5	3	0
1. Veiligheid	3	2	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4	8	1
3. Economie	4	4	0
4. Onderwijs	7	3	0

5. Sport, cultuur en recreatie	13	6	0
6. Sociaal domein	16	4	1
7. Volksgezondheid en milieu	4	3	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9	9	0
TOTAAL (150)	88	58	4

Samenvatting financieel

De Begroting 2019 is door de gemeenteraad vastgesteld op 8 november 2018. Daarna is als gevolg van enkele raadsbesluiten nog een aantal begrotingswijzigingen 2018 en 2019 doorgevoerd. De effecten voor de jaren 2019-2022 van die wijzigingen zijn, voor zover ze ingaan in 2019, in onderstaande tabel weergegeven. Begrotingswijzigingen met pre-prioriteit voor de Kadernota 2020 met effecten vanaf 2020 komen pas bij de Kadernota aan de orde.

Financieel beeld na Voorjaarsbericht 2019

Onderaan de tabel zijn de effecten van dit Voorjaarsbericht toegevoegd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>N = Nadeel</i> <i>V = Voordeel</i>	2019	2020	2021	2022
Begroting 2019					
Basis begroting 2019	V	1.492	2.061	1.826	1.546
1e Begrotingswijziging	N	1.286	1.286	1.286	1.286
Voor raadsbehandeling	V	206	775	540	260
Amendement OZB (begrotingswijziging 2019-005)	N	58	58	58	58
Raadsbesluit 8 november 2018	V	148	717	482	201
Najaarsbericht 2018	N	430	430	430	430
Voorafgaand aan voorjaarsbericht	N	282	287	52	229
Wijzigingen voorjaarsbericht 2019	V	493	88	552	558
Totaal na voorjaarsbericht 2019	V	211	375	500	787

De cijfers 2020-2022 van bovenstaand financieel beeld zullen het uitgangspunt zijn voor de nagenoeg gelijktijdig op te stellen Kadernota 2020.

Voorstellen die voortkomen uit het Najaarsbericht 2018

Bedragen x € 1.000	N = Nadeel V = Voordeel	2019	2020	2021	2022	2023
		<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning / Bestuur</u>				
Vervanging websites		-16	-16	-16	-16	-16
Intranet		-10	-10	-10	-10	-10
<u>Beleidsveld 4: Onderwijs / Onderwijs</u>						
Hogere lasten leerlingenvervoer		-181	-181	-181	-181	-181
<u>Beleidsveld 5: Sport, Cultuur en Recreatie / Sportaccommodaties</u>						
Afname verenigingen / minder zwemlessen		20	20	20	20	20
Afname verenigingen / minder zwemlessen		-20	-20	-20	-20	-20
Lagere inkomsten Sportparken		19	19	19	19	19
Lagere inkomsten Sportparken		-19	-19	-19	-19	-19
<u>Beleidsveld 6: Sociaal Domein / Sociale Veerkracht</u>						
Huuraanpassing Den Bolder		-30	-30	-30	-30	-30
<u>Beleidsveld 6: Sociaal Domein / Integratie Sociaal Domein</u>						
Hogere lasten Regiotaxi		-193	-193	-193	-193	-193
<u>Beleidsveld 7: Volksgezondheid / Milieu</u>						
Hogere opbrengst rioolheffing		157	157	157	157	157
Hogere opbrengst rioolheffing		-157	-157	-157	-157	-157
Totaal		N 430	N 430	N 430	N 430	N 430
In Najaarsbericht 2018		N 424	N 424	N 424	N 424	N 424
Vershil		N 6	N 6	N 6	N 6	N 6

Voorstellen Voorjaarsbericht 2019

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>N = nadeel V = voordeel</i>	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning / Bestuur</u>						
Lagere contributie VNG		70	70	70	70	70
Informatiebeveiliging en privacy		-60	-60	-30	0	0
Rechtspositie Decentrale Pol. Ambtsdragers		-23	-22	-22	-22	-22
<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning / Burgerzaken</u>						
Minder reisdocumenten Publiekszaken		-103	-120	-106	-113	-139
Storting in egaliseriereserve		581	0	0	0	0
Onttrekking uit algemene reserve		-581	0	0	0	0
Egaliseriereserve, dekking uit A.R.		103	120	106	113	139
<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning / Financiën</u>						
Septemercirculaire 2018		-197	-73	-183	-67	-68
Vervallen oormerking meicirculaire 2015		-10	-10	-10	-10	-10
Vervallen oormerking meicirculaire 2017		50	60	50	0	0
Hogere dividend BNG		70	70	70	70	70
Wet Banenafpraak en quotumregeling		-80	-80	p.m.	p.m.	p.m.
Wet Banenafpraak en quotumregeling A.R.		80	80	p.m.	p.m.	p.m.
Meerjaren ICT Investeringsplan 2019-2022		-34	-34	-34	-34	-34
Extra opbrengst OZB		125	125	125	125	125
Lagere storting reserve leefbaarheid		50	50	50	50	50
Verschuiving investeringen IUP/Brandweer		589	610	0	0	0

Beleidsveld 1: Veiligheid / Fysieke veiligheid					
Lagere bijdrage Veiligheidsregio	50	50	50	50	50
Beleidsveld 2: Verkeer, vervoer en waterstaat / Sted. omg.					
Lager budget Openbare Verlichting	45	25	25	25	25
Beheer / onderhoud routestructuren	9	9	9	9	9
Beheer / onderhoud routestructuren	-9	-9	-9	-9	-9
Lagere opbrengst parkeren	-400	-400	-400	-400	-400
BTW-effect Parkeren	-60	-60	-60	-60	-60
Beheer fietsenstalling	-58	-58	-58	0	0
Vervanging afsluitpalen centrum	0	-29	-29	-29	-29
Beleidsveld 4: Onderwijs / Onderwijs					
Bijstellen leerlingenvoer	0	50	50	50	50
Beleidsveld 6: Sociaal domein / Integratie sociaal domein					
Bijstellen regiotaxi	0	50	50	50	50
Bijdrage Baanbrekers	-740	-350	-337	-218	-334
Dekking uit oormerking Meicirculaire 2018	740	350	337	218	334
Bijstelling ramingen WMO	-570	-570	-570	-570	-570
Ingezet voor nieuwe berekening WMO	570	660	580	520	520
Vervallen oormerking 634 WMO	640	880	810	340	340
Vervallen oormerking 634 Jeugdzorg	80	-110	-50	170	170
Herijking jeugdzorg	-995	-700	-550	-400	-250
Dekking herijking jeugdzorg	995	0	0	0	0
Reorganisatie team WIJZ	-514	-514	0	0	0

Reorganisatie team WIJZ / dekking	514	514	0	0	0
Jeugdwerkloosheidsvrije zone	-47	0	0	0	0
Jeugdwerkloosheidsvrije zone, dekking A.R.	47	0	0	0	0
<u>Beleidsveld 7: Volksgezondheid / Volksgezondheid</u>					
Lagere bijdrage GGD	100	48	48	48	48
<u>Beleidsveld 7: Volksgezondheid / Milieu</u>					
Aanbestedingsvoordeel restafval	400	400	400	400	400
Storting in voorziening / lagere tarieven 2020	-400	-400	-400	-400	-400
Lagere opbrengst oud papier	-80	-80	-80	-80	-80
Onttrekk. voorziening / hogere tarieven 2020	80	80	80	80	80
Subtotaal NIEUW Voorjaarsbericht 2019	V 493	V 88	N 552	N 558	N 409
TOTAAL VOORJAARSBERICHT 2019	V 63	N 342	N 982	N 988	N 839
<u>Bestaande uit:</u>					
Nadeel Najaarsbericht 2018	N 430	N 430	N 430	N 430	N 430
Resultaat Jeugdzorg	V 80	N 810	N 600	N 230	N 80
Nadeel Parkeren	N 460	N 460	N 460	N 460	N 460
Resultaat WMO	V 106	V 436	V 286	N 244	N 244
Voordeel (per saldo) overige posten	V 767	V 922	V 222	V 376	V 375

Programma's Binnenstad, Duurzaamheid, Economie en Veiligheid

Ambitie

In 2016 is gestart met programmatisch werken door het tijdelijk aanstellen van drie programmamanagers (Binnenstad, Economie en Veiligheid). Hiermee hebben we een eerste stap gezet om de maatschappelijke opgaven centraal te stellen. Wij vinden programmamanagement een krachtig instrument, maar een goede evaluatie hiervan is wel belangrijk. Deze evaluatie is nog niet uitgevoerd. Gezien de grote opgaven waar we voor staan, zie beleidsveld 6 en 7, zetten we het programmamanagement voor Binnenstad, Economie en Veiligheid voor 2019 en 2020 voorlopig voort. Ook voegen we nieuw programmamanagement voor Duurzaamheid toe. Daarbij stellen we de voorwaarde dat er na twee jaar, vóór de kadernota 2021, een evaluatie plaatsvindt van het programmamanagement waarin zichtbaarheid, toerusting, inbedding in de organisatie, slagkracht en de behaalde resultaten en effecten belangrijke meetindicatoren zijn. Op basis daarvan besluiten we of het programmamanagement wordt gecontinueerd. Naast een programmamanager heeft elk programma een ontwikkelbudget ter beschikking. Daarnaast is voor alle vier programma's een uitvoeringsbudget gereserveerd waaruit de uitvoeringsmaatregelen op basis van concrete plannen kunnen worden gedekt.

Binnenstad

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

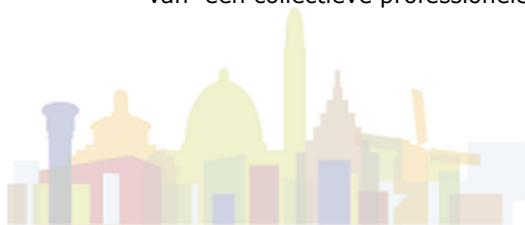
- **Een compacter centrum in zowel aanbod als vierkante meters**
  - transformatie van ongeveer 10.000 m² winkelruimte
  - toevoegen van ongeveer 100 woningen in de periode tot 2025
  - leegstand terugdringen naar 5% in 2025
- **Centrum is een aantrekkelijke plek voor ontmoeting en vermaak**
  - imago centrum verbeteren
  - bezoekersaantallen stijgen
  - uitbreiding boodschappenaanbod in het centrum
  - uitbreiding horeca met 500m²
  - waardering binnenstad stijgt
- **Verbinden schoen- en lederbedrijven aan de retail- en leisurefunctie in het centrum**
  - opening schoen- en ledermuseum in 2021.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Acquisitie & pandenbank

Vanwege het hoge aantal leegstaande panden (22% van het totaal medio 2018) is er behoefte aan een actievere aanpak van de leegstand in het centrum van Waalwijk. Iedere partij probeerde dit afzonderlijk aan te pakken. Sommige eigenaren van panden zijn minder actief en makelaars zijn niet altijd even (pro)actief, wat er samen toe leidt dat leegstand blijvend en onoplosbaar dreigt te worden. Daarom heeft de gemeente in 2018 in de bijdrage voor het mogelijk oprichten van een BIZ aan Centrummanagement ook middelen verstrekt ter ondersteuning van het professionaliseren van centrumbrede acquisitie. De samenwerking binnen de BIZ en het ophalen van meer gezamenlijke middelen moeten bijdragen aan het verder zelfstandig voortzetten en uitbouwen van een collectieve professionele aanpak van leegstandsbeheer en acquisitie.

Passend binnen de geformuleerde centrumvisie gaat gewerkt worden aan het gericht zoeken naar nieuwe geschikte ondernemers om de leegstand te verminderen. Hiervoor worden de volgende acties uitgevoerd:

- pandenbank opzetten die actuele leegstand en (huur)voorwaarden inzichtelijk maakt;
- (laten) opstellen van een optimale branchemix voor de verschillende deelgebieden in het centrum;
- een Bidboek creëren voor mogelijke nieuwe partijen;
- aantrekken van nieuwe bedrijven met behulp van een professionele acquisiteur met kennis van nationale, regionale en lokale spelers, met als doel de continuïteit en een volwaardig aanbod in het centrum van Waalwijk te bevorderen;
- een nieuwe grote publiekstrekker (bijv. supermarkt) in De Els toevoegen.

Aangenomen dat de BIZ inderdaad tot stand is gekomen zal deze activiteit in 2019 in principe geen gemeentelijk bijdrage meer vergen. Mocht dit anders uitpakken dan zullen wij uiteraard met nadere advisering ter zake bij de raad terugkomen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

Wyne Strategy & Innovation uit Amsterdam heeft opdracht gekregen overkoepelende acquisitie vorm te geven en mogelijkheden voor revitalisering te onderzoeken. Medio 2019 zal de op basis van onderzoek en overleg met stakeholders te ontwikkelen strategie worden vastgelegd inclusief monitoringsinstrumenten zoals een pandenbank, omzettrends, bezoekersaantallen en -tevredenheid etc. Parallel aan deze hoofdzakelijk meer op externe/landelijk opererende partijen te richten activiteit wordt in maart gestart met het opzetten van Volop Waalwijk. Een op de lokaal aanwezige cultureel maatschappelijke initiatieven en starters te richten bemiddeling die als intermediair dienst doet richting vastgoedeigenaren en reguliere makelaardij. Een concept dat in Den Bosch goede resultaten boekt en nu in samenwerking met de Provincie in een aantal middelgrote gemeenten wordt ingezet in het kader van het bestrijden van leegstand.

B19 | Concept Museum + Schoen-leder

Na een akkoord van de gemeenteraad op het PvE en inrichtingsplan zal in het eerste kwartaal van 2019 het schetsontwerp worden opgesteld en aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Bij dit voorstel omtrent het schetsontwerp zal zonodig tevens een voorstel worden gedaan omtrent het (bouw)voorbereidingskrediet. Na een akkoord op het schetsontwerp zal worden gewerkt aan het Voorlopig en Definitief Ontwerp, wat tevens aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. De gehele ontwikkeling zal opgepakt worden in samenspraak met stakeholders uit de branche, (centrum-)ondernemers en de inwoners van Waalwijk.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

Op 13-07-2017 heeft de Raad het college opgedragen om een 'concept Museum-Plus' te ontwikkelen. Op 11-10-2018 heeft de Raad het Programma van Eisen en het inrichtingsplan, beiden vervaardigd door Tinker Imagineers, geaccordeerd als uitgangspunt voor verdere uitwerking. Na 11-10-2018 is het volgende gebeurd:

- Na een aanbesteding hiertoe is een bouwkundig architect gecontracteerd.
- Een nieuwe gemeentelijk projectleider is aangesteld.
- Op het moment van schrijven loopt een aanbesteding voor 'ontwerp en uitvoering

museale inrichting' en loopt een aanbesteding voor een installatieadviseur.

- Bouwkundig architect heeft een concept-schetsontwerp (SO) vervaardigd welke op 21-03-2019 aan de Raad gepresenteerd is. Op basis van dit SO zijn de kosten door architect geraamd.

Per half april 2019 starten bouwkundig architect, inrichtingsarchitect en installatieadviseur in nauwe onderlinge afstemming met de verdere uitwerking van het SO; het vervaardigen van achtereenvolgens het voorlopig ontwerp (VO), het definitief ontwerp (DO) en de bestekstukken. Kort na de zomervakantie is n.a.v. het dan beschikbare DO een presentatie aan de Raad gepland. Ultimo 2019 zijn de aanbestedingen gepland, waarna de Raad begin 2020 wordt gevraagd definitief te besluiten over de doorgang (de uitvoering) van het project.

De meest recente investeringsraming (o.b.v. SO van bouwkundig architect) sluit op €9.900.000,-. Dit is conform de door de Raad op 06-02-2018 uitgesproken intentie om zulk een bedrag te investeren.

De meest recente planning is conform de op 11-10-2019 aan de Raad gepresenteerde planning; oplevering bouw januari 2021, ingebruikname van het museum per ultimo maart 2021.

B19 | Kunst in Openbare Ruimte

In 2019 wordt het kunstwerk 't Koffijhuis' gerealiseerd in Sprang-Capelle. Het is een kunstwerk van de hand van Marcel Smink en het is het laatste kunstwerk dat gerealiseerd wordt in het kader van de Halve Zolenroute. Andere kunstwerken zijn 'Ode aan de Zandrug' (Waspik), 'het Wiel' (Waalwijk), 'Footprint' (Raamsdonk) en 'On top of the world' (Drunen). De Halve Zolenroute is een gezamenlijk initiatief van de gemeentes Waalwijk, Heusden en Geertruidenberg en de kunstroute is gebaseerd op de nota 'Verbinden in beweging' van het bkcc.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

B19 | Meer woonfuncties in het centrum creëren

Om te komen tot een compacter centrum ontstaat de mogelijkheid om meer woonfuncties in het centrum te realiseren. Vastgoed is echter veelal niet in eigendom van de gemeente, maar als vanuit derden initiatieven komen tot ombouw van winkelfuncties, zal de gemeente hier een positieve grondhouding in hebben.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Er zijn verschillende initiatieven voor woonfuncties in het centrum ingediend bij de gemeente. Een aantal plannen zijn reeds uitgevoerd, andere locaties zullen de komende jaren tot uitvoering gebracht worden.

B19 | Pilot "Wet Blue"

Wet Blue (de kleur van met chroom geloid leer) is een lichtconcept geïnspireerd op de (nog steeds) bloeiende leer- en schoenindustrie in de Langstraat. Het heeft als doel deze in te zetten als unieke sellingpoint van Waalwijk en daarmee de ambities op economisch, cultureel en ecologisch gebied te ondersteunen. Een van die ambities is het aantrekkelijker maken van het

centrumgebied door het in samenwerking met het leder - en schoenmuseum en de centrumondernemers bevorderen van mogelijke thematisering op het gebied van schoen en leder(mode) om zo een nieuwe eigen identiteit te genereren. Wet Blue komt met name tot uiting in een lichtroute in het centrum, een aaneenschakeling van in deze kleur aangelichte gebouwen en objecten die een link hebben met leer in het heden en verleden. De start is met het aanlichten van het stadhuis, de Rabobank en de Hooisteeg gemaakt.

Het project wordt getrokken door de stichting Centrummanagement. Rabobank De Langstraat en de gemeente Waalwijk hebben in 2018 een startkapitaal van €75.000,- bij elkaar gebracht. Bijdragen van deelnemende bedrijven in combinatie met inzet van beschikbaar programmabudget en andere gaandeweg aan te trekken middelen moeten de uitbouw verder "op gang houden". Het aan de cofinanciering voor het commerciële (deelname van bedrijven) deel van de route in 2019 eventueel benodigde budget is (afhankelijk van daadwerkelijk aangroei tempo) nog lastig te ramen. Een tweede element in de route betreft (cultuur)historische elementen zoals aan de leer en schoenindustrie uit het verleden gerelateerde gebouwen en objecten. Voor dit in 2019 nog uit te werken aspect, dat meer op de weg van de gemeente ligt, zal ook een nader te bepalen beroep worden gedaan op voor de betrokken beleidsvelden kunst, cultuur, monumenten en economie beschikbare middelen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Tijdens het winterfeest december 2018 zijn een aantal objecten, waaronder de St. Jan en de Markt, tijdelijk aangelicht om de interesse bij ondernemers en bewoners te vergroten. Inmiddels hebben zich een kleine tien bedrijven aangemeld en zijn concrete projecten in voorbereiding die dit jaar zullen worden uitgevoerd.

B19 | Vergroenen Binnenstad

Groen draagt bij aan leefbaarheid en wordt gewaardeerd door inwoners en bezoekers. Het centrum van Waalwijk is vrij dicht bebouwd en er is veel verharding aanwezig. In 2019 willen we, rekening houdend met de functionaliteit van het centrum, meer groen aanbrengen. Hierbij ligt de focus met name op de grote parkeerterreinen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

B19 | Weekmarkt naar Raadhuisplein

De verplaatsing van de weekmarkt naar het Raadhuisplein is in onderzoek, waarbij voor de brede scope rekening moet worden gehouden met het terrassenbeleid, de planontwikkeling Museum Plus en overige activiteiten in het programma Binnenstad. Aan de gemeenteraad zal een voorstel over de verplaatsing van de weekmarkt ter besluitvorming worden voorgelegd. Vervolgens zal worden gestart met uitvoering conform de besluitvorming. Een en ander naar verwachting medio 2019 af te ronden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

Er zal uitvoering gegeven worden aan het besluit van de raad tot het verplaatsen van de

warenmarkt naar het centrum.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

B19 | Oprichten BIZ

Verbeteren van de organisatiegraad en (financiële) slagkracht van de stakeholders in het centrum is van cruciaal belang. Daarom hebben we in 2018 aan de stichting Centrummanagement (CM) een bijdrage verstrekt om de haalbaarheid van het instellen van een Bedrijven Investeringszone (BIZ) te onderzoeken. De ondernemers in het centrum (buiten De Els) betalen reclamebelasting. De heffing voor de BIZ komt daarvoor in de plaats. Daarnaast worden de eigenaren van commercieel vastgoed (inclusief De Els) ook aangeslagen. Iedereen betaalt dan mee aan de activiteiten in het centrumgebied. In vergelijking stijgt het beschikbare budget flink en ontstaat één overkoepelende organisatie van betrokken stakeholders. De ondernemers van vastgoedeigenaren in het centrum bepalen daarna vervolgens via een stemming zelf of de BIZ er per 01 januari 2019 daadwerkelijk komt. Is het resultaat van de stemming negatief dan zal CM, dat anders overgaat in de BIZ, voorlopig blijven voortbestaan. De definitieve uitkomst is ten tijde van het schrijven van deze informatie nog niet bekend.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

Na het vaststellen van de verordening door de gemeenteraad hebben de eigenaren en ondernemers in het gebied van 22 oktober tot 12 november 2018 gestemd over het al dan niet invoeren van de BIZ Waalwijk Centrum. De BIZ Waalwijk Centrum was bedoeld voor zowel gebruikers (huurders) als vastgoedeigenaren. Aan een van de meest bepalende voorwaarden, tweederde van alle stemgerechtigden moet voor invoering stemmen, werd helaas niet voldaan. Daarom heeft de BIZ het in deze ronde helaas niet gehaald. De gemeente en de initiatiefnemers zijn met elkaar in gesprek over een eventueel vervolg. Als men opnieuw kiest voor een BIZ zal dit wel tijd in beslag nemen. Een eventueel nieuwe stemronde in 2019 is nog niet te verwachten. Voorlopig kan worden teruggevallen op de reclamebelasting. Deze regeling is door het "wegstemmen" van de BIZ niet komen te vervallen en loopt de komende jaren nog door.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Waalwijk is uiterlijk 2043 klimaatneutraal**

Bij mitigatie proberen we de klimaatverandering tegen te gaan via de energietransitie uit het landelijk Klimaatakkoord. We richten ons zowel op het opwekken van duurzame energie als het verminderen van het energieverbruik. Deze enorme opgave wordt vanuit het landelijk klimaatakkoord via de provincies en Regionale Energiestrategieën (RES) uitgerold. Wij zullen in 2019 in de regio afspraken maken over de verhouding (wind, zon, geo, bio) waarin wij een bijdrage kunnen leveren aan de regionale doelstelling. Bij

adaptatie proberen we onze buitenruimte aan te passen aan de klimaatverandering zoals hittestress en (regen)waterovervloed.

- o energieverbruik huishoudens, bedrijven en eigen organisatie daalt
- o aandeel duurzame energie stijgt
- o aandeel verharde oppervlakte in de gemeente daalt

• **Waalwijk heeft een groene en gezonde leefomgeving**

We werken aan een groene en gezonde leefomgeving omdat dit van invloed is op de gezondheid van onze inwoners en de tevredenheid van de leefomgeving. Onze groene buitenruimte is goed lopend bereikbaar en nodig uit tot bewegen. We werken aan een duurzame mobiliteit. We stimuleren het gebruik van schone voertuigen, de aanleg van comfortabele (snelle) fietspaden. (zie beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat).

- o licht- en geluidshinder neemt niet toe
- o verhogen van de biodiversiteit
- o tegengaan verharde oppervlakte, vergroten groenbeleving

• **We schakelen om naar een circulaire economie**

Waalwijk wordt een economisch systeem dat hergebruik van producten en grondstoffen maximaliseert en waardevernietiging minimaliseert. Dat is een ander economisch systeem dan het huidige lineaire systeem waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd. Met onze organisatie en met (koepels van) bedrijven gaan we waar mogelijk gesprekken aan, in het kader van groene ondernemerschap, om gebouwen en (productie) processen circulair in te richten.

Initiatieven om bezit te reduceren worden ondersteund, denk hierbij bijvoorbeeld aan deelauto- projecten (Mobility as a Service, MaaS).

- o in 2021 wordt 85% van ons afval hergebruikt
- o maximaal 45kg restafval per inwoner per jaar in 2021

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Aanbesteding openbare lichtvoorziening

De aanbestedingseisen bij aanbesteding van openbare verlichting bevatten ook duurzaamheidseisen op het gebied van productie, hergebruik, energieverbruik en lichthinderreductie. Dit wordt vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ **Tijd**

B19 | Duurzaamheid als vestigingsvoorwaarde

Bij vestiging van bedrijven wordt gevraagd het gebouw duurzaam te ontwikkelen en dakvlak in te zetten voor winning van zonne-energie. Indien het bedrijf het eigen dak niet gebruikt dient ze dit beschikbaar te stellen

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ **Tijd**

Inmiddels is in de verkoopvoorwaarden bij uitgifte van nieuwe industriegrond opgenomen dat daken van bedrijven geschikt moeten zijn voor de plaatsing van zonnepanelen en indien het bedrijf zelf geen panelen plaatst deze moet aanbieden aan derden om opwek van zonne-energie te realiseren.

B19 | Groene agenda

De Groene Agenda is een uitvoeringsprogramma, welke samen met inwoners, instellingen en ondernemers wordt opgesteld. Het heeft vier doelstellingen:

- kwalitatieve verbetering van het groen
- vergroting van de hoeveelheid groen
- vergroting van de biodiversiteit/natuurwaarden
- vergroten van bewustwording over (het belang van) groen

De Groene Agenda wordt in 2019 in aangeboden aan de raad.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

B19 | Mobility As A Service pilots

Mobility as a Service (MaaS) wordt gezien als de toekomst voor mobiliteit. Het staat voor een transitie in mobiliteit, waarbij de consument mobiliteit inkoop in de vorm van diensten, in plaats van te investeren in het bezit van transportmiddelen of losse diensten als openbaar vervoer en daarmee flexibeler is. Een essentiële verandering in MaaS is het concept van denken in servicelevels. Nieuwe services zullen een combinatie vormen tussen het klassieke openbaar vervoer, vraaggestuurd vervoer en privévoertuigen, waarmee onderlinge grenzen vervagen en een meer integraal systeem ontstaat.

Ov-deelfietsen, taxi's, deelauto's, carpoolen, nieuwe vormen van stadsdistributie en allerlei tussenvormen van mobiliteit worden met MaaS samengesmeed tot een aantrekkelijk, naadloos systeem dat je met je smartphone bereikt, plant, bestelt en betaalt en leidt tot betaalbaar vervoer van deur-tot-deur. Deze veranderingen kunnen op termijn gevolgen hebben voor het gebruik van stedelijke infrastructuur en mogelijk ook voor de inrichting en het ontwerp van de gebouwde omgeving. In potentie kan MaaS leiden tot een verminderde parkeerdruk, een verminderde parkeerbehoefte en zelfs leiden tot een CO2-reductie door een veel efficiëntere omgang met de beschikbare capaciteit. Grootste uitdaging daarbij is hoe MaaS kan worden vertaald naar concrete acties, met verwachte effecten en benodigde financiële middelen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

MaaS heeft nog niet de aandacht gekregen die het verdient, mede omdat nog niet duidelijk is wat daar onder kan vallen. Wel is duidelijk dat er een groot aantal zaken onder kan worden geschaard. Zo zijn we net gestart met het vormgeven van Smart Mobility binnen de gemeente Waalwijk en hoe we dit willen oppakken, maar ook daarover dienen de gesprekken nog plaats te vinden. Concreet zijn we met Smart Mobility bezig voor de Insteekhaven en proberen we de 'Smart-component' te verwerken in de meeste nieuwe projecten. Dit is echter iets anders dan MaaS. MaaS omvat projecten zoals de OV servicebus, Quickwins-OV knooppunten etc. De OV-servicebus hebben wij elders in deze voorjaarsnota opgenomen terwijl wij de Quickwins-OV hierna hebben uitgewerkt.

Bij de Quickwins-OV knooppunten is vanuit het MIRT A2 Deil Waalwijk benoemd als één van de knooppunten waar verkeer van de A2 kan worden afgevangen. Waalwijk komt binnen het traject Quickwins-OV knooppunten in aanmerking voor een tweetal maatregelen, namelijk: een uitbreiding van de fietsvoorziening bij Vredesplein en een realisatie van een P+R nabij de Taxandriaweg. Ondanks dat het onderzoek naar het P+R nabij de Taxandriaweg nog loopt, is

het uitbreiden van de fietsvoorzieningen nabij bushalte Vredesplein een stuk concreter. De komende maanden wordt het voorstel voor de provincie verder uitgewerkt. Het uitbreiden van fietsvoorzieningen draagt bij in de stimulatie van het ketenvervoer. Het motiveren gebruik te maken van het OV en met de fiets het voor-/natransport te doen wordt middels deze maatregelen bevordert, leidend tot een verkeersafname op de A59 en vervolgens op de A2.

B19 | Onderzoek naar mogelijkheden "Groene Daken"

In 2019 doen we onderzoek naar de mogelijkheid groene daken te faciliteren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

B19 | Opstellen Duurzaamheidsagenda

In 2019 wordt de Waalwijkse Duurzaamheidsagenda opgesteld en aan de raad aangeboden. Hierin willen we met belanghebbenden, belangstellenden, ambtelijke organisatie onderwijs, experts en de raad de route waarlangs we de korte en lange termijn doelen willen bereiken vastleggen. Bij het proces om tot een agenda te komen besteden we veel aandacht aan de bewustwording en het imago. De regionale energietransitie-opgave en de gemeentelijke vertaling daarvan dient een belangrijke plek te krijgen in de agenda.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Na vaststelling van de Visie Duurzaam Waalwijk in het najaar van 2019 zal de duurzaamheidsagenda ter besluitvorming aangeboden worden. Naar verwachting in het laatste kwartaal van 2019.

B19 | Plaatsen E-oplaadpunten

Wij gaan vol voor e-bikes/cars. Al in 2014 hebben wij, bij het vaststellen van het lokale laadpuntenbeleid, gekozen voor een zowel stimulerende als faciliterende rol. Dit heeft er inmiddels in geresulteerd dat wij, in samenwerking met de provincie, weliswaar onder een aantal praktische voorwaarden, gratis laadmogelijkheden beschikbaar stellen voor e-rijders die niet beschikken over laadmogelijkheden op eigen terrein. Hiervoor brengen wij in voorkomende gevallen, geen parkeerbelasting in rekening. Daarnaast hebben wij laadpalen geplaatst bij sporthallen, zwembaden en op een aantal parkeervoorzieningen. Op dit moment zijn er circa 30 openbare laadpalen actief. Het aantal te realiseren laadpalen is sterk afhankelijk van het aantal rijders dat niet beschikt over een oplaadplaats op eigen terrein. Een algemeen uitgangspunt is dat dit 30 à 40% van het aantal elektrische rijders betreft. In 2014 werd op basis hiervan voor Waalwijk een toename van het aantal laadpalen voorspeld van 68 in 2013, via 201 in 2015 naar 683 in 2020. Het werkelijk aantal geplaatste laadpalen blijft hier dus ver bij achter. Een verklaring hiervoor is het wegvallen en beperken van fiscale voordelen, het beperkt aantal type elektrische voertuigen waardoor in totaal minder aanvragen voor een oplaadpaal zijn gedaan.

Wij zetten het plaatsen van laadvoorzieningen bij strategische locaties zoals winkelcentra, sportlocaties, openbare gebouwen en andere bezoekersaantrekkende bestemmingen voort en onderzoeken de mogelijkheden van het plaatsen van openbare laadpalen in de kernen. Dit in het kader van het stimuleren. Ons college gaat ook de voortgang van aanvragen om laadpalen nadrukkelijker monitoren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

De samenwerking met de provincie eindigt 20 januari 2020. Afhankelijk van de situatie die zich dan voordoet kan daar dan inhoudelijk nader op ingegaan wordt. De mogelijkheid bestaat dat de provincie of de huidige leverancier tegen het einde van de looptijd van de huidige samenwerkingsovereenkomst een voorstel doet over het vervolg. Zo niet, dan ligt het in de bedoeling om in Hart van Brabant-verband voor het vervolg initiatieven te ontplooiën zodat e-rijders die niet beschikken over een oplaadgelegenheid op eigen terrein binnen een loopafstand van 300 meter hierin worden voorzien. De vaststelling van de 'Strategische plankaart toekomstige locaties e-laadpalen' is in voorbereiding. Ook is onderzoek opgestart naar de mogelijkheden voor het opladen van elektrische fietsen in de openbare ruimte.

B19 | Project natuur in de wijk

In het project 'Natuur in de wijk' worden bewoners gestimuleerd om een bijdrage te leveren aan het vergroten van de biodiversiteit in de bebouwde omgeving. Dat doen we door enerzijds (meer) bewustwording te creëren en anderzijds nestkastjes en beplanting aan te bieden aan bewoners en instellingen. De resultaten van de maatregelen zullen worden gemonitord.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

B19 | Starten met bewustwordings-publiekscampagne

In 2019 gaan we de Waalwijkse Duurzaamheidsagenda opstellen. Dit doen we in een openproces met alle actoren. Doel is om eind 2019 een gedragen en vastgestelde agenda te hebben waarlangs we kunnen werken aan de duurzaamheidsdoelen van (rijk en) de gemeente.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Economie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Waalwijk is een regionaal werkgelegenheidscentrum:**
  - werkloosheidscijfer onder landelijke en Brabants gemiddelde
  - we vergroten uitstroom uit de participatiewet
- **We hebben een aantrekkelijk vestigingsklimaat:**
  - Waalwijk blijft een logistieke toplocatie van Nederland
  - we staan structureel in de top 25 van (digitale) dienstverlening van Nederland
  - we zorgen voor voldoende en veilige bedrijventerreinen
- **Waalwijk is het centrum van de schoen- en lederontwikkeling in Nederland**
  - aantrekken nieuwe bedrijven uit de sector
  - de komende coalitieperiode host Waalwijk 1 à 2 (inter)nationale evenementen (schoen- en ledersector)

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Ontwikkeling Haven 8

Haven 8 is bedoeld voor grootschalige logistiek. Dit zijn bedrijven van 5 hectare of groter. Haven 8 is opgedeeld in twee delen: Haven 8 West en Haven 8 Oost. Naar verwachting zullen minimaal 2 bedrijven zich in 2019 vestigen op Haven 8 West. Hiervoor is reeds een ruimtelijke procedure gestart. In 2019 wordt het bestemmingsplan voor Haven 8 Oost vastgesteld. Daarnaast wordt haven 8 vraaggericht ontwikkeld. Dit betekent dat een bedrijf maatwerk geleverd krijgt. Naar verwachting zal na 2019 zich het eerste bedrijf vestigen op Haven 8 Oost.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

De eerste bedrijven op Haven 8 West zijn inmiddels gestart met de bouw. Verschillende bedrijven hebben interesse getoond in Haven 8 Oost, maar ontwikkeling van dit gebied is mede afhankelijk van de ontwikkelingen rondom het GOL (gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat).

B19 | Aanleg Oostelijke Insteekhaven

Volgens de tijdplanning wordt in december 2018 het bestemmingsplan definitief vastgesteld en wordt het uitvoeringskrediet aan de raad voorgelegd. In het voorjaar 2019 vindt de gunning plaats van het werk, zodat in 2019 nog kan worden begonnen met de aanleg van de insteekhaven.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld. Naar verwachting wordt het plan op 4 april onherroepelijk, een en ander indien er geen beroep wordt ingesteld. De aanbestedingsprocedure loopt en definitieve gunning door de raad met een uitvoeringskrediet,

op basis van een geactualiseerde business case wordt nu voorzien voor oktober 2019. Dan kan nog dit jaar een eerste aanvang worden gemaakt met de realisatie.

B19 | Innovatieve arbeidsmarktprojecten

Voor de invulling van dit budget wordt verwezen naar budget voor maatschappelijke activering

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

In het coalitieprogramma is onder het kopje 7.3 Economie & Werk een structureel budget opgenomen voor innovatieve pilots; € 150.000 jaarlijks. In bijlage 1 bij het coalitieprogramma is dit vervolgens opgenomen onder de omschrijving Maatschappelijke activering structureel € 150.000. Doordat hier 2 verschillende omschrijvingen zijn gebruikt, zijn bij de ombouw naar de begroting 2019 in Pepperflow abusievelijk ook 2 maatregelen opgevoerd (innovatieve pilots onder programma Economie en maatschappelijke activering onder beleidsveld 6 Sociaal Domein). Het budget is in de financiële begroting alleen opgevoerd binnen beleidsveld 6, product 613 Participatiewet.

Het voorstel is deze maatregel na het voorjaarsbericht te verwijderen en over de besteding van dit (structurele) budget bij de maatregel Maatschappelijke activering te rapporteren (TMAO: R. van de Wiel).

B19 | Get ahead in Europe

De Get Ahead propositie die samen met het Havenbedrijf Rotterdam en de gemeente Tilburg is ontwikkeld zal beter worden verbonden met het Waalwijks bedrijfsleven door meer in te zetten op meer projectgedreven initiatieven en daarvoor die bedrijven actief te benaderen die een buitenlandse relatie hebben. Ook worden voor evenementen die de propositie ondersteunen Waalwijkse bedrijven benaderd. Ook wordt ingezet op meer communicatie rondom Get Ahead en wordt nadrukkelijker de verbinding gelegd met het logistiek netwerk van Logistieke Midden-Brabant. Daarnaast is het streven ten minste 1 pilot van Get Ahead naar Waalwijk te halen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

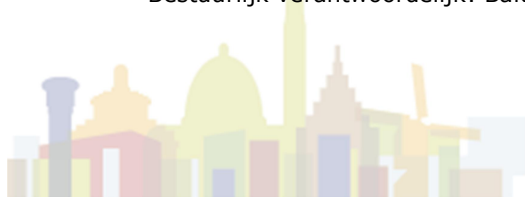
Medio 2019 wordt begonnen met een pilot die gericht op de inning van havengelden, waarbij gebruik wordt gemaakt van blockchain technologie en waarbij de gemeente niet afhankelijk wordt van de gegevens die door de terminaloperator worden verstrekt.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

B19 | Actualisatie van het Economisch Programma Langstraat

Er komt geen nieuw economisch programma voor de Langstraat. De Langstraat gemeenten zijn wel in overleg over de vaststelling van een economisch actieprogramma 2019 dat zich vooral richt op de gemeente overstijgende beleidsthema's, zoals arbeidsmarkt, schoen- en leder en Leisure. De insteek wordt daarbij om vooral de focus te leggen op enkele projecten. Vaststelling van het actieplan vindt plaats in het vierde kwartaal van 2018. De uit het actieplan voortkomende acties worden via het programma economie in uitvoering genomen en bekostigd uit de middelen die voor de komende twee jaar beschikbaar zijn gesteld.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Er komt geen nieuw economisch programma voor de Langstraat. De Langstraat gemeenten zijn wel in overleg over de vaststelling van een economisch actieprogramma 2019 dat zich vooral richt op de gemeente overstijgende beleidsthema's, zoals arbeidsmarkt (waaronder schoen- en leder), arbeidsmigranten en Leisure. Het actieplan 2019-2020 is op 19 maart 2019 door het college vastgesteld en de raad is daarover door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd. De uit het actieplan voortkomende acties worden via het programma economie in uitvoering genomen en bekostigd uit de beschikbaar gestelde beleidsreserve.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Er zijn geen extra activiteiten voorzien die extra budget vragen buiten hetgeen in de begroting is gevraagd en beschikbaar is gesteld.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **We spelen adequaat in op de dynamiek van veiligheid**

Ons veiligheidsbeleid is een dynamisch geheel. Dit betekent dat we altijd inspelen op actualiteiten. Extra aandacht is er voor de in het integraal veiligheidsbeleidsplan 2019-2022 opgenomen prioriteiten:

  - **Daling van de overlast**

We acteren op alle vormen van overlast waarbij de leefomgeving van onze inwoners wordt aangetast. Samen met onze partners passen we maatwerk toe omdat elke situatie om zijn eigen aanpak vraagt.
  - **Aanpak High Impact Crimes**

Hierbij gaat het om vormen van criminaliteit die veel impact hebben op het veiligheidsgevoel van de betrokkenen. Bijvoorbeeld woninginbraken, overvallen en straatroven.
  - **Versterking verbinding zorg en veiligheid**

Door aan de voorkant adequate hulp te bieden wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er onveilige situaties ontstaan. We handelen bij voorkeur preventief, maar indien nodig ook repressief. Een goede en snelle samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners is hiervoor essentieel.
  - **Tegen gaan van ondermijning**

Dit beslaat alle vormen van criminaliteit waarbij het gezag wordt aangetast of waarbij sprake is van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld. Enkele voorbeelden zijn hennepteelt, handel in harddrugs, criminele motorclubs en witwassen door bijvoorbeeld 'kamergewijze verhuur'.
- **We versterken de maatschappelijke barrière**

We willen onveiligheid voorkomen en bestrijden. We streven naar balans en samenhang tussen zorg en veiligheid, het één kan immers niet zonder het ander.
- **We versterken de interne barrière**

Onze informatiepositie moet hiertoe worden versterkt om problemen eerder te onderkennen en adequater te kunnen werken. Als overheid geven we ruimte om te ondernemen, maar we zijn daarin niet naïef en integer. Publieksdienaren moeten hun werk altijd veilig kunnen doen en daarom streven we naar een 100% Veilige Publieke Taak.

- **Veiligheid is van ons allemaal**

Veiligheid creëren we bovendien niet alleen, maar we doen dit samen met onze inwoners en bedrijven. Zo mogelijk ontdekken we vroegtijdig problematiek bij jeugd en bij gezinnen en we spelen daar snel op in om erger te voorkomen.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Activiteiten t.b.v. veiligheid en weerbaarheid leerlingen Voortgezet Onderwijs

In samenwerking met de VO scholen ontwikkelen we activiteiten waarmee we de veiligheid onder en de weerbaarheid van jongeren kunnen vergroten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Tussen de directies van alle VO scholen in Waalwijk en de gemeente Waalwijk (ambtelijk en bestuurlijk) is een overlegstructuur opgezet waarbinnen ervaringen worden gedeeld, projecten en initiatieven worden besproken en waar afspraken worden gemaakt over de werkwijze rondom zorg- en veiligheidsproblematiek. Dit heeft reeds goede resultaten opgeleverd en we gaan hiermee door.

B19 | Activiteiten Veiligheidsplan

Uitvoeren van de activiteiten welke door de gemeenteraad zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

Tijd

De activiteiten die zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan liggen op schema.

B19 | Camera-toezicht optimaliseren (centrum & Haven 1-8)

In samenwerking met programma binnenstad en economie. Camerabeleid en beheerplan opstellen. Mogelijkheden 'slimme' camera's benutten en gebruik ervan efficiënter inrichten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

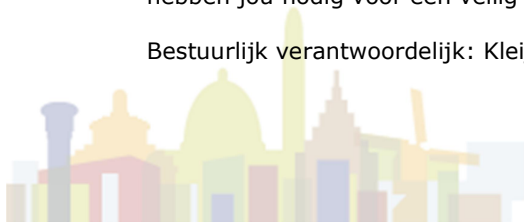
Tijd

Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het camerabeleid en beheerplan.

B19 | Communicatie kalender en campagne

Vanuit de bestaande communicatiekalender richten we ons op inwoners en bedrijven waardoor zij bij veiligheid worden betrokken en het onderwerp meer van hen wordt. Basis is de campagne 'we hebben jou nodig voor een veilig Waalwijk'. Gestart in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

De communicatiekalender 2019 wordt om de week bijgewerkt en maandelijks wordt een thema vanuit 'Veilig Waalwijk' gepubliceerd. Naast 'oude' media wordt er ook actief gebruik gemaakt van nieuwe multimedia. De campagne 'we hebben jou nodig voor een veilig Waalwijk' wordt breed aangevlogen in wijken waar we contact leggen met sleutelfiguren uit de wijken zelf. Zo zorgen we ervoor dat de campagne op een breed draagvlak kan steunen.

B19 | De wijk in tijdens/na incidenten

Bij veiligheidsactiviteiten, zoals het ruimen van hennep en drugslabs, wil de gemeente actief in de wijk aanwezig zijn om bewoners/bedrijven adequaat te kunnen betrekken en informeren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

We informeren de wijk actief bij bijzonderheden zoals bij het aantreffen van drugs of bij incidenten zoals brand of geweldsincidenten. We beantwoorden dan vragen van wijkbewoners en informeren hen over de stappen die door gemeente en/of politie genomen worden. Onze bedoeling daarbij is:

- a) Wijkbewoners te informeren en daardoor meer te betrekken bij hetgeen er speelt;
- b) Vertrouwen te winnen van inwoners;
- c) Door middel van deze gesprekken meer beeld te krijgen van eventuele andere zaken die spelen in de wijk zodat wij daar op in kunnen spelen.

B19 | Herijken preventief jeugdbeleid

Evaluatie en herijking preventief jeugdbeleid met sterke positie voor (preventie in) veiligheid.

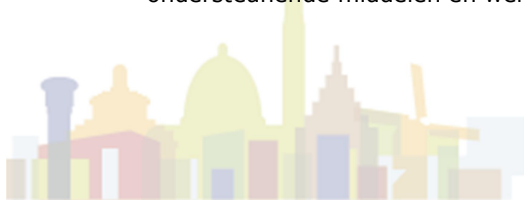
Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Na 10 jaar lokaal beleid en 5 jaar (regionale) transitie is dit een goed ijkmoment om het beleid te herzien. Het nieuwe jeugdbeleid wil daarnaast aansluiten op ander recent gewijzigd of nog te wijzigen beleid, zoals het integraal veiligheidsbeleid (2018), gezondheidsbeleid (2019), subsidiebeleid (2020) etc. De noodzaak om het beleid te wijzigen komt voort uit het recentelijk gewijzigde regionale jeugd(hulp)beleid (Koers voor de Jeugd 2018). Met het nieuwe jeugdkader willen wij (nog) meer aanhaken op thema's die in dit document worden geprioriteerd. Dit omdat het relevante thema's zijn die niet louter lokaal kunnen worden aangepakt. Een andere noodzaak is dat wij trends en ontwikkelingen zien die aanleiding geven het huidige beleid te herzien. In 10 jaar tijd is de leefomgeving veranderd, gedigitaliseerd, soms gesegregeerd. Er zijn zorgelijke ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, drank en drugs. Met een nieuw integraal en preventief jeugdbeleid beoogt het college op deze ontwikkelingen te kunnen inspelen. Onderdeel van het nieuwe jeugdkader zal een onderzoek zijn waarvan de resultaten kunnen worden gebruikt als 0-meting. Die kan worden gebruikt om toekomstige doelen te bepalen en ambities te meten.

B19 | Integriteitsbeleid incl. borging in teams

Integriteit is door de inspanningen in 2018 meer gaan leven. Dit wordt verder geborgd in beleid, ondersteunende middelen en werkafspraken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

Tijd

Integriteit is door gametraining in 2018 meer gaan leven. Er is bewust gekozen om eerst aan bewustwording te werken in 2018 en daarna pas meer in te steken op een beleidsprotocol. In 2019 wordt het beleid gemoderniseerd en verder ontwikkeld. Waar nodig worden ondersteunende middelen en werkafspraken gemaakt om binnen de organisatie op dezelfde wijze om te gaan met integriteit. Er is al enkele jaren een coordinator integriteit actief vanuit HR (THRM). Het aantal meldingen rondom integriteit is zeer beperkt.

B19 | Interne en externe info beschikbaar en bruikbaar maken

Eigen data combineren waardoor goede informatie ontstaat om op te kunnen anticiperen. Dit binnen de kaders van de AVG en zo efficiënt mogelijk (digitaal als dat kan).

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

Tijd

Diverse inspanningen zijn geleverd en worden nog steeds ondernomen om onze informatiepositie te verbeteren. In 2019 wordt hier verder aan gewerkt door standaard datasets te ontwikkelen die helpen om criminaliteit tegen te gaan. Veel aandacht hierin gaat uit naar de relatie tussen het sociaal domein en het veiligheidsdomein.

B19 | Meer en betere meldingen

Inwoners en bedrijven stimuleren om meer te melden. De kwaliteit van de meldingen verbeteren door inwoners en bedrijven hierbij te ondersteunen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

Tijd

De bevordering van meldingen krijgt veel aandacht. Zowel qua kwantiteit als kwaliteit. Drempels om te melden worden geslecht, manieren van melden worden verbeterd en anoniem melden is ook mogelijk.

B19 | Ondersteunen werknemers die onder vuur komen te staan

In 2018 is het verzekeringspakket voor onze mensen opnieuw beoordeeld. Dit heeft geleid tot een nieuw pakket verzekeringen waardoor ook bij integriteitsissues onze medewerkers vanuit de werkgever verzekerd zijn.

Medewerkers die onder vuur komen te staan vanwege de uitvoering van hun taak dienen zich door de werkgever vertrouwd en gesteund te voelen en te weten. In 2018 is gestart met te onderzoeken waar behoefte aan is en waar mogelijkheden liggen. Afhankelijk hiervan worden maatregelen genomen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

Tijd

In 2018 is met een gametraining gewerkt aan bewustwording rondom integriteit. De training

is erg goed ontvangen en de behoefte van de organisatie reikt verder. In 2019 wordt beleid opgesteld en zal de bewustwording levend gehouden worden.

B19 | Opzetten 'bureau integriteit'

Onder de werknaam 'bureau integriteit' worden vanuit de diverse clusters, de activiteiten gebundeld ter bescherming van het bestuur tegen vermenging met de onderwereld, vanuit publiekrechtelijke of privaatrechtelijke verbintenissen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Een aantal medewerkers is toegewezen aan het bureau en werkt in deze opstartfase inmiddels aan diverse casussen. Naast de behandeling van inhoudelijke zaken en (mede op basis daarvan) de verdere aanscherping van processen en procedures, wordt de formele besluitvorming rondom deze werkwijze verder voorbereid.

B19 | Pilot Samen beter in preventie

Op basis van negatieve indicatoren samen met Casade sneller interveniëren en 'achter de voordeur' komen om erger (zoals uitzettingen of afglijden in criminaliteit) te voorkomen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

De pilot heeft zich doorontwikkeld van een operationele pilot naar het niveau van een breder procesverbeterteam waarin team Wijz en Casade zijn vertegenwoordigd. Op basis van de praktijk bekijkt dit team de mogelijkheden om nog efficiënter (lees beter en sneller) het gewenste (sociaal-maatschappelijke) effect te bereiken. Deze manier van werken wordt momenteel vormgegeven en verankerd. De resultaten hiervan bepalen of en hoe deze manier van werken ook kan worden toegepast op andere dan aan Casade gerelateerde casuïstiek.

B19 | Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen (PIB)

De pilot 'Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen' wil kinderen van 6-12 jaar waarbij het risico op een haperende sociale ontwikkeling hoog is, tijdig opsporen en door ingrepen in hun leefomgeving voorkomen dat zij afglijden in de criminaliteit of hun school niet afmaken. De aanpak kenmerkt zich door neurologische screening naar de sociale leerbaarheid en coaching van gezin en school. Bij afglijdend gedrag van kinderen op de basisschool, ouders en scholen ondersteunen door kindspecifieke interventies toe te passen die dat gedrag ombuigen naar effectief gedrag met een beter perspectief voor de toekomst.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

De pilot PIB loopt 2 jaar en start eerste kwartaal 2019. De twee PIB-coaches ondersteunen in 2019 16 kinderen en hun gezin en werken hiervoor met 8 basisscholen samen.

B19 | Project Wijk GGZ

In het kader van de aanpak verwarde personen, zetten we in Waalwijk in op goede toeleiding naar passende zorg (outreachinge werkwijze) en preventie door vroegsignalering (o.m. de cursus

Mental Health First Aid - MHFA). Een van de concrete uitwerkingen was de start van een pilot Wijk-GGZ'er in 2018. Na een eindevaluatie in 2018 bepalen we het vervolg en de borging van de pilot in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Begin 2019 hebben we een afsluitende evaluatie van het eerste pilotjaar 2018 van de Wijk-ggz'er uitgevoerd. Op basis van de positieve resultaten is de pilot Wijk-ggz'er in 2019 gecontinueerd. We buigen ons nu over de monitoring van de pilot in 2019 en de manier waarop de pilot in gemeente Waalwijk geborgd en eventueel uitgebreid kan worden. Voor wat betreft de gehele aanpak verwarde personen sluiten we aan bij de regionale aanpak, onder andere op het gebied van de Wet verplichte ggz die op 1 januari 2020 ingaat.

B19 | Project veilig en aantrekkelijk bedrijventerrein

In samenhang met programma economie. Samenwerking met parkmanagement en ondernemers. Uitvoeren aanbevelingen uit eerdere position paper 'veiligheid en aantrekkelijkheid bedrijventerreinen'.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Na intern overleg in oktober 2018 is het concept plan van aanpak verder opgewerkt en zijn gesprekken gevoerd intern en extern. Extern is het conceptplan in januari 2019 o.a. besproken met Parkmanagement en de voorzitter van de Bedrijvenvereniging Haven I t/m VI. De bestuursvergadering van de bedrijvenvereniging Haven I t/m VI heeft ingestemd met het plan en met het aansluiten van de stuurgroep bij dat gremium. Besluitvorming door het college van B&W is momenteel in voorbereiding. Bij positief besluit zullen de werkgroepen vorm worden gegeven en bemenst worden. Voorts zullen door deze werkgroepen de activiteiten worden uitgewerkt, begroot en verder worden gebracht.

B19 | Samenwerking met financiële sector

Samenwerking publiek-privaat met financiële instellingen om verwevenheid onderwereld en bovenwereld te voorkomen, te ontdekken en te elimineren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Afgelopen periode is gebruikt om lokaal, regionaal en landelijk de mogelijkheden tot de samenwerking met de bankensector te onderzoeken. Daaruit blijkt het belang en de interesse vanuit deze sector om samen te werken aan meer barrières voor ondermijnende criminaliteit. Deze gezamenlijke ambitie heeft geleid tot een pilotvoorstel voor een concrete samenwerking die -vanwege de behoefte aan voldoende spreiding en voldoende aantal casussen- in eerste instantie in Hart van Brabant zal worden uitgevoerd. Dat voorstel wordt dit voorjaar geagendeerd voor besluitvorming in de districtelijke driehoek.

B19 | Symposium Veilig Waalwijk

Symposium Veilig Waalwijk heeft medewerkers bewuster gemaakt. De specifieke behoeftes per team/medewerker zijn geïnventariseerd. In 2018 en 2019 wordt hier een maatwerk aanbod op gedaan.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Diverse activiteiten en ontwikkelingen van bewustwordingsprogramma's tot specialisatietrainingen zijn inmiddels uitgevoerd en worden gepland voor 2019.

B19 | Verbeteren proces melden opvolgen en terugkoppelen

Het moet voor onze inwoners makkelijker en aantrekkelijker worden om meldingen te doen over veiligheid. We verbeteren daartoe de informatie op de website. Melden via waalwijk.nl: informatiever en gemakkelijker, zo nodig anoniem. Koppeling met MMA en hier meer bekendheid aan geven. Actieve terugkoppeling verzorgen aan melders (en omgeving). Inzetten social media etc.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Er zijn inmiddels zowel voor onze inwoners zichtbare en daarnaast meer interne / procesmatige en werkinhoudelijke aanpassingen doorgevoerd waardoor meldingen makkelijker kunnen worden gedaan en beter worden verwerkt. Komend jaar staat in het teken van het verder stimuleren van onze inwoners tot het doen van deze meldingen.

B19 | Weerbaarheid specifiek vervolg Wake up trainingen

Vervolg geven aan ingezet weerbaarheidstraject Wake Up
- Wake up trainingen krijgen een maatwerk vervolg per team
- Op basis van evaluatie 2018 vervolgtraject 2019 bepalen

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

In 2017 is besloten organisatiebreed een training rondom agressie aan te bieden aan medewerkers. De laatste trainingen rondom weerbaarheid voor onze publieke taak zijn in januari 2019 georganiseerd. Voor nieuwe medewerkers wordt in 2019 deze training bij de onboarding van nieuwe medewerkers meegenomen. Ook wordt nog een veegklas training georganiseerd. Binnen de organisatie bleek behoefte aan een vervolg op de trainingen, waarbij per team gekeken wordt naar de risico's en persoonlijke beschermingsmiddelen die nodig zijn om de publieke taak veilig uit te voeren. Voor het 'project publieksagressie' is in 2018 een plan van aanpak opgesteld en is extra capaciteit gecreëerd (8 uur per week gedurende 6 maanden). Wegens een vacature schuift de planning van dit project op. Vanaf half april gaat het project volop van start. In het eerste kwartaal van 2019 is al wel gestart met de fysieke beveiligingsmaatregelen zoals de personeelstoegang veiliger maken en een proef met het alarmeringssysteem Picasso.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?
Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Diverse activiteiten zijn opgestart die we in 2018 nog niet hadden voorzien. Zo onderzoeken we met een vertegenwoordiging van een bedrijventerrein in Waalwijk of we middels een keurmerk o.i.d. en door het maken van afspraken, samen nog beter kunnen werken aan criminaliteitsvrije bedrijventerreinen. Zorgfraude en mensenhandel krijgen inmiddels nog meer onze aandacht. We besteden naar aanleiding van de invoering van de AVG extra aandacht aan de informatieuitwisseling tussen diverse domeinen.

Financiële afwijkingen
Niet van toepassing.

Beleidsveld 0 | Bestuur en Ondersteuning

Bestuur

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **We voeren de strategische visie 'Samen werken aan de toekomst' uit**
In september 2017 is de strategische visie 'Samen werken aan de toekomst' in de raad vastgesteld. Hierin staan onze missie en de vier ambities verwoord waar aan we werken. Samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties werken we aan de uitvoering van de 25 doelstellingen in de pijlers Leefklimaat, Arbeidsmarkt, Bereikbaarheid, Samenwerking en Duurzaamheid.
  - twee keer per jaar worden bestuur en samenleving geïnformeerd over stand van zaken in de uitvoering van de strategische visie.
  - organiseren de Waalwijkse LABS.
  - 25 doelstellingen uit de strategische visie worden vertaald naar concrete acties en voorzien van middelen en dan opgenomen in de begroting.
- **Wij zijn een assertieve en proactieve speler in regionale-, provinciale-, landelijke- en internationale netwerken**
Daarmee zorgen we er voor dat de Waalwijkse belangen en positie goed op de bestuurlijke agenda's staan, want voor steeds meer van onze ambities is samenwerking met andere overheden nodig. Passend bij de inhoud en omvang van de taak of opdracht, zoeken we proactief de samenwerking als dit op kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid en klantgerichtheid tot betere prestaties leidt. Dit doen we bijvoorbeeld via netwerken als de Langstraat, Regio Hart van Brabant, Midsized Brabant, het Platform Middelgrote Gemeenten, VNG en onze partnerstad Unna.
  - onze ambities en doelstellingen zijn bekend bij relevante externe netwerken.
- **Waalwijk kent een open en transparante bestuursstijl**
Een bestuursstijl waarbij we proactief de samenwerking opzoeken. Met inwoners, organisaties, ondernemers en andere overheden (zie intergemeentelijke samenwerking). We investeren daarom in meer samenwerken met de Waalwijkse samenleving (schaalverdieping) en daarbuiten (schaalvergroting). Daarnaast streven we ernaar de omschakeling te maken van een overheid die bepaalt, naar een samenleving die bepaalt.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Blijven investeren in ons regionale (samenwerkings)netwerk

We zijn een proactieve speler in de regio. We zorgen ervoor dat de belangen en positie van Waalwijk regionaal, provinciaal, landelijk en internationaal, op de bestuurlijke agenda's staan. Dat doen we via:

- Regionaal: de Langstraat samenwerking. Als we samen een hoger ambitieniveau kunnen realiseren dan alleen, dan zoeken we samenwerking met Heusden en Loon op Zand. We onderzoeken of dit het geval is voor de thema's ondermijning, arbeidsmigranten en duurzaamheid. In Hart van Brabant werken we aan de Strategische Meerjaren Agenda (MRA) voor onze regio.
- Provinciaal: Met Midsize Brabant wordt er met zeven Brabantse gemeenten gewerkt aan de uitwerking en uitvoering van de vijf thema's uit het werkdocument 'Potenties en proeftuinen, oktober 2017': Binnenstad, Sociale Veerkracht, Logistiek, Nieuwe Economie en Mobiliteit. Op deze thema's wordt ook samenwerking gezocht met de provincie.
- Landelijk: Met Platform Middelgrote Gemeenten wordt er gewerkt aan de uitwerking en de uitvoering van een nieuwe gezamenlijke werkagenda.
- Internationaal: In december 2018 hebben we een Letter of Intent getekend met onze partnerstad Unna. We hebben afgesproken het partnership te vernieuwen en in 2019 een programma op te stellen. Pijlers zijn (1) economie & ondernemerschap, (2) technologie & innovatie en (3) jongeren.

■ Tijd

De uitvoering verloopt volgens planning.

B19 | Starten met de implementatie van de 25 belangrijkste doelstellingen in het Waalwijkse L.A.B. tot 2025

We sturen op de realisatie van de strategische visie. De doelstellingen zijn verdeeld en geborgd binnen de vaste structuur van programma's en teams. Zodra de activiteiten en benodigde middelen concreet zijn, wordt de informatie opgenomen in de programmabegroting en het jaarverslag zodat de uitvoering van de strategische visie ook wordt geborgd in de gemeentelijke planning en control cyclus.

Twee keer per jaar wordt het bestuur en de Waalwijkse samenleving geïnformeerd over de stand van zaken in de uitvoering van de strategische visie via de VISIEWIJS en www.waalwijk2025.nl. Daarnaast werken we met de Waalwijkse LABS waarin we samen met inwoners, ondernemers en organisaties een thema nader onderzoeken, brainstormen over kansen, mogelijkheden en de aanpak bepalen. Op dit moment is nog niet duidelijk of de LABS in 2019 een vervolg krijgen. Dit is afhankelijk van de opbrengst van de eerste LABS en of er voldoende animo, behoefte is om de werkmethode LAB in te zetten. Met de LABS werken we ook aan een open bestuursstijl waarin proactief de samenwerking wordt gezocht met inwoners, ondernemers en organisaties en waarin de deelnemers zelf bepalen waarmee zij aan de slag willen gaan.

■ Tijd

De uitvoering verloopt volgens planning. Omdat de LABS goed ontvangen worden, geven we er ook in 2019 een vervolg aan.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

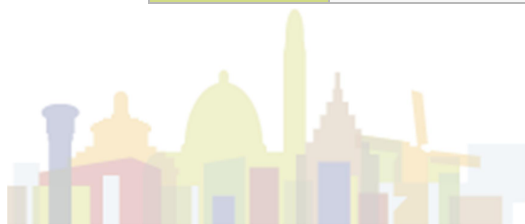

Wat gaan we extra doen in 2019?
Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB7 Software vervanging websites									
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL			
Bedragen x € 1.000									
Productnummer en naam	985	Concern en strategie						V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		15		31		16	N	S	
		0	Prognose ultimo 2019	10	Verschil	10	N	S	
Kostenplaats	5985405								
Budgethouder	Directie			Portefeuillehouder	R. Bakker				
Toelichting									
<p>De kosten van de website www.waaliwijk.nl en het intranet worden vanuit twee vervangingskredieten betaald (7960235 Upgrade website en 7960247 Intranet smartsite Xperion). Alleen past het krediet niet meer bij de wijze waarop de huidige leverancier (SIM) de kosten in rekening brengt. Bij vervanging van zowel website als intranet zijn er eenmalige investeringskosten en deels jaarlijkse exploitatielasten.</p> <p>De toekomstige vervanging van de website € 16.000 (i.p.v. € 64.346) en voor het intranet € 10.000 (i.p.v. € 40.830) wordt als investering opgenomen en voor de hogere jaarlasten wordt het huidige onderhoudsbudget 5985045 Software communicatie verhoogd tot € 41.000.</p> <p>In het Najaarsbericht is op het formulier "Bijstelling kapitaallasten" het structureel voordeel in verband met de lagere vervangingsuitgaven al verwerkt.</p>									
Maatregel									
Begroting structureel bijstellen met € 26.000 (€ 16.000 vervanging website en € 10.000 intranet).									

ONDERWERP: VJB10 Lagere contributie VNG									
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL			
Bedragen x € 1.000									
Productnummer en naam	010	Bestuurlijke samenwerking / internationale contacten						V/N	I/S

Begroting na wijziging totaal	255	Prognose ultimo 2019	185	Verschil	70	V	S
Kostenplaats	6010010						
Budgethouder	Directie		Portefeuillehouder	A. Kleijngeld			

Toelichting

Op basis van informatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is voor 2018 de contributie vanwege het fonds Gezamenlijk Gemeentelijke Uivoering (CGU) met € 190.000 naar boven bijgesteld. Bij de jaarrekening 2018 is op de contributie VNG een voordeel van € 70.000 geconstateerd. Uit navraag bij de VNG blijkt dat dit voordeel structureel is.

Maatregel

Voor de begroting 2019 en verder de raming voor de contributie VNG structureel met € 70.000 (voordelig) verlagen.

ONDERWERP: VJB13 Informatiebeveiliging en privacy

V = VOORDEEL

N=NADEEL

I=INCIDENTEEL

S=STRUCTUREEL

Bedragen x € 1.000

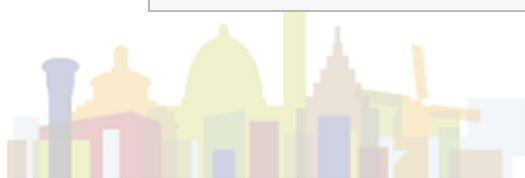
Productnummer en naam	985	Concern en strategie				V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal	24	Prognose ultimo 2019	84	Verschil	60	N	S
Kostenplaats	5985030		438099				
Budgethouder	Directie		Portefeuillehouder	R. Bakker			

Toelichting

Door de komst van de AVG neemt de administratieve last toe. Volgens art. 24 AVG moet de gemeente aantoonbaar in control zijn wanneer ze persoonsgegevens verwerkt. Daartoe moet bijvoorbeeld een risico-analyse worden uitgevoerd bij alle verwerkingen. Dat zijn er nu ongeveer 184. Daarnaast moeten er in ieder geval 17 verwerkingen een DPIA worden uitgevoerd, als bedoeld in art. 35 AVG.

Hiervoor is nodig:

- Vaststellen procedures
- Inrichten processen
- Opleiden van betrokken functionarissen
- Uitvoeren van de risico-analyses en het opleveren van beslispunten / maatregelen

- Uitvoeren en opleveren DPIA rapportages

Nu zal niet iedere verwerking even veel tijd kosten. Uitgaande van een gemiddelde van 2,26 uur per verwerking is de inzet van een security & privacy officer nodig voor 2 dagen in de week gedurende een half jaar. Uiteraard zal er ook tijd nodig zijn van het betreffende team.

In 2019 zal hier een start mee worden gemaakt (extra kosten € 60.000); activiteiten lopen door 2020 (€ 60.000) en 2021 (€ 30.000). Daarnaast moeten de risico-analyses jaarlijks worden uitgevoerd, maar dan kost het veel minder tijd.

Het beheer van de documenten zal in ons zaakstelsel worden gedaan. Het beheer van de actiepunten en de rapportage op de voortgang zullen worden gedaan in de applicatie Key2Control. Hiervoor is een uitbreiding op het pakket nodig. Een andere ontwikkeling is het verder transparant maken van het gebruik van persoonsgegevens voor betrokkenen. Deze verplichting vloeit voort uit art. 12 AVG. Hier kan ook een extra beroep op de security & privacy officer worden gedaan.

Ook voor informatiebeveiliging is er extra capaciteit nodig. In het kader van de nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid moet er nieuw beleid worden vastgesteld en ook nieuwe risico-analyses worden uitgevoerd. Deze kunnen complementair zijn aan de eerder genoemde risico-analyses in het kader van privacy, maar hebben ook hun eigen aspecten. Ook hiervoor geldt dat er een goede basis moet worden gelegd, dat extra inzet vergt van de CISO en security & privacy officer.

Maatregel

- Inhuur projectleiding AVG
- Inhuur ondersteuning AVG 2 dagen per week
- Uitbreiding licentie Key2Control
- Aanpassing op de begroting voor de jaren (2019 (€ 60.000), 2020 (€ 60.000) en 2021 (€ 30.000))

ONDERWERP: VJB17 Gevolgen rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers

V = VOORDEEL

N=NADEEL

I=INCIDENTEEL

S=STRUCTUREEL

Bedragen x € 1.000

Productnummer en naam	001	Raad en raadscommissies			V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal	0	Prognose ultimo 2019	23	Verschil	1	N	I
					17	N	S
					5	N	S
Kostenplaats	6001015		411011				
Budgethouder	Griffie		Portefeuillehouder	A. Kleijngeld			

Toelichting

Op grond van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers dat per 1 januari 2019 van kracht is:

- Uitkeren toelage raadsleden vertrouwenscommissie: € 1.200 (incidenteel)

- Verhoging toelage fractievoorzitters: € 11.000 (structureel)
- Reiskosten woon-werkverkeer voor bijwonen vergaderingen € 6.000 (structureel)
- Dienstreizen inclusief onkostenvergoeding binnen en buiten de gemeente € 5.000

Maatregel

Begroting 2019 en verder aanpassen met gevolgen van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Burgerzaken

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

De dienstverlening richting 2020 is gestoeld op de volgende uitgangspunten:

1. Dienstverlening is van ons allemaal
2. Digitaal waar het kan en persoonlijk als het nodig is
3. Onze dienstverlening is kanaalonafhankelijk
4. Wij zijn altijd bereikbaar
5. Wij werken van buiten naar binnen
6. Wij werken proactief mee aan ontwikkelingen op het gebied van plaats-onafhankelijke dienstverlening

Binnen onze dienstverlening staan hostmanship, deskundigheid en doorlooptijd centraal. We behandelen de klant zoals we zelf behandeld willen worden waarbij we met onze deskundigheid de vraag, het verzoek of de melding afhandelen binnen een redelijke en voor de klant heldere doorlooptijd.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Digitaal aanvragen van rijbewijzen en reisdocumenten

De applicatie die gebruikt wordt bij Publiekszaken bevat de mogelijkheid dat de inwoner thuis start met het aanvragen van zijn reisdocument of rijbewijs. De inwoner moet nog wel naar het gemeentehuis komen om zijn pasfoto in te leveren, handtekening te zetten en (als het nodig is) een vingerscan te laten maken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ **Tijd**

De komende weken wordt gestart met de technische inrichting, vervolgens volgt opleiding van de medewerkers en gaan zij in de praktijk werken met de applicatie. Als dit allemaal goed loopt wordt de applicatie opengezet voor onze inwoners en kan de aanvraag van reisdocumenten en rijbewijzen digitaal worden opgestart.

B19 | Integraal monitoring klanttevredenheid opstarten

We willen weten wat onze klanten van onze dienstverlening vinden. Om dit te kunnen monitoren onderzoeken we hoe we dit het beste kunnen doen en implementeren we het resultaat van dit onderzoek.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Het onderzoek naar de juiste methode loopt nog.

B19 | Invoeren van Whatsapp als communicatiekanaal

Naast telefoon, persoonlijk contact, webformulieren en email zijn er nog andere communicatiekanalen. De inwoners van Waalwijk communiceren ook al met ons via Facebook en Twitter. Ook WhatsApp is steeds meer een kanaal wat gebruikt wordt als zakelijk communicatiekanaal. Aan de hand van de ervaringen die we opdoen met de pilot WhatsApp bij team belastingen voeren we deze vorm van communicatie in.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Vanaf 4 februari jl. is het mogelijk om via WhatsApp met de gemeente te communiceren.

B19 | Uitbreiding van mogelijkheden om digitaal zaken te doen met de gemeente

Onze gemeente timmert aan de weg met haar digitale dienstverlening. Dat betekent dat inwoners en ondernemers steeds meer producten en diensten digitaal kunnen aanvragen via waalwijk.nl. In de top 200 van digitale volwassenheid staan we voor dienstverlening aan onze inwoners op plek 17 en voor dienstverlening aan onze ondernemers op plek 2. Onze ambitie is om in de top 10 te (blijven) staan.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

In de landelijke meting zijn we gestegen van plaats 17 naar 14 met ons digitale aanbod voor inwoners. Onze digitale volwassenheid voor ondernemers scoort als enige gemeente 100% waarmee we dus op de eerste plaats zijn geëindigd.

B19 | Verbeteren van informatie aan de inwoners

Via verschillende kanalen kunnen de inwoners informatie bij ons krijgen. We willen deze informatie voorziening continu verbeteren. In 2019 gaan we de persoonlijke internetpagina en bedrijveninternetpagina door ontwikkelen. Inwoners en bedrijven hebben inzicht in de status van lopende zaken en kunnen verzonden documenten via deze pagina downloaden. Ook blijven we aandacht besteden aan het verbeteren van onze telefonische bereikbaarheid en de vindbaarheid van informatie op onze website.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Door de overgang naar een nieuw zaaksysteem in het tijdelijk niet mogelijk om de actuele status van digitale aanvragen te raadplegen via 'Mijn Waalwijk'. Deze informatie kan wel telefonisch worden aangevraagd. Het digitaal aanvragen van producten en diensten én inzicht krijgen in de belastingaanslag blijft tijdens de werkzaamheden wel toegankelijk. Medio dit jaar is digitaal inzicht weer mogelijk. Daarnaast is er op verschillende manieren aandacht voor de verbetering van onze telefonische bereikbaarheid en ook aan het vinden van informatie via onze website wordt continue aandacht besteed.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: VJB18 Lagere leges reisdocumenten 2019-2023						
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000						
Productnummer en naam	005	Leges Publiekszaken			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		184	80	Verschil	-104 N	I
		Prognose ultimo 2019			104 V	I
Kostenplaats	6005025		837001			
Budgethouder	Teammanager PUB		Portefeuillehouder	A. Kleijngeld		
Toelichting						
<p>Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. In de periode 2019 tot en met 2023 wordt ruim 75% minder aanvragen verwacht. Als gevolg van deze daling nemen de inkomsten voor Publiekszaken sterk af. Afhankelijk van onder andere de demografische omstandigheden kan deze daling per gemeente verschillen. Vanaf 2024 herstelt het aantal vragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraagdip zich vervolgens herhaalt. Dit patroon van piek- en daljaren wordt veroorzaakt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor worden gedurende vijf jaar bijna alle "18+ documenten" in omloop vervangen. Gevolgd door vijf jaar waarin vrijwel alleen "-18 documenten" worden uitgegeven of documenten voor bij eerste aanvragen en vermissingen. Naar verwachting gaat er ruim 50 jaar overheen voor de cyclus van piek- en dipjaren is uitgevlakt.</p> <p>In de jaren na 2023 ontstaan voordelen. Het voorstel is om de nadelen 2019 – 2023 op reisdocumenten te dekken door een eenmalige storting in een egalisatiereserve, gevoed vanuit de algemene reserve.</p>						
Maatregel						
Bij het Voorjaarsbericht 2019 de begroting 2019-2023 bijstellen volgens onderstaande prognose (bedragen in €):						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gemeenteleges reisdocumenten	80.399	63.701	78.343	69.003	44.900	215.738
Begroting	184.035	184.035	184.035	184.035	184.035	184.035
Wijziging	-103.636	-120.334	-105.692	-115.032	-139.135	+31.703
	<i>nadeel</i>	<i>nadeel</i>	<i>nadeel</i>	<i>nadeel</i>	<i>nadeel</i>	<i>voordeel</i>
Deze nadelen per jaar te dekken uit een onttrekking aan een ten laste van de algemene reserve in te stellen egalisatiereserve leges reisdocumenten (totaal € 581.000).						

Financiën

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Duurzaam financieel beleid en beheer

1. Een gezond evenwicht tussen eigen- en vreemd vermogen
2. Voldoende weerstandsvermogen om de aanwezige risico's te dekken
3. Een zo laag mogelijke belastingdruk, c.q. woonlastendruk
4. Een efficiënt werkende (beheer)organisatie

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij leggen de raad structureel sluitende begrotingen voor
- Wij zetten in op continuering van het repressief toezicht door de Provincie
- Aanvullend eigen vermogen dat in deze bestuursperiode ontstaat gebruiken wij in principe om de vermogenspositie te versterken
- Bij elke investering stellen wij ons nadrukkelijk de vraag wat hiervan naar de toekomst toe de financiële gevolgen zijn
- We streven naar een weerstandsratio van 1,4 (ruim voldoende) maar accepteren onder omstandigheden een ratio van tenminste 1,0
- Wij doen geen voorstellen om belastingen met meer dan het inflatiepercentage te verhogen
- Wij continueren bestaande maatregelen en onderzoeken nieuwe maatregelen om het betaalgemak voor inwoners en bedrijven te bevorderen
- Wij betalen minimaal 85% van de facturen aan onze leveranciers binnen 30 dagen

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

Maatregelen

B19 | Actualiseren van de Nota Reserves en Voorzieningen om de 2 jaar
In 2019 wordt de Nota reserves en voorzieningen 2015 geactualiseerd.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

De nota van reserves en voorzieningen 2019 staat gepland voor de raad (A) van 20 juni 2019.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: VJB01 Effecten Septembercirculaire 2018 Gemeentefonds									
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL			
Bedragen x € 1.000									
Productnummer en naam	914	Algemene uitkering				V/N	I/S		
Begroting na wijziging totaal		62.619	Prognose ultimo 2019	62.422	Verschil	197	N	S	
Kostenplaats	6914010			843102					
Budgethouder	Teammanager FIN			Portefeuillehouder	J. van den Hoven				
Toelichting									
In het Najaarsbericht 2018 is incidenteel (alleen voor 2018) het nadelige effect van de septembercirculaire 2018 van het gemeentefonds meegenomen. De meerjarige effecten worden zoals gebruikelijk verwerkt bij het Voorjaarsbericht. In dit geval betekent dit voor 2019 en verder:									
						2019	2020	2021	2022
Verschil AU t.o.v. vorige circulaire						-156	-22	-152	-36
Totaal geoormerkte bedragen						41	51	31	31
Per saldo ten gunste van de begroting						-197	-73	-183	-67
De raad is in raadsinformatiebrief 52-18 d.d. 25 september 2018 uitgebreid geïnformeerd over alle bijzonderheden uit de Septembercirculaire 2018.									
Maatregel									
Begroting 2019 structureel aanpassen met gevolgen Septembercirculaire gemeentefonds 2018.									

ONDERWERP: VJB02 Vervallen oormerkingen algemene uitkering product 915								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	915	Algemene baten en lasten				V/N	I/S	
Begroting na		-10	Prognose ultimo	0	Verschil	10	N	S

wijziging totaal		50	2019		0				-50	V	S
Kostenplaats	6915060 6915080				438997 438997						
Budgethouder	Teammanager FIN			Portefeuillehouder	J. van den Hoven						
Toelichting											
<p>Op het product 915 algemene baten en lasten staan nog twee stelposten (= oormerkingen vanuit het gemeentefonds) die kunnen vervallen. Uit de Meicirculaire 2015 staat nog een stelpost van +/- € 10.000 (centra jeugd en gezin) en uit de Meicirculaire 2017 nog +/- € 50.000 (beëindiging betaling derden). Per saldo levert dit in 2019 een voordeel op van € 40.000.</p> <p>De € 10.000 is structureel ieder jaar hetzelfde, de € 50.000 (2019) is in 2020 € 60.000, in 2021 € 50.000 en daarna € 0. Structureel is het saldo van dit voorstel dus € 10.000 nadelig.</p>											
Maatregel											
Het vervallen van twee stelposten oormerkingen uit het gemeentefonds structureel in de begroting 2019 verwerken.											

ONDERWERP: VJB11 Hoger dividend BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)											
<p style="text-align: center;">V = VOORDEEL N=NADEEL I=INCIDENTEEL S=STRUCTUREEL</p> <p style="text-align: right;"><i>Bedragen x € 1.000</i></p>											
Productnummer en naam	909	Beleggingen en deelnemingen								V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		25	Prognose ultimo 2019		95	Verschil			70	V	S
Kostenplaats	6909010				852001						
Budgethouder	Teammanager Financiën			Portefeuillehouder	J. van den Hoven						
Toelichting											
<p>Uit recente informatie van de Bank Nederlandse Gemeenten blijkt dat het dividend BNG voor de gemeente Waalwijk structureel met € 70.000 toeneemt (van € 13.000 naar € 83.000 per jaar. Dit dividend maakt onderdeel uit van de begrotingspost Beleggingen en Deelnemingen.</p>											
Maatregel											
De Begroting 2019 en verder van het dividend BNG structureel met € 70.000 (voordelig) verhogen.											
ONDERWERP: VJB12 Wet Banenafpraak en quotumregeling											

V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x € 1.000</i>								
Productnummer en naam	973	HKP Algemene personeelslasten				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		119 -80	Prognose ultimo 2019	80 -80	Verschil		N V	2 jaar
Kostenplaats				852001				
Budgethouder	Teammanager HRM			Portefeuillehouder	A. Kleijngeld			
Toelichting								
<p>Vanaf 2019 is de quotumregeling voor de overheidssector van kracht. Deze regeling is ingesteld omdat de overheidssector, in tegenstelling tot de marktsector, niet aan de aantallen te realiseren banen voldeed. Haalt een overheidswerkgever de individuele quotum niet? Dan kunnen ze hiervoor een boete krijgen van € 5.000,- per niet gerealiseerde arbeidsplaats.</p> <p>Op basis van de quotumregeling (afhankelijk van het aantal verloonde uren) dient de gemeente Waalwijk in 2019 11,2 arbeidsplaatsen (van 25,5 uur) te hebben gerealiseerd voor mensen die onder de banenafpraak vallen. Op dit moment hebben we er 6 gerealiseerd. De kosten per gerealiseerde arbeidsplaats bedragen +/- €18.500,- per jaar. Voor 2019 wordt hiervoor incidenteel geld vrij gevraagd. Omdat het jaar al deels voorbij is en niet alle 11,2 arbeidsplaatsen vervuld, is de verwachting dat het tekort voor 2019 uitkomt op € 60.000,-.</p> <p>Het blijkt in de praktijk lastig te zijn om geschikte kandidaten te vinden, de kandidaten die goed te plaatsen zijn, zijn veelal al ingezet. 2019 zal vooral worden benut om te onderzoeken op welke alternatieve manieren gemeente Waalwijk toch aan de quotumeis kan voldoen. Dit uiteraard in samenspraak met de portefeuillehouder, directie, TMAO en Baanbrekers. Ons quotum stijgt jaarlijks en komt vooralsnog uit op 16,2 arbeidsplaatsen (van 25,5 uur) in 2024.</p> <p>Om te bepalen of en hoeveel geld er vanaf 2020 nodig is om de kosten te dekken, dienen we eerst inzichtelijk te maken of het reëel is dat gemeente Waalwijk aan de quota gaat voldoen. Kort gezegd, vinden we de juiste kandidaten voor het werk wat we beschikbaar hebben?</p> <p>Het college is op 21 maart 2019 akkoord gegaan met de incidentele dekking van de niet geraamde kosten 2019 ad € 80.484 en deze mee te nemen in het voorjaarsbericht 2019. Dit bedrag zou ook voor 2020 nog moeten worden opgenomen. Beide bedragen (2019 en 2020) te dekken uit de algemene reserve.</p> <p>Met daarnaast de opdracht om uit te zoeken hoe Banenafpraak-banen verder kunnen worden gerealiseerd.</p>								
Maatregel								
<p>Voor 2019 en 2020 extra budget van € 80.000 per jaar een de begroting van die jaren toe te voegen, met dekking uit de algemene reserve. Daarnaast onderzoek naar verdere realisatie van Banenafpraak-banen.</p>								

ONDERWERP: VJB14 Meerjaren ICT Investeringsplan 2019-2022								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	972	ICT Algemeen				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		260	Prognose ultimo 2019	294	Verschil	34	N	S
Kostenplaats	5972240			438099				
Budgethouder	Teammanager ICT			Portefeuillehouder	R. Bakker			
Toelichting								
Bij het collegebesluit van 21 augustus 2018 over het Meerjaren ICT Investeringsplan 2019-2022 is verzuimd de lasten van Office Exchange 365 om te zetten van investering naar exploitatie, zodat dit in de Begroting 2019 zou worden opgenomen. Nu wordt dit alsnog in de Begroting 2019 en verder opgenomen.								
Maatregel								
Begrotingsraming als gevolg van Meerjaren ICT Investeringsplan structureel met € 34.000 aanpassen.								

ONDERWERP: VJB19 Extra opbrengst OZB								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	061	OZB woningen				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal			Prognose ultimo 2019		Verschil	125	V	S
Kostenplaats		6061100		822101				
Budgethouder	Teammanager VVB			Portefeuillehouder	J. van den Hoven			
Toelichting								
Bij de jaarrekening 2018 is € 75.000 hogere opbrengst OZB woningen geconstateerd. Deze hogere opbrengst is structureel (volume-effect). Er is één bijzonder groot object (niet-woning) waarvoor met ingang van 2019 OZB wordt geheven. Deze OZB stijgt €50.000 uit boven hetgeen via								

areaaluitbreiding al in de begroting 2019 was opgenomen (en is structureel).

Maatregel

De OZB-opbrengst kan structureel met een bedrag van € 125.000 worden verhoogd.

ONDERWERP: VJB20 Verlaging storting reserve leefbaarheid

V = VOORDEEL

N=NADEEL

I=INCIDENTEEL

S=STRUCTUREEL

Bedragen x € 1.000

Productnummer en naam	958	Mutaties reserves beleidsveld 8			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		255	Prognose ultimo 2019	205	Vershil	50 V S
Kostenplaats	6958010					
Budgethouder	Teammanager ORV		Portefeuillehouder	J. van den Hoven		

Toelichting

De reserve leefbaarheid wordt jaarlijks gevoed met een structureel bedrag van € 255.000. Jaarlijks worden de kapitaallasten van het Handboek Zanddonk en de DOP en WOPS hieraan onttrokken. Met de huidige lage rentestand kan de storting structureel verlaagd worden met een bedrag van € 50.000.

Maatregel

De jaarlijkse storting kan structureel verlaagd worden met een bedrag van € 50.000.

ONDERWERP: VJB32 Verschuiving investeringen

V = VOORDEEL

N=NADEEL

I=INCIDENTEEL

S=STRUCTUREEL

Bedragen x € 1.000

Productnummer en naam	915	Algemene baten en lasten			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		589	Prognose ultimo 2019	0	Vershil	589 V I
Kostenplaats	6915310					

Budgethouder	Teammanager FIN	Portefeuillehouder	J. van den Hoven
Toelichting			
Op product 915 zijn de kapitaallasten van een aantal voorgenomen investeringen geraamd. De lasten van het IUP 2019, van de Brandweerkazerne en van de renovatie sporthal in Waspik komen pas in 2020 (gedeeltelijk) en zullen vanaf 2021 geheel ontstaan.			
Als gevolg van de volledige herberekening van deze IUP's (2017/2018, 2019/2020) ontstaat er incidenteel voordeel op kapitaallasten:			
<ul style="list-style-type: none"> • 2019: € 589.000 • 2020: € 610.000 			
Maatregel			
Als gevolg van verschuivingen in investeringen de voordelen van de incidenteel lagere kapitaallasten verwerken in de jaarschijven 2019 en 2020.			

Beleidsveld 1 | Veiligheid

Integrale veiligheid

In het integraal veiligheidsbeleidsplan 2019-2022 staat weergegeven voor welke opgaven we staan. Nadere toelichting hierop vindt u onder het programma Veiligheid.

Fysieke veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Het onderdeel fysieke veiligheid bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Rampenbestrijding**
De Wet op de Veiligheidsregio's heeft de zorg voor de bevolking in geval van crises nadrukkelijk bij de gemeenten neergelegd. Waalwijk vervult deze opgave in nauwe samenwerking in district verband (Hart van Brabant). Wij willen goed voorbereid zijn op een eventuele ramp of zwaar ongeval. Daarom zorgen wij voor een actuele invulling van de crisisbeheersingsorganisatie, verzorgen een district programma voor opleiden-trainen-oefenen en hebben we zicht op de grootste risico's door middel van risico-inventarisaties.
- **Preventie**
Wij streven er naar dat bewoners en bedrijven zich kunnen beschermen tegen eventuele fysieke crises. Deze zogenaamde 'preventieve' maatregelen communiceren wij als gemeente zelf en via de Veiligheidsregio.
- **Inspectie, Toezicht en Handhaving**
De activiteiten op het gebied van Inspectie, Toezicht en Handhaving (ITH) zoals omschreven in de visie op het Omgevingsbeleid, worden uitgevoerd met een 'bril van veiligheid'.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Communicatiekalender TLTH

Brede communicatie gericht op preventie en meldingen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Iedere maand publiceren we een themapagina 'Veilig Waalwijk' waar een actueel thema op het gebied van veiligheid en/of leefbaarheid centraal staat. De opbouw van de themapagina is gericht op het verkrijgen van meldingen uit de gemeenschap. We roepen onze inwoners op tot het doen van meldingen. Om dat te bevorderen leggen we iedere keer weer goed uit waarom wel melden te verkiezen is boven niet melden. We gebruiken daar sprekende voorbeelden bij.

Ook de mogelijkheid om anoniem te melden maken we in 2019 makkelijker door de website daar op aan te passen.

B19 | Districtelijke en regionale samenwerking crisisbeheersing

Binnen de crisisbeheersing werken we samen in regionaal verband (Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant) én in districtelijk verband (8 gemeentelijke crisisorganisaties binnen Hart van Brabant).

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Zowel de samenwerking binnen regionaal verband als binnen districtelijk verband heeft een herkenbare vorm. De gemeente Waalwijk kan in geval van een calamiteit een beroep doen op beide samenwerkingsverbanden met aanvulling van eigen lokale specialisten. In 2019 vindt een verdere stap in de professionalisering van de crisisorganisatie plaats.

B19 | Samenwerking tussen de gemeente Waalwijk en de OMWB verder verbeteren

Uitvoering geven aan de gemeenschappelijke regeling samenwerking OMWB.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

De gemeente Waalwijk geeft invulling aan de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling samenwerking OMWB.

B19 | Uitvoering geven aan het districtelijk OTO-programma

Voor de crisisorganisatie wordt een districtelijk programma voor Opleiden - Trainen - Oefenen opgesteld. Daar wordt jaarlijks uitvoering aan gegeven.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Het districtelijke programma voor Opleiden - Trainen - Oefenen is aangeboden aan de functionarissen van de crisisorganisatie en wordt uitgevoerd. De eerste onderdelen hebben plaatsgevonden.

In juni 2019 vindt een grote oefening van de crisisorganisatie in Waalwijk plaats. De Waalwijkse functionarissen kunnen dan hun taak in de crisisorganisatie in samenhang met elkaar beoefenen, er zullen ook districtelijke functionarissen aan deelnemen voor die functies die districtelijk zijn ingericht.

B19 | Uitvoering Omgevingsbeleid & uitvoering jaarplan Handhaving

Het omgevingsbeleid wordt uitgevoerd totdat er een nieuw VTH-beleid wordt voorgesteld. Dit wordt opgesteld nadat de Omgevingswet van toepassing wordt

Het jaarplan Handhaving wordt jaarlijks vastgesteld door het college en komt elk jaar per eind januari beschikbaar ter uitvoering.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ **Tijd**

Aangezien de Omgevingswet nog niet van toepassing is wordt ook in 2019 uitvoering gegeven aan het omgevingsbeleid. Daartoe is in januari 2019 een jaarplan Handhaving vastgesteld door het college. Dit jaarplan wordt uitgevoerd in 2019.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Na aanleiding van de raadsvergadering van 13 decemeber 2018 is de volgende toezegging gedaan:

V19 | Handhaving huisvesting arbeidsmigranten

Burgemeester zegt toe de raad in de reguliere P&C cyclus nauwkeurig te informeren over de handhaving bij huisvesting arbeidsmigranten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ **Tijd**

Sinds 1 februari 2019 is bij Team Leefbaarheid Toezicht en Handhaving 1 fte extra ingehuurd van het door de raad vrijgemaakte bedrag (€50.000) om invulling te geven aan deze taak. Deze taak omvat extra toezicht en handhaving op huisvesting van arbeidsmigranten. Dit jaar worden circa 60 huisvestingslocaties integraal gecontroleerd op naleving van wet- en regelgeving.

Het doel van deze controles is het opheffen van onveilige woonsituaties, verbeteren van de veiligheid en gezondheid voor bewoners en de directe omgeving. Via verschillende kanalen (meldingen en verzoeken om handhaving van o.a. burgers en ondernemers, politie) krijgen wij signalen over kamerbewoning/ huisvesting van arbeidsmigranten. Ook zijn aspecten als huisjesmelkerij en onrechtmatige (criminele) inkomsten onderzocht en is aandacht besteed om mogelijke overlast in de directe omgeving (bijvoorbeeld parkeren van auto's, geluidsoverlast) te voorkomen. In sommige gevallen is er sprake van overlast en uitbuiting.

In de eerste maanden van 2019 zijn 12 locaties integraal gecontroleerd en onderzocht of er sprake is van een veilige woonsituatie. Hierbij zijn de BRP-gegevens (Basis Registratie Personen) en brandveiligheid (zoals het ontbreken van rookmelders, brandblusmiddelen en goed bereikbare vluchtroutes) gecontroleerd. Bij 10 locaties is een vervolgactie (zoals een eerste aanschrijving of het starten van handhavingsprocedure) nodig geweest omdat er sprake is van strijd met het bestemmingsplan (niet vergunbaar), overtreden van (brandveiligheids)voorschriften uit het Bouwbesluit 2012 en/of een vermoeden van huisjesmelkerij.

In het eerste kwartaal van 2019 wordt een aantal locaties aangeschreven die verplicht zijn een aanvraag om een omzettingsvergunning op grond van de Huisvestingsverordening Waalwijk 2018-2021 in te dienen. Onderdeel van deze procedure is een toets op grond van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob). Indien geen omzettingsvergunning kan worden verleend, zal handhavend worden opgetreden op de betreffende locaties.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: VJB09 Lagere bijdrage Veiligheidsregio								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	101	Brandweer en rampenbestrijding				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		2.609	Prognose ultimo 2019	2.559	Verschil	50	V	S
Kostenplaats	6101015			443302				
Budgethouder	Teammanager LTH			Portefeuillehouder	A. Kleijngeld			
<u>Toelichting:</u>								
De bijdrage 2019 aan de Veiligheidsregio blijkt structureel € 50.000 lager uit vallen dat in onze begroting 2019 is opgenomen.								
<u>Maatregel:</u>								
Begroting 2019 en verder op post bijdrage Veiligheidsregio structureel (voordelig) neerwaarts bijstellen.								

Beleidsveld 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

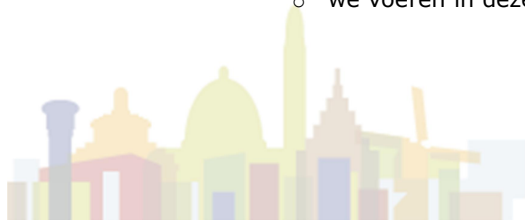
Duurzaam & Innovatief

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

De komende periode willen we inzetten op innovatie en duurzaamheid. We koppelen innovaties aan onze duurzaamheids- en economische ambities. We gaan vol voor e-bikes en e-cars, gedragsprojecten en zelfrijdend (service) vervoer. We investeren in betere voet- en fietspaden.

- **Waalwijk is een fietsvriendelijke gemeente**
  - vergroten aantal fietsbewegingen
  - daling van het aantal fietsongevallen
- **Waalwijk beschikt over hoogwaardig OV- netwerk**
  - meer gebruik van het openbaar vervoer
  - we zetten bij de provincie in op een betere OV aansluiting bedrijventerrein (Noordkant A59)
- **Waalwijk benut de mogelijkheden van Smart Mobility maximaal**
  - het aantal elektrische auto's stijgt
  - we voeren in deze raadsperiode een pilot uit op het gebied van Smart Mobility

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Mobility As A Service pilots

Mobility as a Service (MaaS) wordt gezien als de toekomst voor mobiliteit. Het staat voor een transitie in mobiliteit, waarbij de consument mobiliteit inkoopt in de vorm van diensten, in plaats van te investeren in het bezit van transportmiddelen of losse diensten als openbaar vervoer en daarmee flexibeler is. Een essentiële verandering in MaaS is het concept van denken in servicelevels. Nieuwe services zullen een combinatie vormen tussen het klassieke openbaar vervoer, vraggestuurd vervoer en privévoertuigen, waarmee onderlinge grenzen vervagen en een meer integraal systeem ontstaat.

Ov-deelfietsen, taxi's, deelauto's, carpoolen, nieuwe vormen van stadsdistributie en allerlei tussenvormen van mobiliteit worden met MaaS samengesmeed tot een aantrekkelijk, naadloos systeem dat je met je smartphone bereikt, plant, bestelt en betaalt en leidt tot betaalbaar vervoer van deur-tot-deur. Deze veranderingen kunnen op termijn gevolgen hebben voor het gebruik van stedelijke infrastructuur en mogelijk ook voor de inrichting en het ontwerp van de gebouwde omgeving. In potentie kan MaaS leiden tot een verminderde parkeerdruk, een verminderde parkeerbehoefte en zelfs leiden tot een CO2-reductie door een veel efficiëntere omgang met de beschikbare capaciteit. Grootste uitdaging daarbij is hoe MaaS kan worden vertaald naar concrete acties, met verwachte effecten en benodigde financiële middelen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

MaaS heeft nog niet de aandacht gekregen die het verdient, mede omdat nog niet duidelijk is wat daar onder kan vallen. Wel is duidelijk dat er een groot aantal zaken onder kan worden geschaard. Zo zijn we net gestart met het vormgeven van Smart Mobility binnen de gemeente Waalwijk en hoe we dit willen oppakken, maar ook daarover dienen de gesprekken nog plaats te vinden. Concreet zijn we met Smart Mobility bezig voor de Insteekhaven en proberen we de 'Smart-component' te verwerken in de meeste nieuwe projecten. Dit is echter iets anders dan MaaS. MaaS omvat projecten zoals de OV servicebus, Quickwins-OV knooppunten etc. De OV-servicebus hebben wij elders in deze voorjaarsnota opgenomen terwijl wij de Quickwins-OV hierna hebben uitgewerkt.

Bij de Quickwins-OV knooppunten is vanuit het MIRT A2 Deil Waalwijk benoemd als één van de knooppunten waar verkeer van de A2 kan worden afgevangen. Waalwijk komt binnen het traject Quickwins-OV knooppunten in aanmerking voor een tweetal maatregelen, namelijk: een uitbreiding van de fietsvoorziening bij Vredesplein en een realisatie van een P+R nabij de Taxandriaweg. Ondanks dat het onderzoek naar het P+R nabij de Taxandriaweg nog loopt, is het uitbreiden van de fietsvoorzieningen nabij bushalte Vredesplein een stuk concreter. De komende maanden wordt het voorstel voor de provincie verder uitgewerkt. Het uitbreiden van fietsvoorzieningen draagt bij in de stimulatie van het ketenvervoer. Het motiveren gebruik te maken van het OV en met de fiets het voor-/natransport te doen wordt middels deze maatregelen bevordert, leidend tot een verkeersafname op de A59 en vervolgens op de A2.

B19 | Onderzoek naar behoefte servicebus dorpskernen

De groeiende mate van vergrijzing in Nederland en de daar bijbehorende gebreken die de ouderdom met zich meebrengt, zorgt binnen het openbaar vervoer voor een toenemende behoefte aan 'vervoer op maat'. Naast de behoefte aan dit type openbaar vervoer voor ouderen is daar ook sprake van bij reizigers met een beperking. Omdat de zorg in ons land afneemt, persoonsgebonden budgetten en dergelijke op beginnen te raken zijn zij vaak aangewezen op het (voor hen niet goed ingerichte) openbaar vervoer. De gemeente Waalwijk ziet kansen met het introduceren van **'openbaar vervoer op maat'**.

Voor de kern Waspik (gelegen in de gemeente Waalwijk) is er al een bestaand initiatief opgepikt door particulieren, om te voorzien in OV als service. De gemeente Waalwijk gaat onderzoeken of een OV-servicebus ook mogelijk is voor de stad Waalwijk.

De **Servicebus** is onder andere een openbaar vervoersformule die vooral bedoeld is om ouderen en gehandicapten gemakkelijker met het openbaar vervoer te laten reizen. De dienstregeling wordt meestal uitgevoerd met speciale, kleine busjes met een lage vloer, waardoor instappen zeer gemakkelijk is.

Onderzocht wordt of het initiatief van de Boodschappendienst Waspik kan worden 'vertaald' naar de kern Sprang-Capelle en de stad Waalwijk en onder welke voorwaarden. Voor dit onderzoek ligt de focus op het nut en de noodzaak van de introductie van een OV-Servicebus in de kern Waalwijk. De focus hierbij ligt op een onderzoek naar best-practices (goed werkende praktijkvoorbeelden), maar ook op 'mislukte' OV-service projecten waarbij de kritieke punten worden onderzocht. Hiermee wordt een overzicht gecreëerd van uitgangspunten waaraan een goed werkende OV-service moet voldoen. Maar vooral ook welke bedreigingen er zijn met betrekking tot de ontwikkeling van de OV-servicebus. Bij een vervolgstudie wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid, kosten en de te treffen maatregelen om dit project mogelijk te maken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Een verkennend onderzoek en eerste stappen voor de invoering van de OV-servicebus zijn gepland voor het einde van dit jaar. Er zijn voor nu geen indicatoren bekend waardoor dit niet zou lukken.

Eind 2018 is een onderzoek gedaan naar de invoering van een OV-servicebus (kleinschalig openbaar vervoer op maat) voor de kern Waalwijk. Daarnaast is een samenwerkingsverband opgestart tussen zeven middelgrote gemeenten in Noord-Brabant (Midsize Brabant M7) om kennis te delen en succesvolle initiatieven uit te wisselen. Op basis van deze samenwerking is voor de invoering van kleinschalig openbaar vervoer een traject opgestart samen met de gemeente Oss. Zij hebben ruime ervaring met het opzetten van alternatief ov-vervoer. Hier wordt de komende maanden een vervolg aangegeven, waarbij wellicht ook nog een uitwisseling tussen andere gemeenten uit het samenwerkingsverband plaatsvindt.

B19 | Plaatsen E-oplaadpunten

Wij gaan vol voor e-bikes/cars. Al in 2014 hebben wij, bij het vaststellen van het lokale laadpuntenbeleid, gekozen voor een zowel stimulerende als faciliterende rol. Dit heeft er inmiddels in geresulteerd dat wij, in samenwerking met de provincie, weliswaar onder een aantal praktische voorwaarden, gratis laadmogelijkheden beschikbaar stellen voor e-rijders die niet beschikken over laadmogelijkheden op eigen terrein. Hiervoor brengen wij in voorkomende gevallen, geen parkeerbelasting in rekening. Daarnaast hebben wij laadpalen geplaatst bij sporthallen, zwembaden en op een aantal parkeervoorzieningen. Op dit moment zijn er circa 30 openbare laadpalen actief. Het aantal te realiseren laadpalen is sterk afhankelijk van het aantal rijders dat niet beschikt over een oplaadplaats op eigen terrein. Een algemeen uitgangspunt is dat dit 30 à 40% van het aantal elektrische rijders betreft. In 2014 werd op basis hiervan voor Waalwijk een toename van het aantal laadpalen voorspeld van 68 in 2013, via 201 in 2015 naar 683 in 2020. Het werkelijk aantal geplaatste laadpalen blijft hier dus ver bij achter. Een verklaring hiervoor is het wegvallen en beperken van fiscale voordelen, het beperkt aantal type elektrische voertuigen waardoor in totaal minder aanvragen voor een oplaadpaal zijn gedaan.

Wij zetten het plaatsen van laadvoorzieningen bij strategische locaties zoals winkelcentra, sportlocaties, openbare gebouwen en andere bezoekersaantrekkende bestemmingen voort en onderzoeken de mogelijkheden van het plaatsen van openbare laadpalen in de kernen. Dit in het kader van het stimuleren. Ons college gaat ook de voortgang van aanvragen om laadpalen nadrukkelijker monitoren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

De samenwerking met de provincie eindigt 20 januari 2020. Afhankelijk van de situatie die zich dan voordoet kan daar dan inhoudelijk nader op ingegaan wordt. De mogelijkheid bestaat dat de provincie of de huidige leverancier tegen het einde van de looptijd van de huidige samenwerkingsovereenkomst een voorstel doet over het vervolg. Zo niet, dan ligt het in de bedoeling om in Hart van Brabant-verband voor het vervolg initiatieven te ontplooiën zodat e-rijders die niet beschikken over een oplaadgelegenheid op eigen terrein binnen een loopafstand van 300 meter hierin worden voorzien. De vaststelling van de 'Strategische plankaart toekomstige locaties e-laadpalen' is in voorbereiding. Ook is onderzoek opgestart naar de mogelijkheden voor het opladen van elektrische fietsen in de openbare ruimte.

B19 | Realiseren snelfietsroute Waalwijk - Tilburg en Waalwijk - 's-Hertogenbosch

Waalwijk zet zich in voor de realisatie van een snelfietsroute tussen Waalwijk en Tilburg en Waalwijk en 's-Hertogenbosch. Het uiteindelijke resultaat moeten toekomstvaste, hoogwaardige en duurzame fietsverbindingen zijn, als onderdelen van een netwerk van snelfietsroutes in de provincie Noord-Brabant. Dit moet uiteindelijk leiden tot minder autokilometers en dus minder CO₂-uitstoot omdat meer fietsers gebruik gaan maken van deze fietsverbindingen. Om voor subsidie door de provincie in aanmerking te komen dienen de projecten voor 2021 te zijn afgerond.

- Snelfietsroute Waalwijk-Tilburg F261: 'Hart van Brabantroute'

Bij dit project wordt samengewerkt met Loon op Zand, Tilburg en de provincie. In 2017 is hiervoor een Bestuursvereenkomst getekend. Een aantal wegvakken is inmiddels gereed of verkeren in een vergevorderd stadium van voorbereiding. De ontbrekende wegvakken ic. Tilburgseweg, ten zuiden van de kern Sprang, en de Sprangseweg zijn opgenomen in het in juni 2018 vastgestelde IUP 2019-2022. De herinrichting van de Kruisstraat tenslotte wordt betrokken bij de herinrichting van de Besoyensestraat tot fietsstraat. Daarmee kan voldaan worden aan de subsidievoorwaarde dat dit project voor 2021 moet zijn afgerond.

- Snelfietsroute Waalwijk-'s-Hertogenbosch F59: 'Langstraatroute'

Bij dit project wordt samengewerkt met Heusden, 's-Hertogenbosch en de provincie. In 2018 is hiervoor een Bestuursvereenkomst getekend. Het gedeelte van het Halvezolenfietspad, gelegen tussen N261 en de grens met Heusden maakt deel uit van deze snelfietsroute. Alleen aan de voorwaarde ten aanzien van de breedte wordt op een aantal wegvakken nog niet voldaan. Overeengekomen is dat dit wordt hersteld op die momenten dat er sprake is van groot onderhoud. Voor 2021 wordt een aantal middengeleiders verwijderd en de voorrang ter hoogte van een aantal aansluitingen expliciet geregeld. Daarmee voldoen we aan de subsidievoorwaarde dat dit project voor 2021 moet zijn afgerond. De aanpassing van de brug over het Drongelenskanaal wordt betrokken bij de maatregelen die in het kader van het GOL worden getroffen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Beide snelfietsroutes dienen voor 2021 te zijn gerealiseerd. Op de route Waalwijk - 's-Hertogenbosch, ic het Halvezolenfietspad, kan volstaan worden met het aanpassen van een aantal voorrangssituaties en het verwijderen van een aantal obstakels.

In de raadsvergadering van 15 november 2018 heeft ons college de intentie van een uiteindelijk niet in stemming gebrachte motie overgenomen betreffende de herinrichting van de Besoyensestraat, al dan niet als onderdeel van de snelfietsroute Waalwijk-Tilburg. In het daaruit voortvloeiende onderzoek worden drie varianten met elkaar vergeleken. De varianten worden ten opzichte van elkaar beoordeeld ten aanzien van een aantal criteria. Hiertoe behoren onder meer directheid, comfort, (sociale) veiligheid, omgevingshinder, aantrekkelijkheid, potentie en kosten. Medio mei 2019 worden de resultaten van het onderzoek ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Dan ook wordt duidelijk of de Besoyensestraat kan worden ingericht als fietsstraat en als zodanig onderdeel uitmaakt van de snelfietsroute, of dat voor een variant moet worden gekozen.

B19 | Regionale gebiedsontwikkeling N261

De regionale gebiedsopgave N261/N269 is één van de drie integrale gebiedsopgaven binnen de regio Hart van Brabant. Doelstelling van deze integrale gebiedsopgaven is om in een deelgebied van de regio, waar veel sectorale regionale opgaven samen komen, deze slim met elkaar te verbinden, zodat er meer regionale slag- en daadkracht kan ontstaan. De eerste stap die in de integrale gebiedsopgave N261/N269 wordt gezet, is een verkenning. Doel van deze verkenning is in- en overzicht met betrekking tot lokale, regionale en provinciale ambities, initiatieven en ontwikkelingen en aanwezige relevante informatie en mogelijke kansen en knelpunten. Daarnaast vormt de rapportage een startdocument van het vervolgtraject waarin ambities en ontwikkelingen zowel onderling als in relatie tot elkaar met elkaar worden verbonden, eventueel aanvullend onderzoek plaatsvindt en waarin (bestuurlijke) keuzes gemaakt worden. Het eindproduct van de verkenning is eind 2018 gereed dus ook agenderend van aard én kan als basis dienen van uitvragen in het vervolgtraject dat start in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Project ligt op schema. Na vaststelling van het plan van aanpak voor een vervolgtraject gaat voor dit project in 2019 het opstellen van een waardenkaart, omgevingskwaliteitenkaart en een uitvoeringsagenda van start. Vaststelling van deze producten is voorzien in 2020. Het resultaat dient om de markt te stimuleren en inspireren om een positieve bijdrage te leveren aan de kernkwaliteiten en kernwaarden in het gebied. De kwaliteiten-/waardenkaart kan daarbij als toetsingskader voor nieuwe initiatieven gebruikt worden. Daarnaast dient het uitvoeringsprogramma om inzicht en overzicht te krijgen in projecten die leiden tot een versterking van de kernkwaliteiten en kernwaarden.

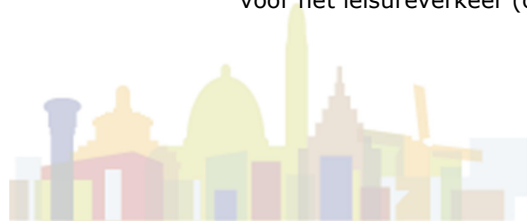
B19 | Lobbyen voor betere OV verbindingen

De gemeente Waalwijk zet bij de Provincie Noord-Brabant (verantwoordelijke OV-autoriteit) in op drie schaalniveaus voor het openbaar vervoer van, naar en binnen de gemeente Waalwijk:

- Structuurversterking op regionaal niveau (knooppuntennetwerk).
- Continueren bediening kernen (kernennetwerk).
- Service voor de toegankelijkheid van voorzieningen in verband met vergrijzing en zelfredzaamheid (servicenetwerk).

De afgelopen jaren is er verder gewerkt aan het verder optimaliseren van de snelbusverbinding Tilburg-Waalwijk-'s-Hertogenbosch. In overleg met de vervoersorganisaties en provincie wordt er gestreefd naar een beter en voor een ieder toegankelijk openbaar vervoer. Voor 2019 wordt gemonitord wat de effecten zijn van de andere routing van snelbuslijn 301 (harmonisatie met buslijn 300). Voor de stad Waalwijk wordt momenteel onderzoek gedaan naar een zogenoemde servicebus.

- In samenwerking met Arriva en de Provincie Noord-Brabant zijn de buslijnen 300 met name onderzocht op in- en uitstappers en bezettingsgraad. Betreffende de servicebus wordt momenteel het draagvlak gemeten via een enquête onder een representatieve steekproef van de bevolking van de stad Waalwijk. Aan de hand van de uitkomsten wordt een business case uitgewerkt.
- Het regionale openbaar vervoer gaat de centra van bedrijvigheid en werkgelegenheid in combinatie met het centrum (winkelgebied, gemeentehuis, schoenenmuseum) beter ontsluiten. Daarvoor is een routewijziging van de sneldiensten nodig en een versterking van het regionale netwerk. De route van de sneldiensten wordt verlegd van de Hertog Jansstraat naar een route parallel aan de A59 (aan de noord- of zuidzijde) tussen de Hertog Jansstraat en de Heulstraat.
- Vanaf de nieuwe haltes zijn er goede loop- en fietsverbindingen nodig naar de bedrijventerreinen en het centrum. De haltes bieden de mogelijkheid om fietsen te stallen. Eén van de haltes wordt de centrumhalte die een duidelijke poortfunctie voor het centrum krijgt. Parkeervoorzieningen bij of in de omgeving van de haltes kunnen ook een rol spelen voor het leisureverkeer (overstap op de sneldienst).

- Ook wordt onderzocht in hoeverre het particuliere initiatief van Parkmanagement Waalwijk; de Havenbus, in de spits tussen Busstation Vredesplein en Bedrijventerrein Haven; kan worden opgenomen in de reguliere dienstregeling.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Naar verwachting lijkt realisatie in 2019 niet haalbaar.

De redenen:

In de Centrumvisie is de wens opgenomen om de snelbusdiensten in plaats van via de Zuidas-Burgemeester Smeelelaan-busstation Vredesplein te laten lopen via een route via de Taxandriaweg, met een uitgebreide bushalte met aanvullende voorzieningen ter hoogte van de Heulstraat. De gedachte was om het centrum beter bereikbaar te maken en daar tevens een transferium te creëren. Dit laatste om een uitgebreide fietsenstalling te realiseren voor een betere bereikbaarheid van Bedrijventerrein Haven met de fiets.

Er zijn gesprekken gevoerd met het openbaar vervoerbedrijf, die een verdere ontwikkeling van dit voornemen liet afhangen van de toekomstige aansluitingsstructuur op de A59. De door ons gewenste aansluitingen lijken bij Rijkswaterstaat, als wegbeheerder van de A59, niet te kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Indien er geen aansluiting Waalwijk-Centrum op de A59 richting 's-Hertogenbosch beschikbaar blijft zal het openbaar vervoerbedrijf niet snel genegen zijn om voor snelbusdiensten via de Taxandriaweg te rijden.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Economische bereikbaarheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Bereikbaarheid en mobiliteit zijn voor Waalwijk van economisch levensbelang. De komende jaren werken we aan het vergroten van de economische bereikbaarheid. Het gaat dan om verkeer of transport van Waalwijk naar buiten de gemeente en andersom.

- **Verbeteren bereikbaarheid via de weg**
  - rijtijden voor automobilisten en vrachtwagens (van en naar Waalwijk) nemen af.
- **Vergroten en verbeteren bereikbaarheid via water**

De gunstige ligging van Waalwijk aan de Maas biedt veel kansen met betrekking tot economische bereikbaarheid. Daarom hebben we de komende jaren twee doelstellingen die in relatie tot elkaar staan.

  - Waalwijk is bereikbaar voor klasse V watertransport (nieuwe insteekhaven).
  - volume watertransport neemt toe.
- **Verbeteren ontsluiting bedrijventerreinen**

We hebben als doel om de komende jaren verkeersstromen zo veel mogelijk te willen splitsen (auto/fiets). Dit om de algehele doorstroming en veiligheid van onze wegen (op onze bedrijventerreinen) te vergroten.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Inzetten op een Noordelijke randweg

De ambitie voor de Noordelijke Randweg komt voort uit het Mobiliteitsplan Waalwijk 2015. In het Mobiliteitsplan staat weergegeven dat voor het bedrijventerrein Haven een gebundelde directe, verkeersveilige verbinding dient te worden gerealiseerd met het hoofdwegennet. De Noordelijke Randweg speelt deze rol. De Noordelijke Randweg is de rechtstreekse verbinding richting de N261, de A59 en het GOL. De Noordelijke Randweg is de belangrijkste gebiedsontsluitingsweg van het Havengebied en is voor de economische ontwikkeling van het Havengebied noodzakelijk. Bij het vormgeven van de Noordelijke Randweg is verkeersveiligheid een integraal onderdeel van het ontwerpproces.

De ontwikkeling van de Noordelijke Randweg staat gekoppeld aan diverse anderen projecten en ontwikkelingen. De Noordelijke Randweg wordt fasegewijs gerealiseerd:

- Project Insteekhaven (bevat een stuk Noordelijke Randweg ten noorden van Haven 8)
- Project Verlengde Pompweg (bevat de aansluiting van het gedeelte Noordelijke Randweg wat is aangelegd bij Project Insteekhaven en het bestaande deel Randweg van de Midden Brabantweg)
- Project Noordelijke Randweg (bevat de aansluiting tussen het GOL en de aangelegde randweg bij Project Insteekhaven op de locatie van de Gansoyensesteeg)
- Project GOL (dit project staat buiten de ontwikkeling van de Noordelijke Randweg, maar is van belang voor dit project vanwege de vervolgvverbinding naar Waalwijk en de A59 richting Breda en 's-Hertogenbosch).

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Planning realisatie 2020-2023

In het kader van het project GOL en de realisatie van een ringweg om het Havengebied conform het Mobiliteitsplan 2015, ter verbetering van de bereikbaarheid en de verkeersafwikkeling van het Havengebied, is de realisatie van een Noordelijke Randweg geïnitieerd. Afhankelijk van de diverse naastgelegen percelen waarop bouwactiviteiten plaatsvinden, zoals de Insteekhaven, maar ook grote logistieke dienstverleners en anderen, wordt dit project gefaseerd in tijd en in delen (periode 2020-2023) opgeleverd.

B19 | Lobbyen en bijdrage leveren aan ontsluiting knooppunt Hooipolder (A27)

De gemeente Waalwijk gaat voor de optimalisatievariant van het knooppunt Hooipolder: het wijzigen van de opstelstroken en de verkeersregelinstantie onder het viaduct van de A27 en het verbeteren van de leefbaarheid van de woonomgeving van Waspik. Dit gaan we doen in samenwerking met de gemeente Geertruidenberg, de bewoners en andere belanghebbenden van beide gemeenten.

De A27, tussen Breda en Utrecht, wordt gereconstrueerd. In het kader van een beter bereikbaar Waalwijk wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk deelgenomen aan de werk- en stuurgroep van de ombouw A27. Met als uitgangspunt het Hooipolderplusplan wordt er een oplossing gekozen om de leefbaarheid van de kernen Waspik en Raamsdonk te verbeteren. Dit gebeurt in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, waarbij de gemeente Geertruidenberg als trekker fungeert. De gemeenteraden worden bij de besluitvorming betrokken.

De gemeenteraad van Geertruidenberg (2018) heeft de variant om een parallelweg tussen Scharlo en Raamsdonksveer aan te leggen afgewezen. Daarom vindt er op korte termijn weer overleg plaats om te komen tot een leefbaar Waspik (en Raamsdonk).

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Als vervolg op het Tracébesluit, dat de Minister in december 2018 heeft ondertekend, wordt er dit jaar gewerkt aan maatregelen op het terrein van verkeersmanagement om de verkeersbelasting van de A27 te verminderen tijdens de wegwerkzaamheden die over enkele jaren starten. Hierbij uiten gemeenten die belang hebben bij de maatregelen hun wensen om te voorkomen dat bijvoorbeeld omleidingsroutes door woonkernen worden gevoerd of dat maatregelen worden getroffen om stremmingen tijdens de bouwwerkzaamheden op alternatieve wijze te ondersteunen, bijvoorbeeld door de inzet van bussen/openbaar vervoer. Verder is er, in het kader van verbetering van de regionale (economische) bereikbaarheid –en specifiek voor Waalwijk, verbetering van de (economische) bereikbaarheid van de stad en het Havengebied- een initiatief gestart van de gemeenten Geertruidenberg en Oosterhout en de werkgeversorganisatie VNO-NCW. Hierbij zijn alle regionale gemeenten rondom het knooppunt bij elkaar gekomen. Vanuit een langdurig samenwerkingsverband is het doel om voor de regionale (economische) bereikbaarheid het knooppunt Hooipolder verkeerslichten vrij te krijgen. Het is de bedoeling om zo snel als mogelijk deze maatregel in het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) te krijgen.

Om ongewenste neveneffecten zoveel als mogelijk te voorkomen is in een overeenkomst met de provincie, afgesloten in het kader van een subsidieregeling, een deadline van 1 juli 2019 afgesproken om samen met de gemeente Geertruidenberg te komen tot een categoriseringsplan waarin maatregelen in het Lint tussen Waspik en Raamsdonkveer globaal zijn uitgewerkt. Dit categoriseringsplan dient een bijdrage te leveren aan de bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio. Vooralsnog liggen we op schema om de deadline van 1 juli 2019 te halen, ondanks dat de tijdsdruk hoog is. In de komende periode vinden er diverse overleggen plaats tussen belangenpartijen, de betrokken wethouders, ambtelijke ondersteuning en een externe partij om dit categoriseringsplan vorm te geven. De gemeenteraad wordt hierbij betrokken en op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

B19 | Project GOL: Gebiedsontsluiting Oostelijke Langstraat

Gemeente Waalwijk werkt mee aan de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat. Deze ontwikkeling voorziet in het realiseren van veel doelen waaronder het verbeteren van de bereikbaarheid van Waalwijk. Met het realiseren van het GOL krijgt de Ecologische Verbindings Zone (EVZ) van de Loonse en Drunense Duinen naar de Bergsche Maas vorm. De ecopassage onder de brug van het Drongelenskanaal, die onderdeel van deze EVZ uitmaakt, is al gerealiseerd. Hiervoor wordt de infrastructuur uitgebreid door de aanleg van een parallelstructuur ten noorden van de kern Waalwijk en een ontsluiting via de Baardwijkse Overlaat (GOL). Het provinciale inpassingsplan is eind juni vastgesteld door Provinciale Staten. Op dit moment werken we aan de voorbereidingen voor de aanbesteding.

Planning: Eerste kwartaal van 2021 kan de wegenstructuur in Waalwijk in gebruik genomen worden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Planning realisatie voorjaar 2021

De redenen:

Het project GOL loopt vooralsnog volgens planning. In de maand juli 2019 wordt een uitspraak verwacht op de zienswijzen die zijn ingediend tegen het plan. Verder liggen er juridische gevoeligheden in verband met de PAS-regeling van de Europese Commissie.

Ten aanzien van beide zaken worden positieve einduitkomsten verwacht in 2019, maar zal het project, conform planning, pas volledig zijn gerealiseerd in het voorjaar van 2021.

B19 | Uitvoeringsmaatregelen IUP 2019

Met het IUP willen we bereiken dat maatregelen die voortvloeien uit de disciplines "Onderhoud wegen", "Gemeentelijk Riolerings Plan" en "Verkeer" zo veel mogelijk worden gecombineerd tezamen met werkzaamheden aan groen, lichtmasten en nutsvoorzieningen. De werkzaamheden in het IUP vloeien deels voort uit de Wegenwet en de Wet Milieubeheer. Met het uitvoeren van de werkzaamheden in het IUP wordt daarmee aan de wettelijke verplichtingen voldaan. Daarnaast leveren de werkzaamheden een belangrijke bijdrage aan leefbaarheid, bereikbaarheid, bruikbaarheid en veiligheid en zijn daarmee van belang voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat. Dit is belangrijk voor de verdere ontwikkeling van een economisch vitale regio. Het doel van het IUP is zo veel mogelijk werkzaamheden te combineren teneinde kosten te reduceren door maximaal te profiteren van synergievoordelen. Daarnaast wordt op deze wijze onnodige overlast voorkomen voor inwoners en bedrijven.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

In 2019 zal een deel van het IUP 2019-2020 worden voorbereid en uitgevoerd. Ook zal nog het resterende deel van het IUP 2017-2018 worden afgerond. Het voorbereiden en uitvoeren van IUP-werken is een continu proces. Een lopend IUP zal telkens ca. 3 jaar in beslag nemen. Omdat een oud IUP en een nieuw IUP langs elkaar bestaan, zal dit geen negatieve invloed hebben op de planning. Wel is het streven het IUP steeds meer binnen 2 jaar te gaan realiseren.

B19 | Project Kerkvaartse Haven

Project Kerkvaartse Haven loopt. Door bureau Lier consultancy is een inventarisatie uitgevoerd naar de problemen en de kansen die de belanghebbenden zien.

De komende tijd vind overleg plaats met de betrokken partijen waarbij het doel van het overleg is te komen tot richting waarin de oplossing gevonden moet worden waar iedereen achter staat.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Project Kerkvaartse haven loopt op schema, op dit moment vinden er diverse ontwikkelingen plaats die moeten leiden tot een langdurige oplossing ten aanzien van de problematiek van de haven. Ook het herstel van de afgekeurde kering wordt binnen dit project verder op gepakt.

B19 | Volumeafspraken maken met bedrijven voor watertransport

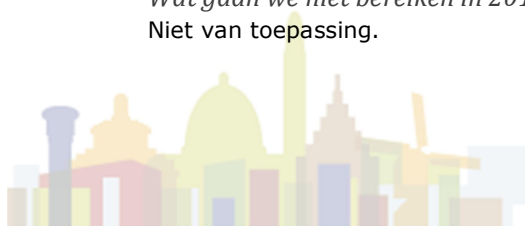
Met (grootschalige) logistieke bedrijven die zich vestigen in de gemeente worden afspraken gemaakt om een deel van de inkomende stroom en zo mogelijk ook de uitgaande stroom via het water te laten lopen. Deze afspraken worden in de overeenkomst opgenomen, ten minste wordt een inspanningsverplichting opgenomen, zo mogelijk wordt een percentage van de in- en uitgaande stroom opgenomen. Daarnaast wordt de door de gemeente ontwikkelde "havenscan" beschikbaar gesteld aan het bedrijfsleven. Daarmee krijgen de bedrijven de beschikking over een tool waarmee de een besparing in kosten maar ook de besparing in CO2 uitstoot kan worden berekend.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Wat gaan we niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Stedelijke omgeving

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

De tweede pijler uit het mobiliteitsplan richt zich op de bereikbaarheid en (verkeers)veiligheid binnen de stedelijke omgeving van Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik.

- **Vergroten verkeersveiligheid**

Wij zetten in op een daling van het aantal verkeersongevallen in Waalwijk. Daarom gaan wij door met het (her)inrichten van de openbare ruimte volgens de uitgangspunten van het verkeersveiligheidsprincipe 'Duurzaam Veilig' in combinatie met daar waar mogelijk een scheiding van de verkeersdeelnemers naar snelheid, rijrichting en massa door de aanleg van fietsvoorzieningen en rijbaanscheidingen.

- daling van het aantal verkeersongevallen in de kernen Waalwijk, Sprang- Capelle en Waspik.

- **Vergroten bereikbaarheid en parkeerservice bij winkelvoorzieningen**

We willen bereiken dat de parkeerplaatsen in het centrum beschikbaar zijn voor bezoekers en bewoners van het centrum. We doen dit door te faciliteren in parkeerterreinen en parkeerplaatsen. De beschikbaarheid is gereguleerd door een naar gebied en gebruiker gedifferentieerde parkeerheffing op te leggen. Sinds mei 2017 zijn de parkeertarieven bijgesteld. Op de terreinen van de Els-Zuid en het Unnaplein is sindsdien het eerste uur parkeren gratis. Op het terrein aan de Taxandriaweg is het eerste en het tweede uur gratis. Op alle andere locaties kost het eerste uur parkeren € 0,10.

- **Wegen in goede staat houden en beheren**

Artikel 16 van de Wegenwet regelt het onderhoud van wegen, de toegankelijkheid van openbare wegen en bevat enkele verplichtingen voor de wegbeheerder. Een van die verplichtingen is de hen toegewezen wegen in goede staat te houden en verantwoord te beheren. De gemeenteraad van Waalwijk heeft hiervoor het plan 'Beeldkwaliteit Onderhoud Wegen' vastgesteld.

- Voor alle wegen in Waalwijk komen tot de classificatie 'minimaal veilig'. Dit met zo min mogelijk inzet van financiële middelen en met zo min mogelijk maatschappelijke overlast.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Aanbesteding openbare lichtvoorziening

De aanbestedingseisen bij aanbesteding van openbare verlichting bevatten ook duurzaamheidseisen op het gebied van productie, hergebruik, energieverbruik en lichthinderreductie. Dit wordt vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ **Tijd**

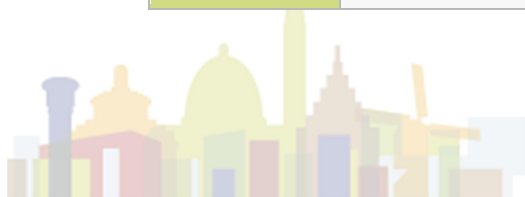
Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?
Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?
Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: VJB21 Openbare verlichting							
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL	
Bedragen x € 1.000							
Productnummer en naam	204	Openbare verlichting				V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		725	Prognose ultimo 2019	80	Verschil	45	V I/S
Kostenplaats	6204010						
Budgethouder	Teammanager ORV			Portefeuillehouder	J. van den Hoven		
Toelichting							
Door invoering van de keuzenotitie beleidsplan 2019-2023 Openbare verlichting kan voor 2019 € 45.462 afgeraamd worden. De daarop volgende jaren wordt het beleidsplan gevolgd, waardoor die jaren het budget weer wat opgehoogd dient te worden. Na 2019 kan € 25.000 structureel afgeraamd worden.							
Maatregel							
Budgetten aanpassen volgens keuzenotitie beleidsplan 2019-2023 Openbare verlichting. Deze keuzenotitie zal in juni in de Raad komen.							

ONDERWERP: VJB22 Beheer/onderhoud routestructuren							
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL	
Bedragen x € 1.000							
Productnummer en naam	305	Economische promotie				V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal			Prognose ultimo 2019		Verschil	9 N S	
						-9 V S	
Kostenplaats	6305010			438010			

Budgethouder	Teammanager ORV	Portefeuillehouder	J. van den Hoven
Toelichting			
Het college heeft op 13 november 2018 besloten om een bedrag van € 9.000 voor beheer / onderhoud routestructuren met ingang van 2019 structureel uit de stelpost areaaluitbreiding te dekken (per saldo neutraal). Wijziging moet in Voorjaarsbericht 2019 worden verwerkt.			
Maatregel			
Begroting budgettair aanpassen conform eerder collegebesluit.			

ONDERWERP: VJB25 Lagere opbrengst Parkeren								
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL				
	Bedragen x € 1.000							
Productnummer en naam	207	Parkeervergunningen/heffingen				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		955	Prognose ultimo 2019	555	Verschil	400	N	S
Kostenplaats	6207010 6207050			837009				
Budgethouder	Teammanager TORV		Portefeuillehouder	J. van den Hoven				
Toelichting:								
In het Najaarsbericht 2018 is reeds aangegeven dat we een daling hebben in de parkeerinkomsten van € 250.000. Daarnaast is er ook een afwijking van € 150.000 aangegeven in het Najaarsbericht 2018 die wordt veroorzaakt door een lager aantal parkerende bezoekers en een veranderd parkeergedrag van bezoekers (onder andere minder lang per keer). Doordat het parkeerexperiment is aangenomen in de gemeenteraad is het niet meer als incidenteel aan te merken maar kan dit als structureel worden gezien.								
Maatregel:								
Verlagen van de parkeeropbrengsten in de Begroting 2019 en verder.								

ONDERWERP: VJB26 BTW-effect Parkeren								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x C 1.000</i>								
Productnummer en naam	207	Parkeervergunningen/heffingen				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		555	Prognose ultimo 2019	495	Verschil	60	N	S
Kostenplaats	6207010 6207050			837009				
Budgethouder	Teammanager ORV			Portefeuillehouder	J. van den Hoven			
Toelichting								
<p>Vanuit de jaarrekening is de opbrengst parkeren reeds neerwaarts bijgesteld met € 400.000. Onlangs kwam uit de administratie naar voren, dat de afgelopen jaren abusievelijk geen BTW is afgedragen over de ontvangen parkeergelden. Het gaat hierbij om een bedrag van € 476.000 (2014 tot en met 2018). Met de Belastingdienst is afgesproken dat deze correctie alsnog via een aanvullende aangifte wordt voldaan. In de Begroting is geen rekening gehouden met de BTW afdracht dus deze zal ook structureel voor € 60.000 per jaar meegenomen moeten worden.</p>								
Maatregel								
Aframen van de parkeeropbrengsten in de Begroting 2019.								

ONDERWERP: VJB27 Beheer fietsenstalling (parkeren)								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x C 1.000</i>								
Productnummer en naam	206	Parkeervoorzieningen				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		72	Prognose ultimo 2019	130	Verschil	58	N	S
Kostenplaats	6206045			438099				
Budgethouder	Teammanager TORV			Portefeuillehouder	J. van den Hoven			
Toelichting								

Zoals in de Jaarrekening van 2018 is aangegeven, zijn de taken ten aanzien het parkeerbureau en de fietsenstalling uitgekristalliseerd. Hierbij is nu inzichtelijk geworden dat het toezicht op de bewaakte fietsenstalling in het centrum jaarlijks € 130.000 kost. In de Begroting is hier echter een bedrag opgenomen van € 72.000.

Doel is om de bewaakte fietsenstallingen in het centrum van Waalwijk te bemensen met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Momenteel is daarvoor een contract afgesloten met Baanbrekers (WML Facilitair). Onderzocht wordt of en zo ja hoe en vanaf wanneer inzet vanuit maatschappelijke activering en/of Banenafpraak-banen mogelijk is. Met ingang vanaf 2022 is vooruitlopend de verhoging van € 58.000 niet verder doorgevoerd.

Maatregel

Begroting bijstellen ten gevolge van de extra uitgaven voor de jaren 2019 – 2021. Voor de jaren daarna onderzoeken of Banenafpraak banen c.q. maatschappelijke activering kan worden ingezet.

ONDERWERP: VJB29 Vervanging afsluitpalen centrum

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
					<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Productnummer en naam	206	Parkeervoorzieningen			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		0	Prognose ultimo 2019	29	Verschil	29 N S
Kostenplaats						
Budgethouder	Teammanager ORV		Portefeuillehouder	J. van den Hoven		

Toelichting

De verzinkbare afsluitpalen van het centrum van Waalwijk zijn aan vervanging toe. Vanaf volgend jaar kan de leverancier geen ondersteuning meer bieden op deze afsluitpalen. In het verleden is hier geen vervangingsinvestering voor opgenomen in de begroting, waardoor er geen budget is om de vervanging daadwerkelijk uit te kunnen voeren.

Aanschaf van deze palen is € 250.000,-. Voor de afschrijvingen is uitgegaan van 10 jaar (gelijk aan de afschrijvingstermijn van slagbomen zoals door de raad is vastgesteld in de Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2017). Vooralsnog worden de kapitaallasten van € 29.000 structureel opgenomen in de begroting, maar op korte termijn moeten voorstellen voor alternatieven worden voorgelegd. Streven is om met goedkopere oplossingen te komen.

Maatregel

Vooralsnog de kapitaallasten voor de vervanging van de palen in de begrotingsramingen opnemen. Op korte termijn onderzoeken of en zo ja welke goedkopere oplossingen mogelijk zijn.

Beleidsveld 3 | Economie

Aantrekkelijk vestigingsklimaat bedrijven

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Waalwijk blijft voor (potentiële) ondernemers een interessante vestigingsplaats. Dienstverlening moet beschikbaar zijn als ondernemers daar om vragen met zoveel mogelijk maatwerk en persoonlijke aandacht.

De doelstellingen van de gemeente Waalwijk ten aanzien van de toekomst van haar bedrijventerreinen zijn vitale en duurzame bedrijventerreinen, met een goede balans tussen people, planet en profit. Bedrijventerreinen die voldoende gedifferentieerd zijn en een eigen herkenbare identiteit hebben.

Bedrijven voelen zich in Waalwijk 'thuis' en zijn niet geneigd om naar elders te vertrekken, waardoor er nauwelijks leegstand is. Een actieve inzet van de gemeente blijft hiervoor nodig. Dat betekent aandacht voor herinrichting en herstructurering van kavels en de aanpak van het openbaar gebied.

- **Nieuwe bedrijventerreinen (Haven 8)**
Vanwege afspraken met de regio en de provincie worden nieuwe terreinen alleen nog ontwikkeld om grootschalige logistiek te huisvesten.
- **In 2043 is Waalwijk klimaatneutraal en hebben de bedrijventerreinen daar een substantiële bijdrage aangeleverd**
Gemeente en ondernemers werken samen aan het bereiken van klimaat- en milieu-doelstellingen en aan de veiligheid van de bedrijventerreinen. De duurzaamheidsambities, ontwikkeling van de insteekhaven en het vrijkomen van de huidige haven maken dat herstructurering onze aandacht blijft vragen en om gerichte inzet vraagt. In Waalwijk is nog beperkt terrein uitgifbaar. Hierdoor komt er meer en meer nadruk te liggen op bestaande bedrijven. Dit vereist een intensivering van het accountmanagement.
- **In 2019 wordt het Regionaal Bureau voor Toerisme opvolger van het Uitpunt**
Dit vraagt extra aandacht om tot goede afspraken (prestatie-indicatoren) te komen. Na 2019 is ook de opening van het Museum Plus voorzien. Daarnaast wordt de komende tijd extra ingezet op evenementen. Dit vraagt om een extra inspanning om het 'Verhaal van Waalwijk' goed op de kaart te zetten.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Herstructurering bestaande bedrijventerreinen

Voor het gebied Haven 1 t/m 6 is in het verleden een masterplan opgesteld. Deze wordt in 2019 geactualiseerd. Specifiek voor de schouwslotweg is in het IUP geld begroot om deze weg aan te pakken. In 2019 is de schouwslotweg en haar omgeving dan ook gronding aangepakt en zijn aangrenzende problemen (parkeerproblematiek, groenvoorzieningen, uitritten e.d.) daarbij betrokken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

De aanpak voor de herinrichting, in samenhang met aangrenzende problematiek, van de schouwslootweg zijn in voorbereiding. In samenwerking met Fontys Hogescholen is een onderzoek uitgevoerd naar de leegstand op bedrijventerrein Havens 1 t/m 6.

B19 | Project veilig en aantrekkelijk bedrijventerrein

In samenhang met programma economie. Samenwerking met parkmanagement en ondernemers. Uitvoeren aanbevelingen uit eerdere position paper 'veiligheid en aantrekkelijkheid bedrijventerreinen'.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

Na intern overleg in oktober 2018 is het concept plan van aanpak verder opgewerkt en zijn gesprekken gevoerd intern en extern. Extern is het conceptplan in januari 2019 o.a. besproken met Parkmanagement en de voorzitter van de Bedrijvenvereniging Haven I t/m VI. De bestuursvergadering van de bedrijvenvereniging Haven I t/m VI heeft ingestemd met het plan en met het aansluiten van de stuurgroep bij dat gremium. Besluitvorming door het college van B&W is momenteel in voorbereiding. Bij positief besluit zullen de werkgroepen vorm worden gegeven en bemenst worden. Voorts zullen door deze werkgroepen de activiteiten worden uitgewerkt, begroot en verder worden gebracht.

B19 | Samenwerking in Midpoint Brabant

Binnen Midpoint wordt gewerkt aan de agenda tot 2020. Als gemeente leveren we een bijdrage aan Logistiek Midden Brabant (LMB) door deel te nemen aan de Human Capital Tafel en de Young Professionals van LMB. Hierbij beogen we om jaarlijks minimaal 2 Waalwijkse bedrijven te laten meedoen aan projecten. Daarnaast participeren we actief in het project Get Ahead in Europe.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

Logistiek Midden Brabant is bezig met een herpositionering en gaat verder onder de naam Midpoint Brabant Smart Logistics.

B19 | Structurele invulling accountmanagement in de gemeente

In het in 2018 opgestelde accountplan zijn een drietal doelstellingen benoemd:

- Goede dienstverlening aan ondernemers, de basis op orde
- Verbeteren van het vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven
- Faciliteren economische clusters, met speciale aandacht voor het schoen en leercluster

Daarnaast voorziet het accountplan in een actieplan. Om optimaal invulling te kunnen geven aan dit accountplan is een structurele inzet van 1,5 fte noodzakelijk.

Op dit moment is 0,6 fte beschikbaar. 0,9 fte dient alsnog te worden toegevoegd of op een andere wijze ingevuld te worden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

In de begroting 2019 is opgenomen dat voor de uitvoering van accountmanagement een formatie inzet nodig is van 1.5 fte. Op basis van het schikking van taken zou dat leiden tot een formatie-uitbreiding van 0.9 fte. Dit laatste cijfer is onjuist. Uit het accountplan is de

bevestiging gekomen dat voor een adequate invulling van accountmanagement, waarbij ook de continuïteit in de dienstverlening kan worden gewaarborgd, een formatie inzet van 1,5 fte nodig is. Daarmee kan het accountplan op een voldoende kwalitatief niveau worden uitgevoerd en kan worden gewaarborgd dat de reeds in Waalwijk gevestigde ondernemers een fysiek loket hebben in de gemeente. Daarnaast is door uw raad de ambitie uitgesproken om ten aanzien van de dienstverlening aan ondernemers tot de top 25 van Nederland te horen. Dat betekent dat niet alleen in de digitale dienstverlening stappen moesten worden gemaakt maar dat ook de fysieke dienstverlening op een ten minste basaal niveau moet worden gebracht.

Abusievelijk is vermeld dat reeds 0.6 fte beschikbaar is voor accountmanagement. Dat is niet het geval! Formatief is slechts 0.2 fte beschikbaar voor taken die nu onder het accountmanagement worden gebracht. Het overige gedeelte zou moeten worden ingezet voor beleidstaken op economisch gebied, met name voor recreatief beleid. In de praktijk staat deze inzet onder druk. Onder andere vanwege de oprichting van het Regionaal Bureau voor Toerisme is het noodzakelijk om ook voor recreatief beleid een formatie inzet te behouden van 0.6 fte. Het is dus niet mogelijk om vanuit de bestaande formatie op EZ 0.6 fte vrij te maken en derhalve is voor een adequate invulling 1.5 fte nodig.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Regionaal werkgelegenheidscentrum

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **We brengen balans in vraag en aanbod op de arbeidsmarkt**

De meest kwetsbare mensen vragen extra aandacht en ondersteuning. We willen mensen helpen om weer een baan te krijgen door ondernemers te stimuleren arbeidsplaatsen te creëren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt of door via het transferium werkervaring op te doen.

- **Zorgen voor adequate huisvesting (tijdelijke) arbeidsmigranten**

De afgelopen jaren zijn er steeds meer arbeidsmigranten in Waalwijk komen wonen. Zij hebben een grote betekenis voor onze economie. Om ervoor te zorgen dat onze bedrijven, daar waar onze lokale en regionale arbeidsmarkt hier niet in kan voorzien, gebruik kunnen blijven maken van (tijdelijke) arbeidsmigranten is een adequate huisvesting een belangrijke randvoorwaarde.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Beoordelen (ruimtelijke) initiatieven

Binnen de gemeente komen regelmatig verzoeken binnen met een economisch karakter. Het gaat dan bijvoorbeeld om agrarische gerelateerde aanvragen of detailhandel (inclusief supermarkten) aanvragen. Vanuit het beleidsveld economie adviseren wij, indien nodig college en raad, hierover.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

Dit is een doorlopende activiteit. Geen bijzonderheden.

B19 | Diverse projecten o.a. op stap naar werk, dag van de logistiek

In 2018 is voor de eerste keer stop the brain drain georganiseerd. Binnen dit project doen scholieren uit VWO5 van het Dr. Mollercollege een opdracht voor bedrijven. In 2019 verlenen wij medewerking aan een tweede editie. Jaarlijks wordt de dag van de logistiek georganiseerd door Waalwijkse ondernemers. Hier dragen wij desgewenst ons steentje aan bij. Op bedrijventerrein Zanddonk worden de mogelijkheden voor een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) verkend. Indien Spitz een BIZ wil installeren dan faciliteren wij dit proces.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

De eerste voorbereidende activiteiten voor de tweede editie van stop the brain drain zijn inmiddels gestart.

Medio mei vindt voor de eerste keer een Dag van de Techniek voor de Langstraat plaats, via een analoge opzet als de Dag van de Logistiek die in september plaatsvindt. De dag van de techniek is onderdeel van de Dutch Technology Week die nu ook in de Langstraat wordt uitgerold en die gericht is op het creëren van belangstelling voor werken in de technieksector.

B19 | Hosten evenementen

In het kader van economische promotie dragen wij actief bij aan de uitreiking van de BOV-Trofee. We kijken hoe we evenementen, in samenhang met ons evenementenbeleid, zoals de 80 van de Langstraat en de Dag van de Logistiek meer kunnen benutten. Daar waar mogelijk proberen we (regionale) evenementen in Waalwijk te laten plaatsvinden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

Tijd

We blijven ons onverminderd inzetten om evenementen in Waalwijk te laten plaatsvinden.

Daarbij wordt voor de organisatie van evenementen, althans voor de grotere evenementen die in Waalwijk plaatsvinden, aansluiting gezocht bij de prioriteiten in het beleid, zoals bijvoorbeeld schoen en leder georiënteerd.

B19 | Oprichting Regionaal Bureau voor Toerisme

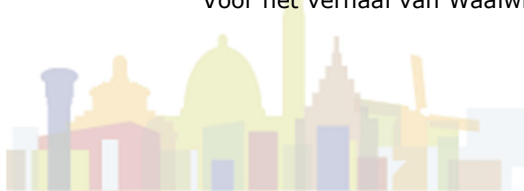
In 2019 vervangt het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) het huidige Uitpunt. In het RBT werken we samen met de gemeenten Dongen, Heusden en Loon op Zand. In 2019 zijn prestatie-indicatoren voor het RBT opgesteld. Er is een soepele overgang van het UITpunt naar het RBT. Het 'Verhaal van Waalwijk' wordt opgesteld en dient als input voor o.a. het RBT. Om dit mogelijk te maken is in 2019 0,5 fte extra inzet nodig.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

Er is een raadsvoorstel voor de prestatie-indicatoren opgesteld en in procedure gebracht. Het UITPunt is overgegaan in een informatiepunt.

Voor het verhaal van Waalwijk / Identiteit van Waalwijk vind op dit moment een ambtelijke

verkenning plaats. Naar verwachting mond dit uit in een capaciteitsvraag van 0,5 fte. Als dit bekend is ontvangt u hiervoor een separaat voorstel.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Beleidsveld 4 | Onderwijs

Onderwijs

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Onderwijshuisvesting

- Onze onderwijshuisvesting is voldoende, passend bij de vraag en bereikbaar.

Lokaal Educatieve Agenda

- **Vergroten taalvaardigheid en ontwikkelkansen bij inwoners**
  - 20 % minder taalachterstand
  - talent optimaal benutten: taalvaardigheid en ontwikkelkansen bevorderen
  - Voor- en vroegschoolse educatie organiseren en stimuleren dat alle peuters naar een voorschool gaan
- **Ouders betrekken bij onderwijs**
toename van 20% deelname educatief partnerschap
- **Het versterken van de samenhang en afstemming tussen Veiligheid, Passend Onderwijs, Jeugdhulp en Jeugdbeleid**
  - optimale (preventieve) ondersteuning aan kwetsbare kinderen
  - daling van het voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim

Verbinden jongeren aan Waalwijk tijdens en na de studie

- **Stoppen van de braindrain**
We willen jongeren tijdens en na hun studie binden aan Waalwijk. Dit willen we bereiken door het verbeteren van de binding van het onderwijsaanbod aan Waalwijk.
  - er zijn voldoende en aantrekkelijke stageplaatsen in Waalwijk
  - we leggen strategische verbindingen met onderwijsinstellingen in onze omgeving

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Activiteiten t.b.v. veiligheid en weerbaarheid leerlingen Voortgezet Onderwijs

In samenwerking met de VO scholen ontwikkelen we activiteiten waarmee we de veiligheid onder en de weerbaarheid van jongeren kunnen vergroten.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Tussen de directies van alle VO scholen in Waalwijk en de gemeente Waalwijk (ambtelijk en bestuurlijk) is een overlegstructuur opgezet waarbinnen ervaringen worden gedeeld, projecten en initiatieven worden besproken en waar afspraken worden gemaakt over de werkwijze rondom zorg- en veiligheidsproblematiek. Dit heeft reeds goede resultaten opgeleverd en we gaan hiermee door.

B19 | Diverse projecten o.a. op stap naar werk, dag van de logistiek

In 2018 is voor de eerste keer stop the brain drain georganiseerd. Binnen dit project doen scholieren uit VWO5 van het Dr. Mollercollege een opdracht voor bedrijven. In 2019 verlenen wij medewerking aan een tweede editie. Jaarlijks wordt de dag van de logistiek georganiseerd door Waalwijkse ondernemers. Hier dragen wij desgewenst ons steentje aan bij. Op bedrijventerrein Zanddonk worden de mogelijkheden voor een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) verkend. Indien Spitz een BIZ wil installeren dan faciliteren wij dit proces.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

De eerste voorbereidende activiteiten voor de tweede editie van stop the brain drain zijn inmiddels gestart.

Medio mei vindt voor de eerste keer een Dag van de Techniek voor de Langstraat plaats, via een analoge opzet als de Dag van de Logistiek die in september plaatsvindt. De dag van de techniek is onderdeel van de Dutch Technology Week die nu ook in de Langstraat wordt uitgerold en die gericht is op het creëren van belangstelling voor werken in de technieksector.

B19 | Faciliteren en financieel mogelijk maken van kortdurende peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie

Iedere peuter heeft recht op voor- en vroegschoolse educatie. In dat kader wil de gemeente stimuleren en faciliteren dit ook mogelijk te maken voor alle peuters in de gemeente Waalwijk.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Uitvoering loopt volgens het beleid/uitvoeringsprogramma 'Jongleren 0-6' en 'Waalwijk Taalrijk'.

B19 | Inpandige uitbreiding Teresiaschool

Door Stichting Leerrijk! is een verzoek ingediend tot vergoeding van de inpandige uitbreiding (aanpassen en in gebruik nemen van de zolder) van de Teresiaschool. Op grond van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Waalwijk 2015 heeft de school recht op permanente uitbreiding. Het is aan het college te bepalen op welke wijze de gevraagde extra capaciteit beschikbaar wordt gesteld. In het door de raad vast te stellen "Actualisering en aanpassing meerjaren investeringsplan onderwijshuisvesting Waalwijk 2015-2025 wordt rekening gehouden met de kosten van de door het schoolbestuur voorgestelde uitbreiding. Het streven is om de uitbreiding in 2019 te realiseren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Het schoolbestuur is bouwheer. De gemeente bekostigt de te realiseren voorziening "slechts". Gemeente is in afwachting van een door het schoolbestuur ter goedkeuring voor te leggen bouwplan. Na goedkeuring van het bouwplan door het college kan het schoolbestuur tot aanbesteding overgaan.

B19 | Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen (PIB)

De pilot 'Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen' wil kinderen van 6-12 jaar waarbij het risico op een haperende sociale ontwikkeling hoog is, tijdig opsporen en door ingrepen in hun leefomgeving voorkomen dat zij afglijden in de criminaliteit of hun school niet afmaken. De aanpak kenmerkt zich door neurologische screening naar de sociale leerbaarheid en coaching van gezin en school. Bij afglijdend gedrag van kinderen op de basisschool, ouders en scholen ondersteunen door kindspecifieke interventies toe te passen die dat gedrag ombuigen naar effectief gedrag met een beter perspectief voor de toekomst.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

De pilot PIB loopt 2 jaar en start eerste kwartaal 2019. De twee PIB-coaches ondersteunen in 2019 16 kinderen en hun gezin en werken hiervoor met 8 basisscholen samen.

B19 | Samenwerking met onderwijsinstellingen

Een goede verbinding met onderwijsinstellingen is cruciaal voor Waalwijk, in het bijzonder met hogescholen en universiteiten. De gemeentelijke overheid is niet alleen in staat om de maatschappelijke ambities te realiseren. Behalve verbinding met andere (regionale, provinciale) overheden zoeken gemeenten steeds nadrukkelijker verbinding met ondernemers en onderwijs. De zogenaamde triple helix samenwerking. Stevige verbindingen met hogescholen en universiteiten in onze omgeving helpt bij het binnen halen van nieuwe kennis, talenten, innovaties en stop the brain drain.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

We zoeken de strategische samenwerking met onderwijsinstellingen via drie trajecten: (1) Smart City Waalwijk, (2) Datagestuurd werken, JADS Den Bosch en (3) samen met de Langstraatgemeenten, door het instellen van een leerstoel Ondernijning aan de Tilburg University.

B19 | Start bouw Kindcentrum Zanddonk

De nieuwbouw van de in de wijk gelegen basisscholen Pater van der Geld en OBS van der Heijden is in het derde kwartaal van 2018 van start gegaan. De nieuwbouw vindt plaats op de huidige locaties van de scholen. De gemeente treedt op verzoek van de schoolbesturen op als bouwheer/opdrachtgever. De nieuwbouw zal naar verwachting in de loop van het schooljaar 2019-2020 in gebruik kunnen worden genomen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

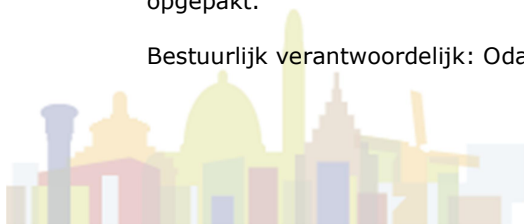
■ Tijd

De nieuwbouw van KC Zanddonk is eind 2018 van start gegaan. Het nieuwe gebouw zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 worden opgeleverd.

B19 | Uitvoeren MIP 2015-2020

De gemeenteraad heeft op 29 januari 2015 het MIP 2015-2020 vastgesteld. Sinds januari 2015 spelen er, zowel landelijk als lokaal, ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de gemeentelijke onderwijshuisvestingstaak. In het door de gemeenteraad eind 2018 vast te stellen "Actualisering en aanpassing meerjaren investeringsplan onderwijshuisvesting Waalwijk 2015-2020" worden op basis van deze ontwikkelingen voorstellen gedaan voor de actualisering en aanpassing van het MIP 2015-2020. In 2019 wordt in overleg met de schoolbesturen de uitwerking van deze voorstellen opgepakt.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

De overleggen met de schoolbesturen over de realisering van de in het geactualiseerde MIP 2015-2020 zijn opgestart. De, als gevolg van het geactualiseerde MIP, wijziging van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs wordt voorbereid.

De schoolbesturen hebben bij het college van burgemeester en wethouders aanvragen ingediend tot het bekostigen van de in het MIP opgenomen voorzieningen.

B19 | Uitvoering Waalwijk Taalrijk (3 pijlers)

Activiteiten uitvoeren-(door)ontwikkelen volgens uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk. Dit vanuit de 3 thema's: Taal-Woordenschat; Leesplezier; (educatief) Partnerschap met ouders.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Uitvoering loopt volgens het beleid/uitvoeringsprogramma 'Jongleren 0-6' en 'Waalwijk Taalrijk'.

B19 | Optimaliseren schakel tussen onderwijs en TWIJZ

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB3 Toename kosten leerlingenvervoer								
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL				
							<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Productnummer en naam		401	Leerlingenvervoer			V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		625	Prognose ultimo 2019	806	Verschil	181	N S	
Kostenplaats	6401010			434102				
Budgethouder	Teammanager WIJZ			Portefeuillehouder	D. Odabasi			
Toelichting								

Het leerlingenvervoer kampt met de toegenomen kosten naar aanleiding van het nieuwe vervoersmodel. Regionaal is de verwachting dat de kosten op dit gebied 46% hoger uitkomen. De toename van de kosten liggen hier op meerdere vlakken waarvan een groot deel niet beïnvloedbaar blijken te zijn. Uit analyse zijn de volgende oorzaken voor de kostenstijging aan te geven: het maximaal aantal basepoints per vervoerder, minimum inzet 3 uur rolstoelbussen, hoger volume (meer leerlingen), duurzame voertuigen, niet te combineren vervoer, toekennen routes aan minder gunstige basepoints. Vooruitlopend hierop is de prognose 2018 en volgende jaren naar boven bijgesteld met €181.330,-, Dit is al gemeld in het Najaarsbericht 2018, maar nog niet structureel verwerkt in de begroting 2019.

Vooralsnog worden de cijfers uit 2018 als basis voor de nu te verwerken wijziging gebruikt. Mogelijk dat later in 2019 gewijzigde inzichten volgen, deze volgen dan bij het Najaarsbericht 2019.

Maatregel

Begroting 2019 bijstellen met een structureel nadeel van € 181.330.

ONDERWERP: VJB03b Bijstelling structureel effect leerlingenvervoer

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Productnummer en naam	401	Leerlingenvervoer			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		625	Prognose ultimo 2019	575	Verschil	50 (m.i.v. 2020) V S
Kostenplaats	6401010			434102		
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	D. Odabasi		

Toelichting

In de doorwerking van het Najaarsbericht 2018 is in dit Voorjaarsbericht 2019 eerder voor leerlingenvervoer een nadeel van € 181.000 opgenomen. Van deze post wordt bij nader inzien € 50.000 als incidenteel beschouwd, in de verwachting dat nadere maatregelen met ingang van 2020 tot kostenreductie leiden.

Maatregel

Met ingang van 2020 de post leerlingenvervoer structureel met € 50.000 neerwaarts bijstellen.

Beleidsveld 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Cultuur erfgoed & lokale media

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Cultureel erfgoed

- We behouden het cultureel erfgoed, maken nieuwe functies mogelijk en verbeteren de toegankelijkheid en zichtbaarheid.
We zorgen ervoor dat het cultureel erfgoed in goede staat verkeert.

Lokale media

- Er is een lokale omroep in Waalwijk.
We richten ons op de zendvergunningen Maasstad Omroep Stichting Waalwijk en het behoud van de wijkkranten in Waalwijk, Sprang Capelle en Waspik.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

Maatregelen

B19 | Pilot "Wet Blue"

Wet Blue (de kleur van met chroom geloid leer) is een lichtconcept geïnspireerd op de (nog steeds) bloeiende leer- en schoenindustrie in de Langstraat. Het heeft als doel deze in te zetten als unieke sellingpoint van Waalwijk en daarmee de ambities op economisch, cultureel en ecologisch gebied te ondersteunen. Een van die ambities is het aantrekkelijker maken van het centrumgebied door het in samenwerking met het leder - en schoenmuseum en de centrumondernemers bevorderen van mogelijke thematisering op het gebied van schoen en leder(mode) om zo een nieuwe eigen identiteit te genereren. Wet Blue komt met name tot uiting in een lichtroute in het centrum, een aaneenschakeling van in deze kleur aangelichte gebouwen en objecten die een link hebben met leer in het heden en verleden. De start is met het aanlichten van het stadhuis, de Rabobank en de Hooisteeg gemaakt.

Het project wordt getrokken door de stichting Centrummanagement. Rabobank De Langstraat en de gemeente Waalwijk hebben in 2018 een startkapitaal van €75.000,- bij elkaar gebracht. Bijdragen van deelnemende bedrijven in combinatie met inzet van beschikbaar programmabudget en andere gaandeweg aan te trekken middelen moeten de uitbouw verder "op gang houden". Het aan de cofinanciering voor het commerciële (deelname van bedrijven) deel van de route in 2019 eventueel benodigde budget is (afhankelijk van daadwerkelijk aangroei tempo) nog lastig te ramen. Een tweede element in de route betreft (cultuur)historische elementen zoals aan de leer en schoenindustrie uit het verleden gerelateerde gebouwen en objecten. Voor dit in 2019 nog uit te werken aspect, dat meer op de weg van de gemeente ligt, zal ook een nader te bepalen beroep worden gedaan op voor de betrokken beleidsvelden kunst, cultuur, monumenten en economie beschikbare middelen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Tijdens het winterfeest december 2018 zijn een aantal objecten, waaronder de St. Jan en de Markt, tijdelijk aangelicht om de interesse bij ondernemers en bewoners te vergroten. Inmiddels hebben zich een kleine tien bedrijven aangemeld en zijn concrete projecten in voorbereiding die dit jaar zullen worden uitgevoerd.

B19 | Verhaal Westelijke Langstraat

In het gebied Westelijke Langstraat is sprake van veel erfgoed dat waardevol is om te behouden en versterken. Op basis van de ontstaansgeschiedenis is daarom een verhaal gemaakt om alle elementen en gebeurtenissen aan elkaar te smeden. Doel daarvan is het hele verhaal van de Westelijke Langstraat voor iedereen beleefbaar te maken. Dit verhaal is opgesteld vanuit het participatie-traject van de Gebiedsontwikkeling Westelijke Langstraat. In 2019 gaan we de projecten die een bijdrage leveren aan het meer beleefbaar maken van dit gebied verder uitwerken in projectplannen, samen met de betrokken inwoners en overheden bij de gebiedsontwikkeling.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Project ligt op schema. In februari 2019 is het visieverhaal Westelijke Langstraat door de raad vastgesteld. Als vervolg gaan we in 2019 voor een aantal projecten een plan van aanpak uitwerken. De uitvoering van deze projecten gaat plaatsvinden in de periode 2020 - 2027.

B19 | Zendvergunningen Maasstad Omroep Stichting Waalwijk

Maasstad Omroepstichting Waalwijk heeft in 2018 een zendvergunning ontvangen van het Commissariaat voor de Media voor Waalwijk, Loon op Zand en Dongen. De lokale omroep is van groot belang voor de berichtgeving over streekonderwerpen en lokale politiek.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

B19 | Erfgoednota

Erfgoed staat op dit moment volop in de belangstelling. Daarom is in 2016 een nieuw erfgoedkader en een nieuwe erfgoedverordening vastgesteld. Wij zien dat veel erfgoed op kortere en langere termijn haar gebruiksfunctie dreigt te verliezen en dat herbestemmen moeilijk is omdat de gebruiksmogelijkheden beperkt zijn. Dit betekent dat het onderhoud en behoud van dit erfgoed op termijn onder grote spanning staat.

Het is belangrijk dat erfgoed behouden wordt. Daarom zal in 2019 een kerkenvisie opgesteld worden waarin het behoud van erfgoed centraal staat.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Kerkenvisie is in concept klaar. Wordt in 2019 afgerond en voorgelegd aan de raad.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Cultuurpresentatie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in de gemeente Waalwijk**
Cultuur zorgt voor de nodige reuring en maakt de stad aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers. Inwoners nemen zowel actief als passief deel aan culturele activiteiten. Hierdoor ontmoeten ze elkaar, leren elkaar kennen en genieten ze samen van cultuur.
- **Kwalitatief betere evenementen en meer bezoekers**
We gaan het evenementenbeleid verder professionaliseren, de culturele samenwerking bevorderen en kunst en cultuur meer inbedden in de openbare ruimte. Een belangrijk ijkpunt is de opening van het nieuwe Schoen- en Ledermuseum in 2021. Dit sluit aan op de inhoud van onze centrumvisie.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Concept Museum + Schoen-leder

Na een akkoord van de gemeenteraad op het PvE en inrichtingsplan zal in het eerste kwartaal van 2019 het schetsontwerp worden opgesteld en aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Bij dit voorstel omtrent het schetsontwerp zal zonodig tevens een voorstel worden gedaan omtrent het (bouw)voorbereidingskrediet. Na een akkoord op het schetsontwerp zal worden gewerkt aan het Voorlopig en Definitief Ontwerp, wat tevens aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. De gehele ontwikkeling zal opgepakt worden in samenspraak met stakeholders uit de branche, (centrum-)ondernemers en de inwoners van Waalwijk.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

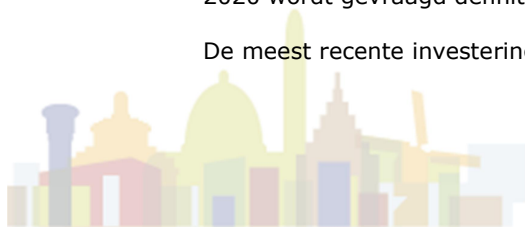
■ Tijd

Op 13-07-2017 heeft de Raad het college opgedragen om een 'concept Museum-Plus' te ontwikkelen. Op 11-10-2018 heeft de Raad het Programma van Eisen en het inrichtingsplan, beiden vervaardigd door Tinker Imagineers, geaccordeerd als uitgangspunt voor verdere uitwerking. Na 11-10-2018 is het volgende gebeurd:

- Na een aanbesteding hiertoe is een bouwkundig architect gecontracteerd.
- Een nieuwe gemeentelijk projectleider is aangesteld.
- Op het moment van schrijven loopt een aanbesteding voor 'ontwerp en uitvoering museale inrichting' en loopt een aanbesteding voor een installatieadviseur.
- Bouwkundig architect heeft een concept-schetsontwerp (SO) vervaardigd welke op 21-03-2019 aan de Raad gepresenteerd is. Op basis van dit SO zijn de kosten door architect geraamd.

Per half april 2019 starten bouwkundig architect, inrichtingsarchitect en installatieadviseur in nauwe onderlinge afstemming met de verdere uitwerking van het SO; het vervaardigen van achtereenvolgens het voorlopig ontwerp (VO), het definitief ontwerp (DO) en de bestekstukken. Kort na de zomervakantie is n.a.v. het dan beschikbare DO een presentatie aan de Raad gepland. Ultimo 2019 zijn de aanbestedingen gepland, waarna de Raad begin 2020 wordt gevraagd definitief te besluiten over de doorgang (de uitvoering) van het project.

De meest recente investeringsraming (o.b.v. SO van bouwkundig architect) sluit op

€9.900.000,-. Dit is conform de door de Raad op 06-02-2018 uitgesproken intentie om zulk een bedrag te investeren.

De meest recente planning is conform de op 11-10-2019 aan de Raad gepresenteerde planning; oplevering bouw januari 2021, ingebruikname van het museum per ultimo maart 2021.

B19 | Cultuur Loper

Middels de methodiek van de Cultuur Loper (vanuit de regeling Cultuur met Kwaliteit 2017-2020) worden culturele activiteiten op basisscholen ingepast en verankeren de basisscholen cultuureducatie in hun schoolbeleid, zodat ieder kind in aanraking komt met deze discipline. Via de kadernota is hiervoor een bedrag van € 25.000,- per jaar beschikbaar gesteld vanaf 2017. Het streven is om uiteindelijk op alle basisscholen deze methodiek te introduceren/uit te voeren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Uitvoering van culturele activiteiten op alle basisscholen loopt volgens plan. Hierbij wordt de methodiek van de Cultuur Loper zoveel mogelijk gevolgd.

B19 | Kunst in Openbare Ruimte

In 2019 wordt het kunstwerk 't Koffijhuis' gerealiseerd in Sprang-Capelle. Het is een kunstwerk van de hand van Marcel Smink en het is het laatste kunstwerk dat gerealiseerd wordt in het kader van de Halve Zolenroute. Andere kunstwerken zijn 'Ode aan de Zandrug' (Waspik), 'het Wiel' (Waalwijk), 'Footprint' (Raamsdonk) en 'On top of the world' (Drunen). De Halve Zolenroute is een gezamenlijk initiatief van de gemeentes Waalwijk, Heusden en Geertruidenberg en de kunstroute is gebaseerd op de nota 'Verbinden in beweging' van het bkkc.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

B19 | Nieuw evenementenbeleid richting 2021

Het bestaande evenementenbeleid verdient enige aanpassing, mede met het oog op de komst van het nieuwe museum, met als doel de gemeente Waalwijk aantrekkelijker en veelzijdiger te maken.

In 2019 willen we een nieuwe evenementennota presenteren met aandacht voor onder andere 'besluitvorming', 'procedure', 'vergunningen', 'subsidies', 'aanvraagformulieren', 'publiciteit', 'duurzaamheid' en 'locaties'. Hiermee willen we de evenementen beter faciliteren, de kwaliteit van de evenementen verhogen en de evenementen 'verduurzamen'.

Er wordt gestart met een evenementenkalender om de bekendheid van de evenementen te vergroten en een evenementenoverleg om de afstemming te verbeteren. Voor een evenementenkalender is het noodzakelijk 'deadlines' te hanteren zodat we tijdig op de hoogte zijn van de komende evenementen. De eerste deadline is op 1 mei 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

De nieuwe evenementennota zal gereed zijn in het derde kwartaal van 2019.

B19 | Organiseren cultuurtafels

In 2019 komt de cultuurtafel 4 maal per jaar bijeen. Belangrijk doel van de cultuurtafel blijft het uitwisselen van kennis en ervaring en het stimuleren van co-creatie. De deelnemers kennen elkaar wel maar zij hebben meestal geen tijd om inhoudelijk met elkaar te 'sparren' en de mogelijkheden van samenwerking te bespreken. Bundeling van krachten kan het cultuur aanbod versterken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

De afgelopen tijd heeft de cultuurtafel met name in het teken gestaan van de Uitmarkt.

Deelnemers aan de cultuurtafel worden ook op de hoogte gebracht van gemeentelijke plannen (Strategische Visie, Centrumvisie, GO, et cetera) zodat zij daar ook op kunnen reageren en ze eventueel op kunnen anticiperen.

B19 | Organiseren uitmarkt

In 2019 zal voor de eerste keer een Uitmarkt worden georganiseerd in Waalwijk. Bedoeling is dat zoveel mogelijk instellingen, makers, muziek-, theater- en dansgroepen zich op een toegankelijke wijze presenteren aan het publiek. Er gebeurt veel in Waalwijk maar het is niet altijd bekend. De 'Uitmarkt' is een manier op dit te tonen op een laagdrempelige manier.

De eerste besprekingen hebben reeds plaatsgevonden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

De Uitmarkt wordt een familiefestival waarbij 'cultuur' en 'sport' centraal staan. De combinatie zorgt ervoor dat er voor elk wat wils is en dat er genoeg te doen zal zijn in het centrum van Waalwijk. Dit wordt nog versterkt door de koopzondag die dan plaatsvindt.

Er heeft al afstemming plaatsgevonden met de 'cultuurtafel', 'buurtsportcoaches', 'JOGG' en het 'centrummanagement'. Geplande dag is zondag 25 augustus, tevens een koopzondag.

B19 | Spreekuur voor organisatoren evenementen invoeren

Op 3 september 2018 vond het eerste spreekuur voor organisatoren van evenementen al plaats. Ervaring heeft geleerd dat het niet altijd eenvoudig is om een evenement uit te voeren en een goede subsidieaanvraag in te dienen. Daarom vinden wij het belangrijk dat initiatiefnemers worden ondersteund bij het indienen van aanvragen en andere zaken die van doen hebben met de organisatie. Graag willen we dit maandelijks spreekuur continueren in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

■ Tijd

In 2019 willen we graag verder gaan met het spreekuur Eerste Hulp Bij Evenementen. Het is nu een tweemaandelijks spreekuur. Buiten het spreekuur om bellen organisatoren en initiatiefnemers natuurlijk ook om advies.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen
Niet van toepassing.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Onze ambities, doelstellingen en maatregelen voor openbaar groen vindt u terug in het programma Duurzaamheid. Maatregelen voor (openlucht) recreatie vindt u hieronder.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Behoud kinderboerderij/Hertenkamp

Het hertenkamp in Waalwijk is al heel oud. Het hertenkamp is ingericht voor alle inwoners van de gemeente Waalwijk om kennis te kunnen maken met de dieren. Het hertenkamp heeft zowel een educatieve als recreatieve functie. Het hertenkamp willen we graag behouden alleen willen we onderzoeken of we het beheer en onderhoud wellicht elders kunnen beleggen. Zodat er wellicht naast een educatieve als recreatieve functie ook een sociale functie aan toegevoegd kan worden. In dit onderzoek nemen we de rol van kinderboerderij 't Erf en een eventuele samenwerking mee.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

We willen graag het hertenkamp behouden. In 2019 gaan we het onderzoek op starten om te kijken hoe we dit kunnen doen en of we de educatieve als recreatieve functie ook een sociale functie kunnen vergroten. In dit onderzoek nemen we de rol van kinderboerderij 't Erf en een eventuele samenwerking mee.

B19 | Speelruimteplan openbare ruimte

De gemeente Waalwijk wil kinderen stimuleren tot een gezonde en actieve levensstijl. Kinderen die vaak buitenspelen bewegen meer en zijn daardoor gezonder. Ze ontwikkelen hun creativiteit en fantasie met buitenspelen. Bovendien ontmoeten niet alleen kinderen elkaar door het buiten spelen. Ook de (groot)ouders doen meer contacten op in de buurt. Om kinderen te verleiden om naar buiten te gaan moeten de aangeboden speelplekken écht leuk en uitdagend zijn. De gemeente Waalwijk wil daarom een hogere kwaliteit van de speelplekken en meer variatie in de inrichting. Dan kiezen kinderen eerder voor buitenspelen, blijven ze langer buiten en krijgen ze meer frisse lucht en beweging. Om dit voor elkaar te krijgen willen we graag het nieuwe speelruimteplan opstellen en door de gemeenteraad laten vaststellen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen
Niet van toepassing.

Sportaccommodaties

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Onze sportaccommodaties zijn in goede onderhoudsstaat, veilig en duurzaam

Wij vinden het belangrijk om de inwoners voldoende mogelijkheden te bieden om vitaal en gezond te blijven. Een sporter moet zorgeloos kunnen genieten van zijn of haar sport. Naast het reguliere beheer en de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties wordt de komende jaren het volgende pakket aan maatregelen uitgevoerd:

- Renovatie Sportcentrum Waspik en turnhal
- Realisatie vechtsportcentrum
- Renovatie zwembad Zidewinde
- Toekomstvisie sportparken Elzenhage, De Gaard en Van Wijlen
- Project Gezonde Sportkantine

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Green deal Sportvelden

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen brengt mogelijk gevaar met zich mee voor mens, dier en milieu. De overheid onderschrijft dit en heeft, mede naar aanleiding van Europese richtlijnen, vanaf 31 maart 2016 een verbod ingesteld op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen zoals geasfalteerde speelvelden, trottoirs, of tribunes bij sportaccommodaties. Vanaf 1 november 2017 is ook het gebruik op overige terreinen verboden, zoals de bloemperken of bossen bij sportaccommodaties. Landelijk zal het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op natuurgras sportvelden per 2020 verboden worden. Hiertoe is de zogenaamde 'Green Deal sportvelden' in het leven geroepen. Het gevolg hiervan is dat het onderhoudsregime geïntensiveerd moet gaan worden om onkruiden in natuurgras sportvelden te voorkomen. Het nieuwe onderhoudsregime vraagt om andersoortige en meer frequente machinale bewerkingen. Het sportseizoen 2018/2019 zal worden gebruikt de kosten hiervan inzichtelijk te krijgen, deze te spiegelen aan het onderhoudsbudget en zo nodig een voorstel te doen voor het aanpassen hiervan per 2020.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

Sinds de zomer van 2018 wordt een aantal sportvelden in de gemeente Waalwijk chemievrij beheerd met als doel een zo goed mogelijke inschatting te kunnen maken van de werkelijke kosten in het kader van de Green Deal sportvelden. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in de kadernota 2020.

B19 | Stimuleren gezonde sportkantine's en rookvrije sportparken

Samen met Team Fit breiden we het aantal Gezonde Sportkantines verder uit. Rookvrije Sportkantines is een landelijk streven wat per vereniging ingevuld moet worden. Op lokaal niveau wordt dit nader bekeken en vervullen we een stimulerende rol bij de ontwikkeling van het verenigingsbeleid,

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

We willen in 2019 het aantal vignettes van de Gezonde Sportkantine gaan uitbreiden. De gezonde sportontwikkelingen zoals rookvrije sportparken wordt in 2019 in samenwerking met de verenigingen nader onderzocht.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB4 Afname verenigingsgebruik / minder zwemlessen zwembad Olympia								
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL				
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	501	Zwembaden				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		-795		-775		20	N	S
		64	Prognose ultimo 2019	44	Verschil	20	V	S
Kostenplaats	6501010							
	6502105							
Budgethouder	Teammanager Sport			Portefeuillehouder	J. van den Hoven			
Toelichting								
<p>Voor zwembad Olympia wordt, net zoals in het Najaarsbericht 2018, een nadeel op de inkomsten van €20.000 verwacht. De oorzaak hiervan ligt in een afname van het verenigingsgebruik. Ook zijn er t.o.v. vorige jaren minder zwemlessen afgenomen. Naar verwachting zal dit tekort op de inkomsten ook in 2019 niet worden ingehaald. Hiertoe wordt voorgesteld het nadeel van €20.000,- op de inkomsten structureel in de begroting te verwerken. Dit kan worden gedekt door de inzet van de in de begroting van Sport opgenomen stelpost.</p>								
Maatregel								
De Begroting 2019 structureel aanpassen (per saldo budgettair neutraal).								

ONDERWERP: NJB5 Lagere inkomsten Sportparken									
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL			
Bedragen x C 1.000									
Productnummer en naam	503	Sportparken					V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		-269		-250		19	N	S	
		64	Prognose ultimo 2019	45	Verschil	19	V	S	
Kostenplaats	Diversen 6502105								
Budgethouder	Teammanager Sport			Portefeuillehouder	J. van den Hoven				
Toelichting									
Op product 503 Sportparken is een nadeel op de inkomsten te melden van €19.000,- In de Begroting van sport is een stelpost opgenomen. Het voorstel is deze voor en bedrag van €19.000,- structureel in te zetten ter dekking van het nadeel.									
Maatregel									
De Begroting 2019 structureel aanpassen (per saldo budgettair neutraal).									

Sportbeleid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

We bieden samen met lokale partners onze inwoners een aantrekkelijk en kwalitatief sport-/beweeg en cultuuraanbod aan. Vanaf 2017 maken we jaarlijks afspraken met partners uit onder andere het onderwijs, de kinderopvang, de zorginstellingen, het jongerenwerk, het welzijnswerk en cultuur in het kader van de Brede Impuls Combinatiefuncties (40% bijdrage door het rijk in de salariskosten van de Buurtsport- en Cultuurcoach). We organiseren jaarlijks voldoende Buurtsport- en Cultuurcoaches om aan deze stimuleringsregeling deel te kunnen nemen.

Vanuit een gezamenlijke visie zijn de diverse functies beschreven. We versterken de samenwerking en verbinden activiteiten om tot meer samenhang te komen. Er gebeurt al heel veel voor diverse doelgroepen (jong en oud) op het gebied van sport, bewegen, cultuur en gezondheid. Door activiteiten en doelgroepen te verbinden zijn we meer zichtbaar, meer innovatief en bereiken we meer mensen om in beweging te krijgen. We willen het een gemeenschapsproject laten zijn in plaats van een gemeentelijk project.

Het is van belang om door een gerichte inzet van communicatiemiddelen de bekendheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van alle activiteiten te promoten en deelname te stimuleren. De website GOwaalwijk.nl is het digitale platform voor alle inwoners. Het geeft een overzicht van alle activiteiten, evenementen en organisaties op het gebied van sport, cultuur, gezondheid en

beweging. Verenigingen en organisaties kunnen via deze site de inwoners informeren en prikkelen om deel te nemen en gezonder te leven.

We voeren het projectplan 'Inzet Buurtsport- en Cultuurcoach 2017-2019' uit langs een drietal programmalijnen:

1. **Sportief, gezond en cultureel opgroeien**

Kinderen in Waalwijk krijgen de mogelijkheid om te leren hoe ze zich sportief, gezond en cultureel kunnen ontwikkelen.

2. **Positieve gezondheid**

Er is aandacht voor kwetsbare burgers. Inwoners worden in hun eigen kracht gezet. We focussen hierbij op het versterken van veerkracht, eigen regie en gezondheids- en beweegvaardigheden.

3. **Spelbepalers**

Sportaanbieders in Waalwijk worden ondersteund om een sterke vereniging te worden en hun maatschappelijk rol verder uit te breiden.

Als JOGG-gemeente (Jongeren op Gezond Gewicht) creëren we samen met partners een gezonde omgeving waarin de inwoners van Waalwijk, met name jongeren, gezond kunnen wonen, werken, opgroeien en recreëren. We zetten de JOGG-aanpak als gemeente breed in binnen de leeftijdsgroep 0-19 jaar, met daarbij aandacht voor de wijken en kernen met hogere overgewichtcijfers. We zetten een tweetal landelijke succesvolle interventies in: de Drinkwater campagne en Team Fit (Gezonde sportkantine).

We willen met onze aanpak:

- Sport, bewegen en cultuur meer als middel inzetten.
- Iedere inwoner dezelfde kansen bieden op het gebied van sport, bewegen en cultuur.
- Meer sport, bewegen en cultuur stimuleren onder alle doelgroepen.
- Meer eigen verantwoordelijkheid en initiatieven van inwoners stimuleren.
- Meer mensen bij elkaar brengen en verbinding leggen tussen bewoners en de wijk.
- Meer samenwerking tussen verenigingen en organisaties stimuleren.
- Meer succesvolle projecten borgen.

We zijn succesvol als:

- Sport, bewegen en cultuur van en voor iedereen is.
- Er een gezonde leefomgeving is voor iedere inwoner.
- We de trend in stijging van het huidige overgewichtcijfer tegengaan en het stabiliseren.
- Er meer initiatieven van inwoners zelf zijn.
- Er gezamenlijk gestreefd wordt naar meer onderlinge verbondenheid en duurzame samenwerking.
- Alles wat we doen zichtbaar is.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Inzet buurtsportcoaches en cultuurcoaches

We nemen structureel deel aan de Brede Impuls Combinatiefuncties. Het rijk heeft het budget vanaf 2019 opgehoogd en de doelstellingen geactualiseerd. Dit betekent dat we in 2019 de inzet op groepen mensen die belemmeringen ervaren en kwetsbare, minder kansrijke jongeren die een risico hebben op een verminderde actieve leefstijl samen met partners onderzoeken en ontwikkelen.

We gaan samen met onze partners nieuwe en uitdagende initiatieven ontwikkelen. Naast het jaarlijks Sport- en Cultuurplein bieden we in 2019 een ander groots event aan op het gebied van sport, bewegen, cultuur en gezondheid.

Activiteiten in de wijk voor onze kwetsbare ouderen breiden we verder uit. De Bewegcoach Senioren vervult hierin een belangrijke rol.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

De komende periode 2019 t/m 2022 nemen we structureel deel aan de Brede Impuls Combinatiefuncties en gebruiken we deze periode om onze doelstellingen te realiseren.

B19 | Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)

Als JOGG-gemeente (Jongeren op Gezond Gewicht) creëren we samen met partners een gezonde omgeving waarin de inwoners van Waalwijk, met name jongeren, gezond kunnen wonen, werken, opgroeien en recreëren. We zetten de JOGG-aanpak gemeente breed in binnen de leeftijdsgroep 0-19 jaar, met daarbij aandacht voor de wijken en kernen met hogere overgewichtcijfers. We zetten een tweetal landelijke succesvolle interventies in: de Drinkwater campagne en Team Fit (Gezonde Sportkantine). In 2019 breiden we dit uit met het thema 'Groente, zet de tanden erin' en daarnaast richten we ons meer op de voordeur van onze inwoners in onze aanpak van overgewicht.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Het JOGG-project wordt conform het plan van aanpak uitgevoerd.

B19 | Ontwikkelen nieuwe sportvisie

Bij de uitvoering van ons huidige sportbeleid zijn de kaders uit de kadernotitie Sport 2012-2016 leidend. We willen sport en bewegen als middel de komende jaren verder uitbreiden en ook inzetten op kwetsbare doelgroepen. In 2019 starten we met de ontwikkeling van een nieuwe sportvisie.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

In 2019 starten we met de ontwikkeling van een nieuwe sportnota en wordt naar verwachting in 2020 afgerond.

B19 | Scannen van de financiële positie en organisatiekracht van verenigingen

We streven naar gezonde en vitale verenigingen, sterke verenigingen, die financieel gezond zijn en een bredere maatschappelijke rol op kunnen pakken. We zetten hiervoor de verenigingsondersteuner in en we organiseren meerdere keren per jaar netwerkbijeenkomsten. We gaan in 2019 een 0-meting uitvoeren om beter inzichtelijk te krijgen hoe onze verenigingen ervoor staan en wat ze nodig hebben om een sterke vereniging te worden of te blijven.

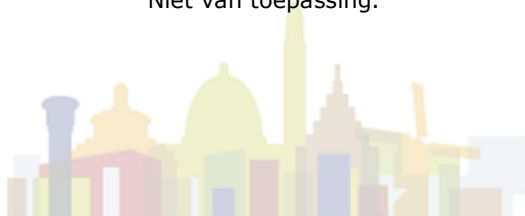
Bestuurlijk verantwoordelijk: Hoven John, van den

Tijd

Medio 2019 wordt gestart om te komen tot een lokaal sportakkoord in relatie tot het beleid van VWS en het nationaal sportakkoord. Dan gaan we in beeld krijgen in hoeverre verenigingen een bredere maatschappelijke rol kunnen oppakken en zal er een 0-meting plaatsvinden.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Beleidsveld 6 | Sociaal domein

Doorontwikkeling integrale aanpak sociaal domein

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Niet geïndiceerde zorg bevorderen**
Herijking koers sociaal domein en het gebruik maken van lokale zorg initiatieven.
- **Voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen**
Veilig en gezond opgroeien van kinderen en herijking koers sociaal domein. Realiseren van een sluitende aanpak zodat iedere jongere tenminste een opleiding volgt of een dagbesteding / werk heeft. Iedere jongere die het nodig heeft krijgt passende ondersteuning en/of zorg. Er zijn geen thuiszitters.
- **Optimaliseren toegang sociaal domein**
Herijking koers sociaal domein en reorganisatie TWIJZ. Aansluiting jeugdhulp passend onderwijs. Digitalisering toegang sociaal domein.
- **Innovatie jeugdhulp**
Gebruik maken van lokale zorg initiatieven, herijking koers sociaal domein en digitalisering toegang sociaal domein. Versterken van de lokale ondersteuningsinitiatieven in Waalwijk.
- **Eenzaamheid daalt in Waalwijk**

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Doorontwikkeling informatieverstrekking

Een belangrijke pijler in de doorontwikkeling van team WijZ is de informatievoorziening. Een belangrijke voorwaarde hiervoor was een nieuwe applicatie voor het team. Begin dit jaar is daarom Zorgned geïmplementeerd. Met behulp van dit systeem zal gestart worden de informatievoorziening rondom het sociale domein verder door te ontwikkelen. Aan de basis hiervoor staan afspraken met de stakeholders van het team zoals team MAO, het College, de Raad en ander belanghebbenden rondom hun informatiebehoefte. De komende tijd zal deze geïnventariseerd worden waarna gestart zal worden met het periodiek voorzien van deze stakeholders met de benodigde informatie.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

In de doorontwikkeling van team WijZ is de informatievoorziening van groot belang. Met de implementatie van Zorgned (eind 2017) is hiervoor een essentiële stap genomen. Met deze stap is de kwaliteit van data verbeterd en konden de eerste stappen genomen worden om informatie te ontsluiten. Dit heeft tot nu toe o.a. geresulteerd in een dashboard waarop dagdagelijkse basis informatie is te zien rondom de werkvoorraad van het team. Hierbij moet gedacht worden aan het aantal aanmeldingen, het aantal ingeplande keukentafelgesprekken,

de doorlooptijden en de werkvoorraad per gebied. Verder zijn KPI's (Kritische Prestatie Indicatoren) geformuleerd die met behulp van het dashboard continu gemeten worden. Met behulp van deze KPI's wordt door het MT van WijZ gestuurd. Deze informatie maakt het mogelijk sneller ontwikkelingen te zien en waar nodig in te grijpen. Hiermee is een belangrijke stap in de bedrijfsvoering genomen. De afgelopen periode is ook gestart met de informatievoorziening naar stakeholders, zoals o.a. team MAO en de Raad. Hiervoor worden periodieke managementrapportages opgesteld die meer inzicht geven in de ontwikkelingen binnen WijZ. In de komende periode zullen deze rapportages uitgebreid worden aan de hand van de specifieke wensen van de eindgebruikers. Ook de Raad zal periodiek geïnformeerd worden over de voortgang binnen WijZ. Hiervoor zullen periodiek Raadsinformatiebrieven uitgestuurd worden. De eerste versie hiervan is begin 2019 uitgestuurd.

B19 | Doorontwikkeling TWIJZ

Om team WijZ krachtig en duurzaam op de kaart te zetten is in het najaar van 2017 onderzocht hoe de organisatie kon worden verbeterd en dit kon worden gerealiseerd. Dit heeft geleid tot een adviesnotitie over de doorontwikkeling van het team langs drie sporen, te weten cultuur, proces en (organisatie)structuur. In december 2017 is door de directie besloten om hier verder uitwerking aan te geven door het maken van een reorganisatieplan. In dit plan wordt het traject van de oude naar de nieuwe organisatie beschreven.

Door middel van de uitvoering van het reorganisatie beogen we het volgende te bereiken:

- Het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening;
- Het verhogen van de tevredenheid van inwoners;
- Meer en betere aandacht voor de medewerkers;
- Eerder, sneller en beter inspelen op ontwikkelingen en trends;
- Een toename van de vaste formatie en overall afname van de flexibele schil tot gemiddeld 25% waardoor we t.o.v. de huidige kosten besparen en voldoende flexibel blijven om met de vraag mee te bewegen.

Bovenstaande doelen beogen we te bereiken door:

- het instellen van drie gebiedsteams die gebiedsgericht werken. Deze teams bestaan uit (senior) regisseurs die ieder een eigen taakaccent hebben (WMO/Jeugd). Deze manier van werken resulteert in kortere lijnen tussen partners, inwoners en medewerkers van WijZ;
- om de span of control en attention van de leiding te verkleinen (effect meer sturing) wordt een nieuwe leidinggevende laag en functie gecreëerd. De (nieuwe) functie, Coördinator WijZ, komt in de plaats van de vervallen functie senior adviseur WijZ; Tijdelijk (voor 2 jaar) wordt deze coördinator functie uitgebreid met leidinggevende (HR)taken en de opdracht om de gebiedsteams in deze periode zelf-organiserend te maken;
- de vorming van een hoogwaardig zorgloket (voorheen front-office) waar de focus ligt op eerstelijns klantcontact, de juiste doorverwijzing en triage van zorgvragen;
- de verdere bundeling van administratieve taken en 'producten' in een onderdeel zorgservice (voorheen backoffice);
- de vorming van een kwaliteitsteam waar kwaliteit, bedrijfsvoering, procesborging en inhoudelijk (zorg)expertise wordt gebundeld.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Eind 2018 is de formele reorganisatie van team WijZ afgerond. De belangrijke randvoorwaarden voor het realiseren van de doelstellingen van de reorganisatie zijn daarbij afgerond. Dat wil zeggen:

- De drie gebiedsteams zijn geïmplementeerd;
- De coördinatorfunctie is ingevoerd. Hiervoor zijn drie coördinatoren aangesteld, te weten één voor zorgservice en zorgloket en daarnaast twee coördinatoren voor de drie gebiedsteams;
- Het team voor het zorgloket is gevormd. Zij pakken het eerstelijns klantcontact op en

zorgen voor de triage van zorgvragen. Verder verzorgen zij de juiste doorverwijzing;

- De administratieve taken en producten zijn gebundeld in zorgservice;
- Het kwaliteitsteam is opgestart. Binnen dit team zijn verschillende specialistische functies gebundeld.

Naast bovenstaande is de afgelopen periode hard gewerkt om de Verve (Veiligheid en Regie voor elk) werkwijze binnen het team te implementeren. Dit is een activerende en motiverende manier van werken om maximale autonomie en ontwikkeling bij de cliënten van het team te bereiken. Centrale thema's hierbij zijn veiligheid, opgroeien, persoonlijke ontwikkeling en autonomie. Om dit te kunnen doen is een nieuw werkproces geïmplementeerd.

Om de doelen van de reorganisatie te realiseren zijn ook belangrijke stappen gezet in de bedrijfsvoering. Zo is een dashboard geïmplementeerd met dagdagelijkse informatie over o.a. de werkvoorraad en de doorlooptijden van de drie gebiedsteams. Hiermee is WijZ beter in control en kan sneller worden ingespeeld op ontwikkelingen. Periodieke rapportagemomenten zijn ingebouwd.

De komende periode zal vooral in het teken staan van het aandacht geven aan de medewerkers binnen het team en het goed laten landen van alle veranderingen die tot nu toe zijn doorgevoerd. In de zomer zullen de eerste resultaten van de reorganisatie worden geëvalueerd met behulp van een Raadswerkgroep.

B19 | Inzet schakelfunctie

Bij de invoering van de Jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk gemaakt voor de aansluiting met Passend Onderwijs. Om deze aansluiting tot stand te laten komen is er eind 2016 gestart met de invoering van de schakelfunctie. Enkelvoudige problematiek wordt door de schakelfunctionaris zelf opgelost, meervoudige problematiek wordt doorgezet naar team WijZ. In 2018 heeft de evaluatie met de scholen plaats gevonden en zijn er afspraken gemaakt voor 2019 waarbij de schakelfunctie beter aan kan gaan sluiten bij de zorgstructuur op de scholen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Er vindt overleg plaats met het Samenwerkingsverband Primair - en voortgezet onderwijs betreffende de verbetering van de aansluiting tussen de zorgstructuur op de scholen en de jeugdhulp die wordt uitgevoerd door de gemeente (Team WijZ).

B19 | Inzetten op meer preventie

In 2018 zijn we gestart met de voorbereiding van de koersdiscussie Sociaal Domein. De aftrap met de maatschappelijke partners is tijdens een grote bijeenkomst op 6 november.

Doel is om samen te werken aan verbetervoorstellen voor de komende jaren rond een zevental thema's. Bij ieder thema drie uitdagingen: 1) meer preventie, 2) meer outreachend werken en 3) meer oplossingen vanuit de samenleving. Het actiepunt betreft de uitwerking van de eerste uitdaging. Presentatie uitvoeringsagenda voorjaar 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Traject ligt op koers. Zie C18 Structureel budget Integraal Sociaal Domein.

B19 | Structureel verhogen innovatiebudget lokale initiatieven jeugdzorg

Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdhulp. Een van de speerpunten is om op lokaal niveau innovatie toe te passen. Het daarvoor beschikbare budget in de afgelopen jaren was beperkt en al bestemd voor reeds ingezet nieuw beleid. Om innovatie vanaf 2019 een nieuwe impuls te geven zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Doelstelling is om de bestaande lokale ondersteuningsstructuur te verbeteren (b.v. laagdrempelige opvoedondersteuning onder verantwoordelijkheid van Contour de Twern d.m.v. inzet van vrijwilligers). Doel is dat burgers (ouders en jeugdigen) niet direct aanspraak hoeven te maken op de duurdere geïndiceerde jeugdhulp.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ **Tijd**

Projecten steunouder en Mamacafé zijn gestart. Verkenning opgestart ten aanzien van de basisondersteuning op scholen.

B19 | Uitvoering jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) vormt een belangrijk onderdeel van het jeugdbeleid en wordt uitgevoerd door de GGD Hart voor Brabant. De JGZ richt zich op 0 – 19 jarigen waardoor zij bij uitstek de organisatie is om vroegtijdig te signaleren als er sprake is van risicokinderen. Jaarlijks worden er bij de GGD HvB, naast het verplichte basistakenpakket, ook plustaken ingekocht. Deze aanvullende taken sluiten meestal aan bij reeds lopende activiteiten zoals JOGG, statushouders, Vroegsignalering, leerplicht, VVE en verslavingszorg.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ **Tijd**

Taken worden uitgevoerd.

B19 | Uitwerking jeugdwerkloosheidsvrije zone

Uit de evaluatiegesprekken hebben we de conclusie getrokken dat het programma 'Jeugdwerkloosheidsvrije zone' een waardevol initiatief is. In 2019 gaan we door op de oude voet en ontwikkelen we een plan hoe het programma er in 2020 en verder uit moet komen zien.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ **Tijd**

Project ligt op schema.

B19 | Uitwerking Taskforce kindermishandeling

In 2017 is gestart met de regionale Taskforce Kindermishandeling. Doelstelling is om het aantal kinderen dat mishandeld wordt in de regio Hart van Brabant terug te brengen. Om dit te realiseren is een regionaal actieplan opgesteld. Met als uitgangspunt dat het kind centraal staat is er een aanpak geformuleerd op basis waarvan acties zullen worden uitgezet op de volgende gebieden : verantwoord ouderschap, plegeraanpak en slachtofferhulp, onderwijs, sport en recreatie, actief burgerschap en kwetsbare en vergeten kinderen. Belangrijk onderdeel van de aanpak is het speerpunt echtscheidingen. Vanuit de gemeente Waalwijk is aangegeven dit ook als speerpunt van beleid te zien (zie coalitieprogramma 2018 - 2021) en wordt actief deelgenomen in de werkgroep aan de uitwerking van de acties op dit terrein. Doel is om in 2019 actief beleid te formuleren op het gebied van echtscheidingen. Het actieplan zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Speerpunt echtscheidingsproblematiek maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma Koers Jeugd. Waalwijk maakt deel uit van de werkgroep echtscheidingsproblematiek die een actieplan op hoofdlijnen heeft opgesteld. Dit actieplan wordt nu verder uitgewerkt met concrete acties voor 2019.

B19 | Versterken en meer gebruik voorliggend veld en nul-de-lijn zorg

In 2018 zijn we gestart met de voorbereiding van de koersdiscussie Sociaal Domein. De aftrap met de maatschappelijke partners is tijdens een grote bijeenkomst op 6 november.

Doel is om samen te werken aan verbetervoorstellen voor de komende jaren rond een zevental thema's. Bij ieder thema drie uitdagingen: 1) meer preventie, 2) meer outreachend werken en 3) meer oplossingen vanuit de samenleving. Het actiepunt betreft de uitwerking van de derde uitdaging. Presentatie uitvoeringsagenda voorjaar 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Traject ligt op koers, zie beschrijving bij C18 Structureel budget Integrale Aanpak Sociaal Domein

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

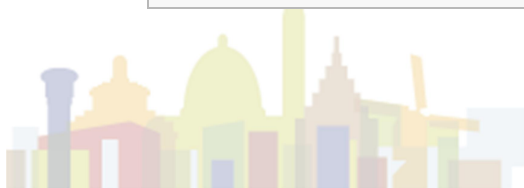
Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB2 Toename kosten Regiotaxi								
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL				
							<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Productnummer en naam	634	Maatwerk dienstverlening 18+				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		714	Prognose ultimo 2019	907	Vershil	193	N S	
Kostenplaats	6634075			434102				
Budgethouder	Teammanager WIJZ			Portefeuillehouder	E. Daandels			
Toelichting								
<p>Met het ingaan van het nieuwe vervoersmodel in 2017 zijn de kosten voor het regiovervoer aanzienlijk toegenomen. Een vergelijking op basis van 2017 tussen kosten voor en na het ingaan van de veranderingen laat voor de regio Midden-Brabant een stijging zien van 32% voor het vraagafhankelijke (Wmo-regiotaxi) vervoer. Uit onderzoek is gebleken dat de toename van de kosten een opeenstapeling is van meerdere factoren waarvan een groot deel niet beïnvloedbaar is. Uit analyse zijn de volgende oorzaken voor de kostenstijging aan te geven: de marktontwikkeling van de tarieven, het maximaal aantal basepoints per vervoerder, onbenutte uren, minder ritten per uur en een hoger aandeel rolstoelbussen.</p>								

Vooruitlopend op de verwachte kostenontwikkeling zal de begroting van € 706.677 naar € 900.000 naar boven worden bijgesteld. Dit resulteert in een nadelig effect van € 193.323, dat in het Najaarsbericht 2018 ook al is gemeld en incidenteel verwerkt is in 2018.

Vooralsnog worden de cijfers uit 2018 als basis voor de nu te verwerken wijziging gebruikt. Mogelijk dat later in 2019 gewijzigde inzichten volgen, deze volgen dan bij het Najaarsbericht 2019.

Maatregel

Begroting 2019 bijstellen met een structureel nadeel van € 193.323.

ONDERWERP: VJB03a Bijstelling structureel effect regiotaxi

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Productnummer en naam	634	Maatwerkdienstverlening 18+			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		714	Prognose ultimo 2019	664	Verschil	50 (m.i.v. 2020) V S
Kostenplaats	6634075			434102		
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	E. Daandels		

Toelichting

In de doorwerking van het Najaarsbericht 2018 is in dit Voorjaarsbericht 2019 eerder voor regiotaxi een nadeel van structureel € 193.000 opgenomen. Van deze post wordt bij nader inzien € 50.000 als incidenteel beschouwd, in de verwachting dat nadere maatregelen met ingang van 2020 tot kostenreductie leiden.

Maatregel

Met ingang van 2020 de post regiotaxi structureel met € 50.000 neerwaarts bijstellen.

ONDERWERP: VJB04 Gemeentelijke bijdrage Gemeenschappelijke Regeling Baanbrekers

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Productnummer en naam	616	Uitstroombevordering			V/N	I/S

Begroting na wijziging totaal		2.669	Prognose ultimo 2019	3.409	Verschil	740	N	S
		-150		-890		-740	V	S
Kostenplaats	6616035			443302				
	6616300			443997				
Budgethouder	Teammanager MAO			Portefeuillehouder	R. Bakker			

Toelichting

Volgens de ontwerp begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 van Baanbrekers en de meerjarenbegroting van de gemeente Waalwijk is voor de gemeentelijke bijdrage aan Baanbrekers het volgende overzicht meerjarig op te stellen:

	Bijdrage volgens begroting Baanbrekers	Bijdragen opgenomen in begroting gemeente Waalwijk	Bijstelling raming begroting Waalwijk
2019	€ 3.409.000	€ 2.669.000	€ 740.000
2020	€ 3.066.000	€ 2.716.000	€ 350.000
2021	€ 3.009.000	€ 2.672.000	€ 337.000
2022	€ 3.038.000	€ 2.820.000	€ 218.000
2023	€ 3.154.000	€ 2.820.000	€ 334.000

Met de meircirculaire 2018 is bekend gemaakt dat op basis van het regeerakkoord het onderdeel Re-integratie klassiek van de integratie-uitkering met ingang van 2019 wordt toegevoegd aan de algemene uitkering. Conform artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling "Uitvoeringsorganisatie Baanbrekers" dienen de door de deelnemende gemeenten ontvangen specifieke rijks gelden voor de uitvoering van de in de GR vastgelegde uitvoeringstaken doorbetaald te worden aan Baanbrekers; zo ook de ontvangen bijdrage WWB klassiek vanuit de algemene uitkering. Deze wijziging in de financieringssysteematiek van de rijksoverheid mag immers voor Baanbrekers geen gevolgen hebben. Voor 2019 is de mutatie ten bedrage van € 740.000 reeds in de gemeentebegroting onder de stelpost oormerkingen op het product 616 "Uitstroombestelling" opgenomen. Voor de begrotingsjaren 2020 tot en met 2023 dient bijstelling van de geraamde gemeentelijke bijdrage Baanbrekers nog plaats te vinden ten laste van de stelpost oormerkingen (per saldo budgettaire neutraal).

Maatregel

Voor begrotingsjaar 2019 de geraamde overgehevelde middelen Participatie (WWB klassiek) voor een bedrag van € 740.000 op het product 616 Uitstroombestelling over te zetten van kostenplaats 6616300 naar kostenplaats 6616035 .

Voor de jaren 2020 t/m 2023 de geraamde gemeentelijke exploitatiebijdragen voor Baanbrekers in de gemeentebegroting bijstellen onder gelijktijdige aframing van de stelpost oormerkingen.

ONDERWERP: VJB05a WMO 2015

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL	<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Productnummer en naam	634	Maatwerkdienstverlening 18+			V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		1.285	Prognose ultimo 2019	2.050	Verschil	765	N
		32		0		32	V
		20		0		20	V
		751		380		371	V

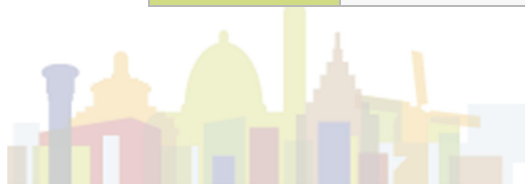
	95		70		25	V	
	7		8		1	N	
	3		300		297	N	
	1.108		1.705		597	N	
	-285		-110		175	N	
	-----		-----		-----		
	3.016		4.403		1.387	N	S
Kostenplaats	6634015 Begeleiding WMO 6634020 Persoonlijke verzorging 6634025 Kortdurend verblijf 6634040 Dagbesteding 6634055 Vervoer dagbesteding 6634035 Overige ondersteuning 6634045 Overige maatwerkarrangementen 6634212 PGB WMO 2015 6634070 Eigen bijdrage						
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	E. Daandels			
Toelichting							
<p>Het verwachte nadeel op deze post is structureel. Aanleiding hiervoor zijn de natura kosten begeleiding en de PGB kosten WMO 2015. De natura kosten begeleiding zullen per eind 2019 naar verwachting €2.050.000 (begroting €1.285.329) bedragen, terwijl die voor PGB WMO 2015 op €1.705.097 (begroting €1.107.916) ingeschat worden. Aan de basis van de inschatting voor de natura kosten begeleiding liggen de financiële verplichtingen op basis van het actuele aantal voorzieningen binnen deze groep en het ingeschatte aantal per eind 2019. In de voorgaande jaren is het aantal afgegeven voorzieningen binnen begeleiding groeiende geweest, per einde 2017 waren dit er 650 en eind 2018 698. De verklaring voor deze groei is het toenemende aantal aanvragen als gevolg van het beleid dat mensen zoveel als mogelijk ondersteuning dienen te ontvangen in de eigen leefomgeving. De verwachting is dat deze groei in 2019 verder doorzet, naar ongeveer 730 actuele voorzieningen per einde van dat jaar. De basis van voorgaande inschatting geldt ook voor PGB WMO 2015. Als gevolg van het eerder genoemde beleid zijn de kosten op deze post de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Voor eind 2019 is ingeschat dat het totale budgetbedrag met 10% stijgt t.o.v. 2018. Als gevolg van de aanbesteding WMO welke geïmplementeerd is per begin 2019 zijn producten op het gebied van persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf niet ingekocht. Hieraan liggen beleidstechnische redenen aan ten grondslag. Het voordeel op post 6634040 dagbesteding is ook hier naar te herleiden. Een deel van de producten die eerder onder deze post vielen zijn nu onderdeel geworden van de post overige maatwerkarrangementen (6634045) en komen nu terug in de begroting van deze post.</p> <p>In de jaren 2015 t/m 2018 zijn ervaringscijfers opgebouwd rondom bovenstaande uitgaven. Op basis hiervan en de ingeschatte prognose voor eind 2019 is het nadeel als structureel aan te merken. De daling (structureel) van de inkomsten aan eigen bijdragen is het gevolg van de (per 1 januari 2019) invoering van het zogenaamde abonnementstarief (vast bedrag van € 17,60 per vier weken).</p>							
Maatregel							
Begroting 2019 bijstellen met een structureel nadeel van € 1.387.353.							

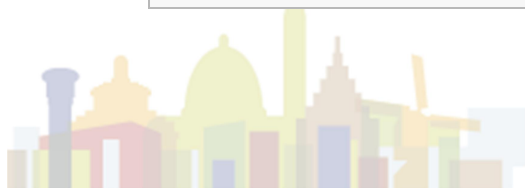
ONDERWERP: VJB05b Huishoudelijke hulp								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x C 1.000</i>								
Productnummer en naam	634	Maatwerkdienstverlening 18+				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		2.849	Prognose ultimo 2019	2.201		648	V	
		6		115		109	N	
		-122		-118		4	N	
		-----		-----		-----		
		2.733		2.198		535	V	S
Kostenplaats	6634005 Natura 6634125 PGB 6634065 Eigen bijdrage				Verschil			
Budgethouder	Teammanager WIJZ			Portefeuillehouder	E. Daandels			
Toelichting								
<p>Het nieuwe beleid op dit gebied is vastgesteld op 1 juni 2017. Per eind 2017 waren 592 voorzieningen actueel, terwijl deze per eind 2018 doorgroeide naar 762. Ingeschat wordt dat dit aantal in 2019 verder doorgroeit. Als basis voor het geprognostiseerde bedrag eind 2019 is de verplichting op basis van het actuele aantal voorzieningen hulp bij het huishouden. De verwachting is dat deze lasten gedurende dit jaar nog verder gaan toenemen met ongeveer 15%. Dit vanwege versoepeling van beleid rondom de normtijden zwaar huishoudelijke hulp per 1 april, de toepassing van het abonnementsstarief voor eigen bijdrage (aanzuigend effect) en de verhoging van de uurtarieven voor aanbieders per 1 januari. Op basis van ervaringscijfers van 2016 t/m 2018 is ook de prognose voor pgb verhoogd. Dit aangezien het aantal cliënten met een pgb voor huishoudelijke hulp in de periode van 2016 tot heden toenam van 7 tot 37 en hieruit de conclusie kan worden getrokken dat dit beeld structureel is.</p>								
Maatregel								
Begroting 2019 bijstellen met een structureel voordeel van € 535.126.								

ONDERWERP: VJB05c PGB Jeugdhulp								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x C 1.000</i>								
Productnummer en naam	635	Maatwerk dienstverlening 18-				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		1.581	Prognose ultimo 2019	1.212	Verschil	369	V	S

Kostenplaats	6635025 PGB jeugdhulp						
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	D. Odabasi			
Toelichting							
De kosten voor pgb jeugdhulp zijn in de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Eind 2018 bedroegen de kosten ongeveer €1.100.000. Voor 2019 is de verwachting dat de kosten ten opzichte van de jaarrekening 2018 met ongeveer 10% toenemen. Reden hiervan is het nog steeds stijgende aantal aanmeldingen voor jeugd Ten opzichte van de begroting 2019 is er sprake van een voordeel.							
Maatregel							
Begroting 2019 bijstellen met een structureel voordeel van € 368.842.							

ONDERWERP: VJB05d Gehandicaptenzorg (exclusief Regiotaxi)							
		V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL		
						<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Productnummer en naam						V/N	I/S
	633	Maatwerkvoorzieningen WMO					
	634	Maatwerk dienstverlening 18+					
Begroting na wijziging totaal		449	Prognose ultimo 2019	447		2	V
		185		152		33	V
		261		166		95	V
		45		10		35	V
		95		82		13	V
		-145		-13		132	N
		-106		-9		97	N
		-----		-----		-----	
		784		835		51	N S
				Verschil			
Kostenplaats	6633005 Rolstoelen						
	6633010 Scoormobielen						
	6633020 Woonvoorzieningen						
	6634030 Verhuiskosten						
	6634050						
	Vervoersvoorzieningen						
	6633080 EB vervoer						
	6633085 EB						
	woonvoorzieningen						
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	E. Daandels			
Toelichting							
Bij de inschatting van de kosten voor het einde van 2019 is gekeken naar de kosten van de afgelopen jaren en is daarvan per post een gemiddelde genomen. Eind 2018 waren 499 rolstoel voorzieningen actief, terwijl dit er op het gebied van wonen 305 waren. Het aantal voorzieningen voor scootmobielen lag eind 2018 op 275. Voor 2019 is de verwachting dat deze minimaal gelijk dan wel licht stijgend zullen zijn. Dit bepaald ook de prognose voor het einde van 2019. In de afgelopen jaren zijn ervaringscijfers opgebouwd rondom bovenstaande uitgaven. Op basis hiervan en de							

ingeschatte prognose voor eind 2019 is het voordeel op de uitgaven (€ 178.000) als structureel aan te merken. De daling (structureel) van de inkomsten aan eigen bijdragen is het gevolg van de (per 010119) invoering van het zogenaamde abonnementstarief (vast bedrag van € 17,60 per vier weken).

Maatregel

Begroting 2019 bijstellen met een structureel nadeel van € 51.040.

ONDERWERP: VJB05e Oormerkingen algemene uitkering product 634, deel WMO

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL	Bedragen x C 1.000	
Productnummer en naam	640	Maatwerk dienstverlening 18+ (WMO/Jeugdzorg)			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal	zie tabel	Prognose ultimo 2019	zie tabel	Verschil	zie tabel	zie tabel
Grootboekrek. (en)	6634005 6634301		443997			
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	E. Daandels		

Toelichting

In de meerjarenbegroting zijn vanuit de meerjarenramingen algemene uitkering tot en met de begroting 2019 structurele oormerkingen opgenomen op het product 616 Uitstroombevordering. Conform collegebesluit d.d. 22 januari 2019 over oormerkingen gemeentefonds en integratie-uitkeringen dienen deze nog resterende posten bij de Kadernota 2020 worden opgeheven, zo mogelijk in relatie tot ramingen op concrete begrotingsposten. Naast de herberekeningen op onderdelen uit de voorstellen **VJB05a t/m VJB05d** (in totaal € 534.000 structureel met inzet van € 570.000 aan oormerking voor Hulp bij de huishouden), moet inzake oormerkingen nog een aantal posten in verband de WMO uit de meerjarenbegroting worden gehaald. De kunnen worden dus ingezet ter dekking van de herberekening.

Het betreft de volgende oormerkingen:

Hulp bij het huishouden (6634005)	2019	2020	2021	2022	2023
Oormerking hulp bij huishouden	570	660	580	520	520
Bij Voorjaarsbericht 2019 ingezet	-570	-660	-580	-520	-520
Restant-stelpost	0	0	0	0	0
Oormerkingen gemeentefonds WMO	640	680	810	340	340
Bij Voorjaarsbericht 2019 ingezet	-640	-680	-810	-340	-340

Restant-stelpost	0	0	0	0	0
Maatregel					
Het geheel van de voorstellen VJB05a t/m VJB05e betekent aan aanpassingen voor de meerjarenbegroting op hoofdlijnen:					
Onderwerp	2019	2020	2021	2022	2023
Bijstelling ramingen WMO	-534	-534	-534	-534	-534
Ingezet voor nieuwe berekening WMO	-570	-570	-570	-570	-570
Vervallen oormerking 634 WMO	640	880	810	340	340
Vervallen oormerking 634 Hulp bij huishouden	570	660	580	520	520
	V 106	V 436	V 286	N 244	N 244

ONDERWERP: VJB06 Vervallen oormerking Jeugdzorg						
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		
				S=STRUCTUREEL		
<i>Bedragen x C 1.000</i>						
Productnummer en naam	640	Maatwerk dienstverlening 18+ (WMO/Jeugdzorg)			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal	Zie tabel	Prognose ultimo 2019	Zie tabel	Verschil	Zie tabel	
Kostenplaats	6634300		443997			
Budgethouder	Teammanager WIJZ		Portefeuillehouder	E. Daandels		
Toelichting						
In de meerjarenbegroting zijn vanuit de ramingen algemene uitkering tot en met de begroting 2019 structurele oormerkingen opgenomen op het product 616 Uitstroombesteding, deel Jeugdzorg.						
Conform collegebesluit d.d. 22 januari 2019 over oormerkingen gemeentefonds en integratie-uitkeringen dienen deze nog resterende posten bij de Kadernota 2020 worden opgegeven, zo mogelijk in relatie tot ramingen op concrete begrotingsposten. Voor de Jeugdzorg staat er nog:						
Jeugdzorg	2019	2020	2021	2022	2023	
Oormerking gemeentefonds deel Jeugd	80	-110	-50	170	170	
Bij Voorjaarsbericht 2019 elimineren	-80	110	50	-170	-170	
Restant-stelpost	0	0	0	0	0	
Gelet op het feit dat de lasten voor de jeugdzorg inmiddels structureel op basis van specifieke gegevens voor Waalwijk zijn bijgesteld, wordt						

voorgesteld deze restant oormerkingen uit de meerjaren begroting te elimineren. Dit levert voor de jaren 2019 tot en met 2021 nadelen op, maar structureel een voordeel van € 170.000.

Maatregel

Stelpost oormerking jeugdzorg structureel uit de begroting elimineren.

ONDERWERP: VJB07 Herijking Jeugdzorg

	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL	Bedragen x € 1.000		
Productnummer en naam	635		Maatwerk dienstverlening 18-			V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		diversen	Prognose ultimo 2019	diversen		995	N S
				Vershil		995	V I/S
Kostenplaats							
Budgethouder	Teammanager WIJZ			Portefeuillehouder	E. Daandels		

Toelichting

In 2018 is een nadeel van € 1.071.000 in het Najaarsbericht incidenteel verwerkt (begrotingswijziging 2018-021). Voor 2019 is een tekort van € 995.000 opgenomen in een nieuw raadsvoorstel (11 april 2019 / begrotingswijziging 2019-012). In 2019 en 2020 is dekking van een verwacht tekort op de jeugdhulp voorzien uit reserve transities.

In de raadsvergadering van 6 juli 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd om de risicoreserve Transities tot en met 2020 te handhaven op een bedrag van € 2.000.000. Deze risicoreserve dient primair om de financiële risico's af te dekken. In de loop van 2020 worden voor de begroting 2021 de structureel benodigde budgetten, mede op basis van realisatiecijfers, voor uitvoering van de transities geraamd.

Bij recent raadsvoorstel (11 april 2019) is een storting van € 2 miljoen vanuit algemene reserve in reserve transities voor 2019 concreet opgenomen en verwerkt middels een begrotingswijziging; van daar uit worden de extra lasten voor dit jaar gedekt.

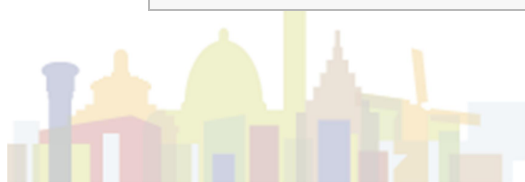
Vanaf 2020 is deze dekking nog niet verwerkt. Tevens wordt in het verlengde van de bestaande lijn voorgesteld om voor de jaren 2020 tot en met 2022 de reserve sociaal domein op € 2 miljoen te houden en zo nodig aan te vullen vanuit de Algemene reserve. Gelet op de bestaande risico's/onzekeerheden binnen het sociaal domein (zowel bij budgetten regionale jeugd, als bij WMO als bij participatiewet) wordt vooralsnog uitgegaan van een jaarlijkse (bij)storting van € 2 miljoen tot en met 2022.

Voor 2019 wordt het verwachte nadeel voor de jeugdzorg van € 995.000 per jaar gedekt uit de reserve. In de jaren daarna wordt op basis van nog daadwerkelijk te effectueren beheersmaatregelen per jaar een taakstellend dalend bedrag aan lasten opgenomen (te beginnen met € 700.000 in 2020, met daarna steeds een daling van € 150.000 per jaar). Dit resulteert in € 700.000 voor 2020, € 550.000 voor 2021, € 400.000 voor 2022 en € 250.000 voor 2023. De bedragen worden voor die jaren niet gedekt uit de reserve transities.

Toen in september 2018 inzichtelijk werd dat de regio Hart van Brabant met forse tekorten op de jeugdhulp te maken kreeg, is regionaal gestart met het opstellen van beheersmaatregelen. Deze maatregelen hebben betrekking op de gemeentelijke toegangen en de aanbieders.

Om lokaal meer grip te krijgen op de uitgaven worden naast de regionale beheersmaatregelen ook lokale beheersmaatregelen onderzocht en ingevoerd. Het aantal afgegeven indicaties door de gemeentelijke Toegang is in 2018 al gedaald ten opzichte van 2017.

In het raadsvoorstel "Eerste herijking deelbegroting jeugdhulp 2019 regio Hart van Brabant" (raad 11 april 2019) zijn de diverse

beheersmaatregelen aangegeven.

De belangrijkste speerpunten bij de lokale beheersmaatregelen zijn:

- Het versterken van het "voorliggend veld".

Dit zijn de activiteiten waar geen indicaties voor nodig zijn en worden uitgevoerd door vrijwilligers onder begeleiding van professionals. Voorbeelden hiervan zijn het autismedcafé, het Mamacafé, inzet van Steunouders, Kombi-project en de inzet van schakelfunctionarissen op scholen. Daarnaast wordt onderzocht welke preventieactiviteiten er nog meer nodig zijn om het voorliggend veld te versterken;

- Gesprekken met het medisch domein

Overleg wordt gevoerd met huisartsen en jeugdartsen (GGD Hart van Brabant) ten aanzien van de afgegeven beschikkingen. Het medisch domein heeft aangegeven open te staan voor een analyse van de doorverwijzingen per praktijk;

- Inzetten van GGZ praktijkondersteuner

Het medisch domein heeft ook aangegeven open te staan voor nieuwe initiatieven zoals het inzetten van een Praktijkondersteuner GGZ Jeugd. Deze inzet heeft in de regionale pilots (bij de gemeenten Tilburg, Hilvarenbeek, Dongen en Gilze Rijen) positieve resultaten opgeleverd. De gesprekken en onderhandelingen daarover met de huisartsen in Waalwijk lopen reeds;

- Gesprekken met zorgaanbieders en onderaannemers

Tweemaal per jaar worden er gesprekken gevoerd met de 4 grootste zorgaanbieders (Sterk Huis, Amarant, GGZ Breburg en St. Prisma) om de voortgang en ontwikkelingen te bespreken.

Tevens gaan er met diverse onderaannemers gesprekken gevoerd worden;

- Uitvoeren maatpact

Met dit pact is er voor gekozen om, naast de bestaande werkwijze in het sociaal domein, met een meer radicale, innovatieve aanpak te experimenteren hoe we het sociaal domein van de toekomst kunnen vormgeven. Uitgangspunt hierbij is dat professionals maatwerkoplossingen organiseren voor de meervoudige problemen bij huishoudens. De verwachting is dat de maatwerkplannen met de doorbraakmethode van IPW een zeer positief effect zullen hebben op onze uitgaven in het sociaal domein.

Risico

Naar aanleiding van de Jaarrekening 2018 wordt nader onderzocht op welke wijze verdere structurele aanpassing van de raming voor jeugdzorg mogelijk gemaakt kan worden. Inmiddels zijn er ook signalen dat bij de Meicirculaire 2019 mogelijk vanuit het rijk een compensatie voor gestegen lasten Jeugdzorg richting gemeenten komt.

Maatregel

Met ingang van 2020 taakstellend afbouwen van het nadeel van € 995.000 uit 2019. Met € 700.000 in 2020 en een daling met € 150.000 per jaar: € 700.000 (2020), € 550.000 (2021), € 400.000 (2022) en € 250.000 (2023).

Deze middelen opnemen in de exploitatie en niet dekken uit de reserve Sociaal Domein.

In het verlengde daarvan opdracht verstrekken om verder onderzoek naar de mogelijkheden om de lasten van de Jeugdzorg naar beneden terug te brengen.

Tevens wordt in het verlengde van de bestaande lijn voorgesteld om voor de jaren 2020 tot en met 2022 de reserve sociaal domein op € 2 miljoen te houden en zo nodig aan te vullen vanuit de Algemene reserve. Gelet op de bestaande risico's/onzekerheden binnen het sociaal domein (zowel bij budgetten regionale jeugd, als bij WMO als bij Participatiewet) wordt voorsnog uitgegaan van een jaarlijkse (bij)storting van € 2 miljoen tot en met 2022.

ONDERWERP: VJB30 Reorganisatie team WIJZ							
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL	
<i>Bedragen x C 1.000</i>							
Productnummer en naam						V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		Prognose ultimo 2019		Verschil	-514 514	N V	2 jaar
Kostenplaats							
Budgethouder	Teammanager WIJZ			Portefeuillehouder			
Toelichting							
<p>Bij raadsbesluit van 13 september 2018 zijn de lasten van de reorganisatie team WIJZ, in 2018 incidenteel gedekt (begrotingswijziging 2018-015). Het nadeel voor 2019 en 2020 van € 514.000 per jaar moet nog in de begroting worden opgenomen, met een dekking uit reserve transities (in die jaren).</p> <p>Na 2 jaar is een evaluatie afgesproken, daarom zijn er geen mutaties voor de jaren 2021 en verder in de begroting opgenomen.</p>							
Maatregel							
Begroting 2019 en 2020 voor € 514.000 per jaar aanpassen i.v.m. reorganisatie team WIJZ en deze extra lasten in die jaren dekken uit de reserve transities.							

ONDERWERP: VJB31 Jeugdwerkloosheidsvrije zone							
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL	
<i>Bedragen x C 1.000</i>							
Productnummer en naam	616	Uitstroombevordering				V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		0	Prognose ultimo 2019	47	Verschil	47	N I
Kostenplaats	6616040			443302			
Budgethouder	Teammanager MAO			Portefeuillehouder		R. Bakker	
Toelichting							

De regio Hart van Brabant heeft in 2014 de ambitie uitgesproken om te komen tot een jeugdwerkloosheidsvrije regio. Dat wil zeggen: alle jongeren tot 27 jaar hebben werk, volgen een opleiding of ontvangen zorg. Tot en met 2018 is het programma gefinancierd uit regionale fondsen en ESF-subsidie.

Maatregel

In afwachting van de uitkomsten van een onderzoek naar structurele inbedding van de jeugdwerkloosheidsvrije regio hebben gemeenten in 2019 incidenteel aanvullend gefinancierd. Structurele inbedding van de aanpak van jeugdwerkloosheid is gewenst om op latere leeftijd hogere kosten te voorkomen en om bij economische recessie ook snel te kunnen schakelen om oplopende jeugdwerkloosheid zoveel als mogelijk te voorkomen.

Sociale veerkracht

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Samenkracht en burgerparticipatie vergroten**
  - vergroten sociale cohesie
  - verhogen participatie/vrijwilligers Waalwijk
- **Vergroten economische zelfredzaamheid en daling armoede in Waalwijk**
  - we willen de uitstroom bevorderen van de participatiewet
  - we zorgen voor voldoende beschermde werkgelegenheid
  - de jeugdwerkloosheid neemt af
  - we willen dat het besteedbaar inkomen van alle Waalwijkse gezinnen minimaal boven de armoedegrens ligt
- **Maatschappelijke participatie en inclusie (meedoen): onze inwoners doen volwaardig mee in de samenleving**
- **Zelfstandig wonen zorgbehoevende inwoners stimuleren**
  - we streven naar een adequaat voorzieningen niveau. Daarnaast is vroegsignaleren en het ondersteunen van verwarde personen belangrijk. Daarnaast begeleiden en faciliteren we vrijwilligers en mantelzorgers.
- **Jongeren functioneren sociaal en economisch zelfstandig**
  - verhogen participatiegraad door onderwijs of werk
- **Integratie Vergunninghouders**
  - In het najaar van 2018 wordt een plan van aanpak integratie vergunninghouders 2018- 2020 vastgesteld. In dit plan zal de succesvolle aanpak van de HOBtrajecten via Baanbrekers worden voortgezet en verder ontwikkeld.
  - Waalwijk zal actief meedoen in de ontwikkeling van de pilot integrale aanpak inburgering Hart van Brabant, in ontwikkeling en uitvoering.
- **Vroegsignaleren en ondersteunen van verwarde personen**

We werken aan een sluitende ketenaanpak rondom personen met verward gedrag in gemeente Waalwijk. De cijfers laten zien dat er ook in Waalwijk een forse stijging van het aantal incidenten met verwarde personen is. De problematiek vraagt om een integrale aanpak, waarbij we een koppeling maken tussen diverse domeinen binnen de gemeente en samen met maatschappelijke partners opereren.

- De aanpak moet onder andere leiden tot toename van het aantal meldingen over mensen met verward gedrag, een afname van overlast en het ondersteunen van verwarde personen en betrokkenen.
- **We zijn sinds 2012 'dementievriendelijke gemeente' en willen dit blijven**
Het aantal ouderen met psychogeriatrische problemen zal naar verwachting ook in de komende decennia blijven stijgen. Zo lang mogelijk thuis blijven wonen is een grote wens van mensen met dementie en hun mantelzorgers; de gemeente Waalwijk wil dit stimuleren.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Burgerinitiatieven stimuleren

Het beleid burgerparticipatie wordt eind 2018/ begin 2019 geëvalueerd. Mede op basis daarvan zullen vanaf 2019 vernieuwde, nieuwe en oude instrumenten ingezet worden bewoners te stimuleren initiatieven te ontplooiën op voor hen interessante voorwerpen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ Tijd

De extern uitgevoerde evaluatie heeft wat vertraging opgelopen. Die werd voornamelijk veroorzaakt door het moeizaam inplannen van de te voeren externe gesprekken. Evaluatie rapport wordt begin maart 2019 verwacht. Nieuw beleidsvoorstel komt naar verwachting uiterlijk eind april naar college ter vaststelling.

B19 | Impuls onafhankelijke cliëntondersteuning

Inwoners met ondersteuningsvragen kunnen een beroep doen op onafhankelijke cliëntondersteuners die hen bijstaan met informatie, advies en ondersteuning ten aanzien van de voorzieningen waar ze gebruik kunnen maken. Ze vertegenwoordigen de individuele belangen van inwoners vanuit een onafhankelijke positie, los van team WijZ of andere gemeentelijke voorzieningen; en onafhankelijk van zorgaanbieders. Waalwijk heeft cliëntondersteuning daarom buiten de gemeente belegd bij ContourdeTwern, die de functie uitvoert met getrainde vrijwilligers. De impuls betreft verbetering van de registratie naar aard en aantal vragen, voorzien in leemtes in deskundigheid en capaciteit, waarbij ContourdeTwern zo nodig ook professionele ondersteuners in kan huren en vergroten van de bekendheid van de functie bij het brede publiek. ContourdeTwern heeft daarvoor een voorstel ontwikkeld, het college heeft hierover positief besloten op 26 februari 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

ContourdeTwern heeft een voorstel ingediend voor de invulling van onafhankelijke cliëntondersteuning. Het college heeft daarover positief besloten op 26 februari 2019. Het project is -volgens plan- in maart 2019 van start gegaan en heeft een duur van twee jaar.

B19 | Mobility Mentoring

In het nieuwe beleidsplan Samen uit de Armoede gaan we komende jaren de focus verleggen van het verzachten van de gevolgen van de armoede naar het duurzaam bestrijden van armoede. Primair speerpunt wordt het doorbreken van generatie-armoede. Dit gaan we doen met een stress-sensitieve aanpak gebaseerd op gedragswetenschappelijke inzichten. Het doel is duurzaam de positie van de ouders en kind sociaal en economisch te versterken. Voor het effectief bestrijden

van kinderarmoede is het belangrijk dat de aanpak zich niet alleen richt op het kind, maar op het hele systeem rond het kind. In 2019 starten we met een project "Ieder kind verdient een toekomst" gebaseerd op de methodiek van Mobility mentoring. Mobility Mentoring is een aanpak die zich richt op meerdere problemen die in samenhang met elkaar worden aangepakt. Het uitgangspunt van Mobility Mentoring is het wetenschappelijke inzicht dat chronisch stress door een langdurig gebrek aan voldoende financiële middelen invloed heeft op het gedrag van mensen. Het nieuwe beleidsplan Samen uit de Armoede is op 31 januari 2019 vastgesteld door de raad.

In overleg met de UvT wordt een impactmeting opgesteld.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ **Tijd**

Mobility mentoring wordt gebruikt als methode voor het doorbreken van generatie-armoede met als doel de sociaal-economische positie van het kind én de ouder te verbeteren. Na de besluitvorming in de raad wordt het project nader geconcretiseerd zodat we er medio 2019 gestart kan worden met de uitvoering van het project.

B19 | Ondersteunen en waarderen van mantelzorgers

Vanwege de grote waarde van mantelzorgers en vrijwilligers voor de samenleving wordt in het kader van de hervorming van de langdurige zorg en ondersteuning ingezet op het versterken, verlichten en verbinden van de informele zorg. Vanuit de wettelijke taak (Wmo en Wlz) worden mantelzorgers ondersteund via algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere ondersteuning door de mantelzorgcoach, aanbod mantelzorgvouchers voor dagdelen huishoudelijke hulp en respijtzorg, cursussen en inloopbijeenkomsten 'Tijd voor jezelf', informatieverstrekking over mantelzorg, etc.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ **Tijd**

Op koers.

B19 | Onderzoek naar burgerbegroting

In het vierde kwartaal van 2018 wordt een start gemaakt met het onderzoeken naar de mogelijkheid om een burgerbegroting te introduceren in de gemeente Waalwijk en hoe deze te borgen in de jaarlijkse Planning & Control cyclus. De oriënterende bevindingen van dit onderzoek worden vervolgens voorgelegd aan het college van B&W, voordat een eventuele uitwerking van de "Waalwijkse burgerbegroting" plaats gaat vinden in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ **Tijd**

In het najaar van 2018 zijn we gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden van een Burgerbegroting in Waalwijk conform het collegeakkoord 2018-2022. Dit onderzoek doen we samen met inwoners, college, raad en ambtenaren. Er heeft o.a. een werkbezoek aan Antwerpen en Breda plaatsgevonden (twee gemeenten die al werken met een Burgerbegroting), een Burgerbegroting LAB en een enquête in het Inwonerspanel Sprekend Waalwijk. Een discussieavond in de raad volgt nog. De planning is om rond de zomer 2019 een advies aan het college en raad voor te leggen.

B19 | Project Wijk GGZ

In het kader van de aanpak verwarde personen, zetten we in Waalwijk in op goede toeleiding naar passende zorg (outreachinge werkwijze) en preventie door vroegsignalering (o.m. de cursus Mental Health First Aid - MHFA). Een van de concrete uitwerkingen was de start van een pilot Wijk-

GGZ'er in 2018. Na een eindevaluatie in 2018 bepalen we het vervolg en de borging van de pilot in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Begin 2019 hebben we een afsluitende evaluatie van het eerste pilotjaar 2018 van de Wijk-ggz'er uitgevoerd. Op basis van de positieve resultaten is de pilot Wijk-ggz'er in 2019 gecontinueerd. We buigen ons nu over de monitoring van de pilot in 2019 en de manier waarop de pilot in gemeente Waalwijk geborgd en eventueel uitgebreid kan worden. Voor wat betreft de gehele aanpak verwarde personen sluiten we aan bij de regionale aanpak, onder andere op het gebied van de Wet verplichte ggz die op 1 januari 2020 ingaat.

B19 | Sluitende aanpak dementie

Als dementievriendelijke gemeente richten wij ons op informatieverstrekking en taboedoorbreking en het ontwikkelen van voldoende ondersteuningsaanbod voor mensen met dementie en hun omgeving. In 2019 borgen we de activiteiten van de dementieconsulent in de gemeente, versterken we de ketenzorg op het gebied van dementie en experimenteren we met nieuwe Wmo-arrangementen voor mensen met dementie. Hierbij houden we oog voor landelijke en regionale ontwikkelingen en zoeken we actief de samenwerking met andere gemeenten in regio Hart van Brabant op.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

De dementieconsulent werkt samen met team WIJZ om mensen met beginnende dementie goed te ondersteunen en toe te leiden naar de juiste zorg en begeleiding. We werken in 2019 toe naar de borging van deze activiteiten, met oog voor sluitende ketenzorg. Als dementievriendelijke gemeente werken we samen met diverse partijen aan onze gedeelde doelstellingen. Dit betreft een langdurige aanpak die we in 2019 nog niet afronden.

B19 | Structureel budget IASD

Zie voor toelichting maatregel C18 – Structureel budget voor Integrale Aanpak Sociaal Domein.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

B19 | Voldoen aan taakstelling beschut werken

Ook in 2019 geven we Baanbrekers de opdracht om de taakstelling beschut werk te realiseren. De voorlopige opdracht van het rijk is dat onze gemeente 15 van dit soort beschermde werkplekken moet realiseren in 2019. Baanbrekers zet in op het geleidelijk toegroeien naar dit aantal. De werkelijke ontwikkeling kan daarvan afwijken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Bakker Ronald

■ Tijd

In de afgelopen jaren bleek het een forse uitdaging om de taakstelling Beschut werk te realiseren. Door de groeiende vraag naar werknemers nemen ook de kansen voor de doelgroep van Beschut werk toe. Baanbrekers gaat er daarom vooralsnog vanuit naar realisatie van de taakstelling toe te groeien.

B19 | WMO voorzieningen

De gemeente Waalwijk draag zorg voor een adequaat aanbod van maatwerkvoorzieningen passend binnen de kaders Wmo, Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (MO) gemeente Waalwijk, Beleidsregels MO gemeente Waalwijk, dat -indien van toepassing- voldoet aan gestelde inkoop (kwaliteits-)voorwaarden. Te denken valt aan woon- en vervoersvoorzieningen, huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding en hulpmiddelen Wmo.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

In 2018 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp. Per 1 januari 2019 zijn de nieuwe contracten ingegaan. De looptijd is tot 31 december 2020 met twee opties tot verlenging: contractjaren 2021 en 2022.

In 2018 t/m begin 2019 heeft een regionale aanbesteding hulpmiddelen Wmo plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een nieuw contract met twee leveranciers per 1 juni 2019. De looptijd is vijf jaar tot 1 juni 2024 met twee opties tot 1 jaar verlenging. Thans wordt gewerkt aan het implementatietraject.

C18 | Structureel budget voor Integrale Aanpak Sociaal Domein; jaarlijks € 150.000

In 2013 werd de Transitienota vastgesteld. Nu 5 jaar later is besloten samen met partners tot een Herijking van de Sociale Visie te komen en gezamenlijk een Uitvoeringsagenda Sociaal Domein op te stellen. De agenda zal worden vormgegeven langs een 7-tal thema's; opvoeden en opgroeien, maatschappelijke participatie, oplossingen voor eenzaamheid, veilige leefomgeving voor jong en oud, onbeperkt meedoen in Waalwijk, oog voor elkaar en samenwerken met de gemeente. Uitgangspunt bij de uitvoering van de agenda is gedeeld eigenaarschap, maar daarbij dient de gemeente natuurlijk wel haar deel van de verantwoordelijkheid (ook financieel) te kunnen pakken, zodat voorgesteld wordt een structureel budget van € 150.000 beschikbaar te stellen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

Het traject naar de ontwikkeling van de nieuwe uitvoeringsagenda Sociaal Domein ligt op koers. Bij de aftrap bijeenkomst op 6 november 2018 schoven 120 mensen aan bij de 7 thematafels en om mee te denken over nieuwe oplossingen, waarmee we gezamenlijk kunnen werken aan meer preventie, meer outreachend werken en meer gebruik van het voorliggende veld. Vervolgens kregen de deelnemers 12 weken te tijd om voorstellen te doen voor de nieuwe agenda. Ook de gemeente kwam met voorstellen. Die zijn vervolgens beoordeeld door een commissie van beleidsmedewerkers van TWijZ en TMAO. Op het moment van schrijven is de concept agenda bijna klaar.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019?

B19 | Grip op Geld project

We zetten in op het voorkomen en aanpakken van financiële problemen. In zowel het beleidsplan armoede en het beleidsplan schuldhulpverlening is dat een belangrijk speerpunt. In het beleidsplan schuldhulpverlening wordt de focus verlegd van het aanpakken van schulden naar het voorkomen van schulden. Uit landelijke analyses blijkt dat jongeren behoren tot de risicogroep. Door te gaan samenwerken met scholen en het jongerenwerk willen we jongeren financieel bewust maken om te voorkomen dat ze schulden maken. Het project Grip op Geld is een samenwerking tussen de middelbare scholen in de Langstraat, de Tavenu, de Rabobank en de Langstraat gemeenten. In de week van het geld volgen de derde klassers van de scholen een programma gericht op het financieel bewust maken van de jongeren. In maart 2017 is het project van start gegaan. De scholen gaan het thema geld / project Grip op Geld bestendigen in het lesprogramma en stellen hiervoor middelen beschikbaar. Voor de aanvullende financiering is een

gemeentelijke bijdrage nodig van de Langstraat gemeenten. De gemeente Waalwijk stelt jaarlijks een bijdrage van € 18.000 voor het project Grip op Geld beschikbaar (zie vastgesteld beleidsplan Samen uit Armoede voor de periode 2019 - 2022)

indicatoren:

- aantal middelbare scholen dat het programma opneemt in het lesprogramma
- aantal leerlingen dat deelneemt aan het programma Grip op Geld.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ Tijd

De scholen hebben in februari 2019 besloten dit schooljaar geen uitvoering te geven aan het project Grip op Geld. De scholen hebben onderzocht of ze de debatlessen zelf konden verzorgen. Uiteindelijk bleek dat daar zoveel bij komt kijken dat er toch gebruik gemaakt zou worden van de deskundigheid van de organisatie Discussiëren Kun Je Leren. (DKJL). DKJL bleek in de week van het geld niet meer beschikbaar te zijn. Het organiseren van Grip op Geld op een later moment dit schooljaar bleek niet te kunnen.

College en raad is in week 13 geïnformeerd.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB1 Gevolgen huuraanpassingen Den Bolder							
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL			
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Productnummer en naam	609	Jeugdwerk			V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		247	277 (inclusief BTW)	Verschil	30 (inclusief BTW)	N	S
Kostenplaats	6609045		443851				
Budgethouder	Teammanager MAO		Portefeuillehouder	E. Daandels			
Toelichting							
De neerwaartse huuraanpassingen voor de huurders bij Den Bolder (bibliotheek en Mikz), voortvloeiend uit het collegebesluit (B17-001003) leiden tot een exploitatietekort bij Den Bolder. Abusievelijk is door de gemeente verzuimd om Den Bolder hiervoor te compenseren. Voor deze verminderde huurinkomsten dient Den Bolder alsnog voor een bedrag van € 29.910 structureel gecompenseerd te worden. Was in Najaarsbericht 2018 ook al gemeld, maar incidenteel verwerkt in 2018.							
Maatregel							
De Begroting 2019 structureel aanpassen met € 29.910 door verhoging van de jaarlijkse subsidie aan Den Bolder.							

Beleidsveld 7 | Volksgezondheid en Milieu

Beheer openbare ruimte

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Wij voorzien in de maatschappelijke wens de openbare ruimte, schoon, heel en veilig te houden en ons gemeentelijk vastgoed duurzaam in stand te houden tegen efficiënte inzet van gemeenschapsgeld. Wij streven naar betrouwbaarheid in onze processen en afspraken.

Water / riolering

"Doelmatig op weg naar een klimaatbestendig Waalwijk"

De gemeente Waalwijk wil zich op een doelmatige wijze ontwikkelen tot een klimaatbestendige stad. Bij de uitvoering van haar watertaken dient de gemeente zich te houden aan de wettelijke kaders en beleidslijnen. Het speelveld is echter ruimer dan alleen de wet. Het klimaat verandert en leidt tot extremere buien. De openbare ruimte wordt steeds voller en de burger is beter geïnformeerd en stelt steeds hogere eisen. Stedelijk waterbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Fase 2 van het grondstoffenbeleidsplan wordt opgestart

Uit de evaluatie over de implementatie van het Grondstoffenbeleidsplan blijkt dat stap 1 uit het Grondstoffenbeleidsplan heeft geleid tot een forse impuls om te komen tot meer hergebruik en minder restafval. Met stap 1 zal het echter niet mogelijk zijn om de doelstelling voor 2021 (85 % hergebruik en maximaal 45 kilogram restafval per inwoner) te halen. Stap 2 uit het beleidsplan is dan nodig. Deze stap voorziet in een nog verdergaande verlaging van het serviceniveau van restafval en verhoging van de service voor het aanbieden van herbruikbare grondstoffen.

Uitgaande van bewezen ervaringen in andere gemeenten worden een aantal scenario's voor de laagbouw in Waalwijk uitgewerkt. Voor het buitengebied en met name de hoogbouw zijn maatwerkoplossingen nodig. De scenario's richten zich op de vier belangrijkste afvalstromen die aan huis worden ingezameld, te weten restafval, GFT-afval, PMD-afval en papier.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

■ **Tijd**

Het beleidsstuk Grondstoffenbeleidsplan Fase II is als A-stuk geagendeerd voor de raadsvergadering op 29 augustus 2019.

Besluitvorming over de invulling van het Grondstoffenbeleidsplan Fase II vindt dus plaats in Q3 van 2019.

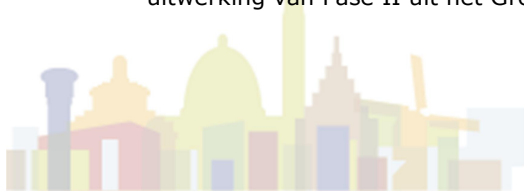
Vervolgens zal er t.z.t. een start worden gemaakt met de implementatie en uitvoering.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Binnen het product afval gaan wij "beleidsmatig" geen extra activiteiten implementeren, dan de uitwerking van Fase II uit het Grondstoffenbeleidsplan.

De uitwerking van Fase II is overigens pas bekend in Q3 van 2019.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Milieu

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Bodem**

Naast de chemische bodemkwaliteit spelen er meer thema's in de bodem, zoals de ondergrondse opslag en energie opslag. Bij de ontwikkeling van nieuwe ruimtelijke projecten wordt gekeken naar meer aspecten van de bodem dan alleen bodemverontreiniging waardoor integratie van andere beleidsvelden met bodem wordt bevorderd.

- **Externe veiligheid**

- Uitvoering geven aan de in 2017 vastgestelde Beleidsvisie Externe Veiligheid.
- Uitvoering geven aan het regionaal werkprogramma Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV) 2018. Dit programma is eind 2017 vastgesteld, wordt uitgevoerd door de OMWB en wordt gesubsidieerd door het Rijk. Het programma heeft onder meer betrekking op:
  - adviezen over externe veiligheid bij vergunningverlening, toezicht en handhaving,
  - opstellen en toetsen van risicoanalyses, advisering over externe veiligheidsaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen, verantwoording groepsrisico, actueel houden en verbeteren risicokaart,
  - EV in de gemeentelijke en provinciale omgevingsvisie en transport van gevaarlijke stoffen.

- **Geluidshinder neemt niet toe**

Gestreefd wordt naar het minimaal handhaven van de huidige geluidsniveaus. Waar dat niet mogelijk is wordt er naar gestreefd om het aantal geluid gehinderden per saldo lager te krijgen. Een belangrijk instrument is het toepassen van geluidsarmer asfalt. Het uitvoeringsbeleid hiervoor ligt vast in het Mobiliteitsplan.

- **Luchtkwaliteit en geur**

In de gemeente Waalwijk wordt overal voldaan aan de wettelijke luchtkwaliteitsnormen en wordt, afhankelijk van de beïnvloedingsruimte en financiële mogelijkheden, gewerkt aan een verbetering van de luchtkwaliteit volgens de GGD richtlijnen. De gemeente Waalwijk beschikt niet over een specifiek beleid voor geur afkomstig van veehouderijen en industrie.

- **Water / riolering levert bijdrage klimaat bestendig Waalwijk**

De gemeente Waalwijk wil zich op een doelmatige wijze ontwikkelen tot een klimaatbestendige stad. Bij de uitvoering van haar watertaken dient de gemeente zich te houden aan de wettelijke kaders en beleidslijnen. Het speelveld is echter ruimer dan alleen de wet. Het klimaat verandert en leidt tot extremere buien. De openbare ruimte wordt steeds voller en de burger is beter geïnformeerd en stelt steeds hogere eisen. Stedelijk waterbeheer speelt hierbij een belangrijke rol.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Actualiseren van het BP Geluidtoedeling

Indien in 2018 blijkt dat het nodig is om het BP Geluidstoedeling te actualiseren, vindt de actualisatie 2019 plaats.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Actualisering van het bestemmingsplan geluidstoedeling wordt in 2019 opgestart. Afhankelijk van de soort procedure wordt de actualisatie in 2019 of 2020 afgerond. Op dit moment is nog niet duidelijk welke procedure het gaat worden.

B19 | Ecologische verbindingzones

Regio Hart van Brabant heeft een natuurbod opgesteld om een bijdrage te leveren aan het regionale deel van het provinciale Natuurnetwerk Brabant (gebiedsniveau). We zien dit bod als start en gaan er een vervolg aan geven door in regioverband een bijdrage te leveren aan de volgende stap op weg naar realisatie (project- en programmaniveau). Voor de gemeente Waalwijk betekent dit dat 2 ecologische verbindingzones (evz's), namelijk 's-Gravenmoerse Gat en Eendennest, deel uitmaken van dit natuurbod. In 2019 gaan we een plan van aanpak maken om deze evz's samen met andere partijen te kunnen gaan realiseren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Dit project ligt op schema. In regioverband wordt voor de uitwerking van het natuurbod in de eerste helft van 2019 een programmering met projectenboek gemaakt. Als vervolg maken we in de 2e helft van 2019 een plan van aanpak voor de Waalwijkse restopgave van de 2 EVZ's. De uitvoering van het plan van aanpak gaat plaatsvinden in de jaren 2020 - 2026.

B19 | Energiebesparing en duurzame energieopwekking

Om in 2043 klimaatneutraal te kunnen zijn moet er gewerkt worden aan het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie. Bij het besparen van energie is verduurzaming van de woningvoorraad een belangrijke pijler. Daarnaast heeft het Rijk de aansluitplicht op gas per 1 juli 2018 afgeschaft. Nieuwbouw wordt niet meer op het gas aangesloten. In 2021 moet de gemeente duidelijkheid bieden over het gasloos maken van de bestaande woningbouw middels een warmtetransitieplan.

Voor het opwekken van duurzame energie zijn we bezig met de herontwikkeling van het windmolenpark op Haven 8 en wordt de mogelijkheden voor een zonnepark op de voormalige stortlocatie Gansoyensesteeg bekeken.

In september 2018 is een programma manager duurzaamheid benoemd. Samen met hem zal verder bekeken worden welke projecten opgestart worden die vanuit energie bedragen aan het halen van onze duurzaamheidsdoelstelling.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Voor het project verduurzaming woningvoorraad zijn we gestart met een pilot om VvE Op den Heul te helpen met het verduurzamen van hun appartementencomplex.

In Lommerrijk en Akkerlanen worden de nieuwbouwwoningen niet meer aangesloten op het gas.

Voor de locatie voormalige stortplaats Gansoyensesteeg is inmiddels een omgevingsvergunning verleend en recht van opstal gevestigd voor de realisatie van een zonnepark door de energiecoöperatie Langstraat Energie.

B19 | Gebiedsontwikkeling Westelijke Langstraat

Het gebied Westelijke Langstraat is onderdeel van het gewenste natuurnetwerk in Waalwijk, provinciale Natuurnetwerk Brabant en een in Europees verband aangewezen Natura 2000-gebied. Verdroging en vervuiling door stikstof tasten de natuur in de Westelijke Langstraat aan. Daarom heeft de provincie het initiatief genomen om samen met Waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en de gemeente Waalwijk de komende jaren nieuwe natuur te ontwikkelen en ervoor te zorgen dat de bestaande natuur behouden blijft. Hiervoor worden onder andere landbouwpercelen omgevormd naar natuur in een integrale gebiedsontwikkeling. Andere aspecten zoals cultuurhistorie, recreatie, wateroverlast en landbouw krijgen daarom ook ruime aandacht binnen het project. Belanghebbenden uit het gebied worden nauw bij de plannen betrokken. In 2019 gaat de planvorming van MER en PIP in procedure.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ Tijd

Project ligt op schema. In 2019 gaat de planvorming van MER en PIP in procedure. De uitvoering van de eerste fase van deze planvorming is gepland in 2021.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Eind dit jaar moet de regio Hart van Brabant een regionaal bod uitbrengen bij het Rijk over onder andere de hoeveelheid energie die de regio kan opwekken, de regionale energiestrategie. Wij pakken een actieve rol in dit proces. De Raad wordt in het proces meegenomen.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: NJB6 Structurele bijstelling opbrengst rioolheffing							
V = VOORDEEL		N = NADEEL		I = INCIDENTEEL		S = STRUCTUREEL	
Bedragen x € 1.000							
Productnummer en naam	707	Rioolrechten				V/N	I/S
Begroting na wijziging totaal		-/-3.280	Prognose ultimo 2019	-/- 3.437	Vershil	157	V S
							157
Kostenplaats	6707010						
Budgethouder	Teammanager TORV			Portefeuillehouder	J. van den Hoven		
Toelichting							
Rioolheffing is berekend op basis van het GRP. Door wijzigingen in de rioolopbrengsten door autonome stijging van het waterverbruik/meerdere aansluitingen dan geraamd. Deze opbrengst dient structureel bijgesteld te worden. Dit voorstel betreft een structurele doorwerking van het Najaarsbericht 2018..							
Maatregel							

Structureel hogere opbrengst van € 157.038 . Tevens hogere storting in de voorziening riolering.

ONDERWERP: VJB23 Aanbestedingsvoordeel Restafval								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	702	Vuilophaal en -afvoer				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal	855	Prognose ultimo 2019	455	Verschil	400	V	S	
					-400	N	S	
Kostenplaats	6702050		438010					
Budgethouder	Teammanager ORV			Portefeuillehouder	D. Odabasi			
Toelichting								
<p>Uit de laatste Europese aanbesteding is een nieuwe verwerker voor het restafval gecontracteerd. Het aanbestedingsvoordeel is erg fors te noemen daar het verwerkingstarief voor circa de helft is afgenomen. Door het aanbestedingsvoordeel kan de geraamde onttrekking aan de voorziening met € 400.000 worden verlaagd. Dit voorstel betreft een structurele doorwerking van het Najaarsbericht 2018.</p>								
Maatregel								
<p>Omdat afval een gesloten systeem betreft dient de begroting 2019 structureel bijgesteld te worden met het voordeel en tegelijkertijd de onttrekking aan de voorziening verlaagd te worden met hetzelfde bedrag.</p>								

ONDERWERP: VJB24 Lagere opbrengst oud papier								
V = VOORDEEL		N=NADEEL		I=INCIDENTEEL		S=STRUCTUREEL		
Bedragen x € 1.000								
Productnummer en naam	702	Vuilophaal en -afvoer				V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal	283	Prognose ultimo 2019	203	Verschil	-80	N	S	
					80	V	S	
Kostenplaats	6702090		838010					
Budgethouder	Teammanager ORV			Portefeuillehouder	D. Odabasi			

Toelichting
De landelijke trend van de opbrengsten van het oud papier is dat deze teruglopen. Door de digitalisering zien we het aanbod en daarmee de opbrengsten achteruit gaan. Uiteindelijk is de digitalisering beter voor het milieu en onze planeet, want men verbruikt gewoonweg minder papier. Dit voorstel betreft een structurele doorwerking van het Najaarsbericht 2018.
Maatregel
Omdat afval een gesloten systeem betreft dient de Begroting 2019 structureel bijgesteld te worden met het nadeel en tegelijkertijd de storting aan de voorziening verlaagd te worden met hetzelfde bedrag.

Volksgezondheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Gezondheidsbeleid

We voeren zowel een regionaal als een lokaal gezondheidsbeleid. In de regionale nota Gezondheidsbeleid (regio Midden Brabant) 2016 – 2019 hebben we de volgende doelstellingen opgenomen:

- jongeren onder de 18 jaar drinken geen alcohol;
- kinderen hebben een gezond gewicht;
- het (ziekte)verzuim van leerlingen neemt af.

De gemeente heeft niet de mogelijkheid en de middelen om op alle gezondheidsthema's in te zetten. Daarom kiezen wij voor enkele speerpunten waarover onderzoeksgegevens aantonen dat er in Waalwijk nog gezondheidswinsten te behalen zijn. Daarnaast blijven we aandacht houden voor andere doelgroepen en zetten we jaarlijks in op extra thema's die raakvlakken hebben met andere beleidsterreinen van de gemeente.

In het kader van de Wet publieke gezondheid zijn wij ook verantwoordelijk voor de jeugdgezondheidszorg. De GGD voert die voor ons uit; zie hiervoor Beleidsveld 6 Sociaal Domein.

Preventie en handhaving Drank- en horecawet

Ook in het kader van de Drank- en horecawet zijn wij verplicht om alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan. Onze doelstellingen zijn op regionaal niveau opgesteld, zodat er eenduidigheid ontstaat in preventiebeleid en we regionale afspraken kunnen maken met samenwerkingspartners. Daarnaast zijn er in ons Preventie- en handavingsplan 2016 – 2019 twee lokale doelstellingen opgenomen:

- afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik door personen onder de 18 jaar;
- afname van dronkenschap (met name tijdens uitgaansavonden in het publieke domein).

We zullen in 2019 zowel het gezondheidsbeleid als het preventie- en handavingsplan evalueren en vernieuwen.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Terugdringen (en zoveel mogelijk voorkomen) van overgewicht bij jongeren
 Om ervoor te zorgen dat inwoners van gemeente Waalwijk op een gezond gewicht komen en blijven zetten wij verschillende regionale en lokale maatregelen in, waaronder de JOGG-aanpak en de Gezonde School aanpak. Deze maatregelen hebben wij verder uitgewerkt via ons sportbeleid. Zie hiervoor maatregel Jongeren op Gezond Gewicht van Beleidsveld 5 Sport.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Zie hiervoor maatregel Jongeren op Gezond Gewicht van Beleidsveld 5 Sport.

B19 | Terugdringen van alcoholgebruik bij jongeren door middel van alcoholpreventie
 Om deze doelstellingen te bereiken zijn zowel lokaal als regionaal maatregelen en acties opgesteld. Regionaal wordt gewerkt aan betere nazorg na alcoholintoxicatie en campagnes om bewustwording te creëren. Op lokaal niveau bieden we in het onderwijs diverse interventies aan en richten wij ons op beïnvloeding van de omgeving van jongeren, met name ouders. Daarnaast zetten we in op samenwerking met bijvoorbeeld lokale horeca en sportvereniging om zo een gezamenlijke verantwoordelijkheid te pakken in de doelstellingen van de Drank- en horecawet. De gewenste effecten worden gemonitord door de GGD Hart van Brabant. Echter, er kunnen geen harde verbanden tussen preventie en handhaving en de resultaten gelegd worden.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

De maatregelen en acties voor 2019 zijn in gang gezet.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

ONDERWERP: VJB08 Lagere bijdrage GGD							
	V = VOORDEEL	N=NADEEL	I=INCIDENTEEL	S=STRUCTUREEL			
						Bedragen x € 1.000	
Productnummer en naam	709	Volksgezondheid: subsidies en bijdragen			V/N	I/S	
Begroting na wijziging totaal		1.648		1.548		100	V S
		Prognose ultimo 2019		Verschil			
Kostenplaats	6709010		443302				
Budgethouder	Teammanager MAO		Portefeuillehouder	D. Odabasi			
Toelichting							

De bijdrage 2019 aan de GGD blijkt € 100.000 lager uit vallen dan in onze Begroting 2019 is opgenomen (verlaging van bijdrage tot € 1.547.745). In de jaren na 2019 is het structureel voordeel € 48.000.

Maatregel

Begroting 2019 en verder op post bijdrage GGD structureel (voordelig) neerwaarts bijstellen.

Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ruimtelijke ordening

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Omgevingswet, Waalwijk is omgevingswet-proof**
We zijn klaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. Het rijk is bezig met de ontwikkeling van een stelselherziening in de vorm van een nieuwe Omgevingswet. Met deze wet heeft het rijk tot doel een geheel nieuw samenhangend stelsel te vormen als het gaat om de wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving. De invoering van deze wet betekent een grote operatie met impact op bijna de gehele gemeentelijke organisatie. Met in ieder geval gevolgen voor beleid- en planvorming, vergunningverlening, werkprocessen, digitale systemen, burgerparticipatie, competenties, cultuur. Volgens de huidige planning gaat de Omgevingswet in 2021 in werking treden.
- **Samenhangend ruimtelijk beleid**
Via de structuurvisie is een samenhangend ruimtelijk beleid geformuleerd dat op hoofdlijnen de ambities weergeeft voor 2035 en er is een visie uitgewerkt voor 2025. In 2016 is een structuurvisie vastgesteld door de raad. Belangrijk onderdeel van de structuurvisie is het uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma staat welke concrete projecten uitgevoerd moeten worden om de structuurvisie te realiseren. De structuurvisie gaat straks samen met het andere strategische beleid op in een omgevingsvisie op basis van de Omgevingswet.
- **We voeren een actief grondbeleid bij uitbreidingslocaties en passief beleid bij binnenstedelijke locaties**
Daarnaast zorgen we voor een rechtvaardige diversiteit van grondprijzen op basis van het soort woningbouw. De gemeente Waalwijk wenst deze doelstellingen te realiseren met behulp van de haar ter beschikking staande publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Binnenstedelijke locaties woningbouw

Lidl Laageinde

Lidl is voornemens om de huidige winkel gelegen aan de Mr. Goeman Borgesiusstraat her te ontwikkelen tot een nieuwe hedendaagse supermarkt. Hiertoe is door Lidl een schetsontwerp ingediend waar overeenstemming over is. Op dit moment wordt het ontwerp uitgewerkt. Ook de omliggende infrastructuur wordt in een nieuw jasje gestoken.

Na uitwerking kan een en ander contractueel en besluitvormend worden afgerond. De verwachting is dat medio 2019 met de realisatie kan worden begonnen.

Herontwikkeling flats Bloemenoord

Casade wil de flats welke in de wijk Bloemenoord gesitueerd zijn herontwikkelen. De flats zijn gedateerd en amoveren en nieuwbouw prevaleert boven renovatie. In 2019 zal de focus met name liggen op de procedurele kant. Zo zullen contractueel afspraken met Casade moeten worden vastgelegd onder welke voorwaarden deze herontwikkeling gestalte kan krijgen en welke aanpassingen in de openbare ruimte noodzakelijk en gewenst zijn.

De planning is dat na 2019 de herontwikkeling daadwerkelijk van start kan gaan, waarbij is voorzien in de locatie Distelplein en daarna de locatie Larixplein.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Beide projecten lopen nog volgens planning.

B19 | Natte Natuurparel Westelijke Langstraat

Gebiedsontwikkeling Westelijke Langstraat

Het gebied Westelijke Langstraat is onderdeel van het gewenste natuurnetwerk in Waalwijk, provinciale Natuurnetwerk Brabant en een in Europees verband aangewezen Natura 2000-gebied. Verdroging en vervuiling door stikstof tasten de natuur in de Westelijke Langstraat aan. Daarom heeft de provincie het initiatief genomen om samen met Waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en de gemeente Waalwijk de komende jaren nieuwe natuur te ontwikkelen en ervoor te zorgen dat de bestaande natuur behouden blijft. Hiervoor worden onder andere landbouwpercelen omgevormd naar natuur in een integrale gebiedsontwikkeling. Andere aspecten zoals cultuurhistorie, recreatie en landbouw krijgen daarom ook ruime aandacht binnen het project. Belanghebbenden uit het gebied worden nauw bij de plannen betrokken. In 2019 gaat de planvorming van MER en PIP in procedure.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Odabasi Dilek

Tijd

Project ligt op schema. In 2019 gaat de planvorming van MER en PIP in procedure. De uitvoering van de eerste fase van deze planvorming is gepland in 2021.

B19 | Opstellen nieuwe nota grondbeleid 2019-2022

Met de raad is de afspraak gemaakt om elke raadsperiode het grondbeleid te herijken teneinde op een transparante en eenduidige wijze uitvoering te geven aan het grondbeleid in Waalwijk. Hierdoor worden voor een periode van vier jaar de kaders gesteld met betrekking tot een aantal onderdelen van het grondbeleid. Hierbij wordt o.a. ingegaan op de keuzes tussen faciliterend of actief grondbeleid en daarmee samenhangend verwervingsbeleid, de te hanteren grondprijzen, de financiële kaders incl. reserves en voorzieningen en de wijze waarop college en raad betrokken zijn bij het grondexploitatieproces. Tevens wordt het rijksbeleid Besluit begroting en verantwoording

(BBV) aangehaald. In 2019 wordt de Nota grondbeleid 2019-2022 ter besluitvorming voorgelegd.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

De Nota grondbeleid 2019-2022 staat geagendeerd voor de raadsvergadering van juni 2019.

B19 | Uitbreidingslocaties woningbouw (Landgoed Driessen, Akkerlanen)

Landgoed Driessen

In 2013 is het geactualiseerde bestemmingsplan vastgesteld. Dit vormt de grondslag voor de verdere realisering van Landgoed Driessen middels uitwerkingsplannen. In 2019 zal in het gebied Lommerrijk begonnen worden met de realisatie van woningbouw. Het plan biedt ruimte voor de realisatie van ruim 200 woningen. Tevens zullen nog een aantal woningen opgeleverd worden in de gebiedsdelen Het Koetshuis en De Villa waarna het verder woonrijp maken van deze beide gebieden op kan starten.

Akkerlanen

Nadat de raad het sein op "groen" heeft gezet voor de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig schetsontwerp "Watervingers" zijn er onderhandelingen opgestart met de beoogd ontwikkelaar. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente de in haar eigendom zijnde gronden verkoopt aan de ontwikkelaar welke vervolgens op basis van door de gemeente te stellen eisen bouwrijp laat maken. Hierna kunnen de woningen/kavels binnen het plangebied worden verkocht. Verwacht wordt dat een en ander begin 2019 contractueel rond is en de bestemmingsplanprocedure van start kan gaan.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Beide plannen lopen volgens planning.

B19 | Uitvoeren Pilots Omgevingswet

In het kader van de Omgevingswet zijn we de volgende pilots gestart:

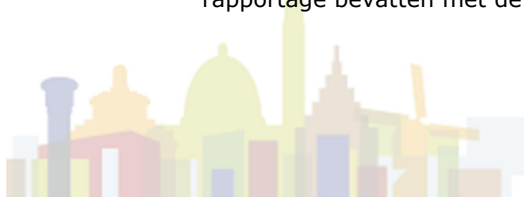
- Pilot VAB-beleid: keukentafelgesprekken voor agrariërs over hun toekomstplannen
- Pilot woonwijken: verkennen nieuwe mogelijkheden Omgevingswet voor de bestemming wonen
- Pilot geodata: verkennen welke geo-data beschikbaar (te maken) is en waar we behoefte aan hebben
- Pilot inwoner aan zet: ontwikkelen stappenplan om procedures te verbeteren en te versnellen

In 2019 gaan we een vervolg geven aan de pilots door de resultaten toe te passen indien daardoor onze dienstverlening verbetert.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Het plan van aanpak Omgevingswet, dat in 2019 naar verwachting wordt vastgesteld, zal een rapportage bevatten met de (tussen)resultaten van de pilots.

B19 | Uitvoeren Plan van Aanpak Omgevingswet

In 2018 is gestart met het maken van plan van aanpak voor de invoering van de Omgevingswet. Na vaststelling van het plan van aanpak in 2019 gaan we starten met het uitvoeren van het plan van aanpak.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ **Tijd**

Project ligt op schema. De vaststelling van het plan van aanpak is gepland in 2019. De uitvoering van de invoeringsfase is gepland in de jaren 2019 - 2021.

B19 | Uitvoeringsprogramma structuurvisie

We zijn bezig met de structuurvisie uit te voeren op basis van het uitvoeringsprogramma. De projecten in dit uitvoeringsprogramma komen terug in de rest van de begroting.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

■ **Tijd**

Zie projecten in de rest van de begroting.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Volkshuisvesting

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

- **Aantrekkelijke en voldoende woonmilieus in Waalwijk**
Wij willen onze inwoners voldoende mogelijkheden bieden om te wonen in onze gemeente. Hierbij moeten er voldoende mogelijkheden en aanbod worden geboden aan starters, gezinnen, senioren en overige doelgroepen op de woningmarkt. Belangrijk is dat nieuwbouw een aanvulling vormt op het reeds bestaande woningaanbod.
- **We hebben een toekomstbestendige woningmarkt**
Grote opgaven voor de toekomst zijn er op het gebied van wonen en zorg en op het gebied van duurzaamheid. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar de bestaande woningvoorraad, omdat daar de grootste opgave op het gebied van woningaanpassingen ligt.
- **Er zijn kwalitatief en kwantitatief voldoende woningen voor arbeidsmigranten**
De komende jaren focussen we ons op het ontwikkelen van grootschalige campussen voor de arbeidsmigranten die hier voor relatief korte tijd komen werken, de zogenoemde "shortstay". Daarnaast willen we voldoende mogelijkheden bieden voor doorstroming van "midstay" en "longstay" arbeidsmigranten.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Continuëren startersleningen

Startersleningen kunnen een hulpmiddel zijn voor jonge mensen om voor het eerst een woning te kopen in de gemeente Waalwijk. Dit zorgt ervoor dat jonge mensen, maar ook bijvoorbeeld arbeidsmigranten die zich hier willen vestigen, meer mogelijkheden hebben om in de gemeente Waalwijk te blijven of komen wonen. De voorwaarden voor de Starterslening zijn eind 2018 bijgesteld. In 2019 monitoren we de bijgestelde regeling.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Bijgestelde regeling wordt gemonitord. Het aantal aanvragen neemt iets toe, maar voornamelijk is er nog voldoende budget om startersleningen te verlenen.

B19 | Evaluatie en monitoring beleid arbeidsmigratie

In 2016 is beleid vastgesteld met betrekking tot de huisvesting van vergunninghoudende vluchtelingen en arbeidsmigranten. In de tussentijd is de taakstelling op het gebied van vluchtelingen sterk afgenomen en is de vraag naar huisvesting voor arbeidsmigranten sterk toegenomen. Ook zijn diverse onderzoeken verricht naar arbeidsmigratie. De beleidsnota is aan de hand van deze ontwikkelingen eind 2018 aangepast. Daarbij bieden we meer mogelijkheden voor grootschalige campussen voor shortstayers, ook aan de noordzijde van de A59. In 2019 monitoren we het aangepaste beleid en streven we naar de realisatie van voldoende campussen om tegemoet te komen aan de vraag zoals die door Companen in 2017 is berekend.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Beleidsnotitie arbeidsmigratie wordt gemonitord. Inmiddels zijn twee vergunningaanvragen voor grootschalige campussen ingediend.

Op korte termijn worden nieuwe beleidsregels ter vaststelling aan het college aangeboden en op het gebied van participatie worden concrete stappen gezet.

B19 | Herziening Standsplaatsen- en woonwagengebeleid

In juli 2018 heeft het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties een nieuwe beleidslijn voor gemeentelijk standsplaatsen- en woonwagengebeleid geformuleerd. De nieuwe beleidslijn wijkt fors af van de eerdere lijn van het ministerie. In 2018 en 2019 zullen we het gemeentelijke beleid aan de hand van het nieuwe rijksbeleid aanpassen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Regionale afstemming over de gevolgen van het nieuwe rijksbeleid is opgestart, maar vergt nog veel werk. Daarom is het niet zeker of het vaststellen van nieuw gemeentelijk beleid in 2019 haalbaar is.

B19 | Meer woonfuncties in het centrum creëren

Om te komen tot een compacter centrum ontstaat de mogelijkheid om meer woonfuncties in het centrum te realiseren. Vastgoed is echter veelal niet in eigendom van de gemeente, maar als

vanuit derden initiatieven komen tot ombouw van winkelfuncties, zal de gemeente hier een positieve grondhouding in hebben.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Er zijn verschillende initiatieven voor woonfuncties in het centrum ingediend bij de gemeente. Een aantal plannen zijn reeds uitgevoerd, andere locaties zullen de komende jaren tot uitvoering gebracht worden.

B19 | Onderzoek stimuleringsmaatregelen duurzaamheid

Om duurzaamheidsambities te halen moet er veel gebeuren, ook bij nieuwbouw en in de bestaande woningvoorraad. In 2018 en 2019 onderzoeken we op welke manier we als gemeente investeringen op het gebied van duurzaamheid zo goed mogelijk kunnen ondersteunen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

De gemeente Waalwijk heeft in het verleden een duurzaamheidslening gehad. De stukken daarvan zijn inmiddels opgezocht, zodat we kunnen bezien of we deze regeling opnieuw open kunnen stellen.

B19 | Opstellen nieuw woonbeleid

De huidige Woonvisie van de gemeente Waalwijk dateert uit 2010. In de tussentijd is wetgeving veranderd, heeft de woningmarkt een flinke crisis doorgemaakt en is weer opgebloeid en zijn er diverse regionale en lokale beleidsstukken vastgesteld die van invloed zijn op het woonbeleid. Dit vraagt om een evaluatie van de Woonvisie en het opstellen van nieuw woonbeleid voor de gemeente Waalwijk. In 2019 gaan we samen met stakeholders nieuw woonbeleid voor de gemeente Waalwijk opstellen.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Beleidsopdracht is besproken met de portefeuillehouder. Op korte termijn wordt een Nota van Uitgangspunten aangeboden aan college en raad. Vervolgens worden thema's in samenspraak met stakeholders uitgewerkt tot een conceptvisie.

B19 | Prestatieafspraken met wooncorporatie Casade

Met Casade maken we jaarlijks, samen met de huurdersbelangenverenigingen, afspraken over ieders bijdrage aan het woonbeleid van de gemeente. Aan het einde van ieder jaar stellen we de prestatieafspraken voor het komende jaar vast. De afspraken gaan onder andere over de realisatie van nieuwe sociale huurwoningen (en de doelgroepen daarvoor), inzet op het gebied van wonen & zorg en duurzaamheid, en renovatie en herstructurering van bestaande woningen. Gedurende het jaar monitoren we de uitvoering van de verschillende actiepunten. Twee maal per jaar vindt er bestuurlijk overleg plaats over de uitvoering van de prestatieafspraken.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Monitoring van afspraken vindt plaats.

B19 | Regionale afspraken huisvesting bijzondere doelgroepen

In 2017 heeft Companen onderzoek gedaan naar de huisvesting van een aantal bijzondere doelgroepen op de woningmarkt. Het gaat om doelgroepen zoals gescheiden volwassenen (evt. met kinderen), kwetsbare ouderen, vergunninghouders en de uitstroom uit diverse instellingen (beschermd wonen, jeugdopvang, vrouwenopvang, detentie). Voor diverse groepen fungeert Tilburg op dit moment als centrumgemeente een centrale rol. In 2019 worden er regionale afspraken gemaakt over de waarop de huisvesting van deze groepen in de toekomst gaat plaatsvinden. Aan de hand daarvan maken we een doorvertaling wat dit voor de gemeente Waalwijk betekent.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

De decentralisatie van het beschermd wonen wordt voorbereid. Of daarmee in 2019 volledig helder is welke gevolgen dit heeft voor de woningmarkt in de gemeente Waalwijk is nog onzeker.

B19 | Stimuleren voorlichting over woningaanpassing

Opgaven op het gebied van langer zelfstandig wonen en duurzaamheid betekenen niet alleen iets voor nieuwbouw, maar hebben vooral invloed op de bestaande woningmarkt. Deze woningmarkt is echter grotendeels in handen van particulieren, waardoor woningaanpassingen niet afdwingbaar zijn. Daarom willen we voorlichting over woningaanpassingen gericht op langer zelfstandig wonen en duurzaamheid zoveel mogelijk stimuleren.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Daandels Eric

Tijd

Traject met seniorenverenigingen loopt stroef, maar we proberen dit vlot te trekken.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

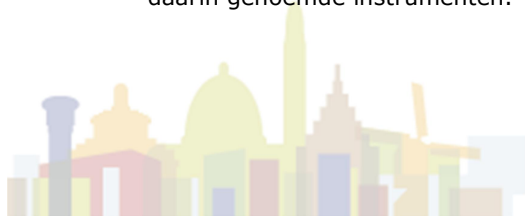
Gebiedsgericht werken

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2019?

Het vergroten van de betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij de leefomgeving vindt in steeds meer gemeenten in Nederland plaats via verschillende participatie-instrumenten. Voorbeelden hiervan zijn het inwonerspanel, de LAB's en een burgerbegroting. Het burgerparticipatiebeleid wordt eind 2018 geëvalueerd. Begin 2019 worden hieromtrent (nieuwe) voorstellen gedaan.

Op basis van de notitie 'Burgerparticipatie 2019-2020' gaan de wijkadviseurs aan de slag met de daarin genoemde instrumenten.

Wat gaan we naar verwachting bereiken in 2019?

De onderstaande maatregelen worden afgerond in 2019 (tijdsindicator groen) en geven voor de meerjarige activiteiten, de activiteiten weer die op schema liggen (tijdsindicator oranje).

B19 | Onderzoek naar burgerbegroting

In het vierde kwartaal van 2018 wordt een start gemaakt met het onderzoeken naar de mogelijkheid om een burgerbegroting te introduceren in de gemeente Waalwijk en hoe deze te borgen in de jaarlijkse Planning & Control cyclus. De oriënterende bevindingen van dit onderzoek worden vervolgens voorgelegd aan het college van B&W, voordat een eventuele uitwerking van de "Waalwijkse burgerbegroting" plaats gaat vinden in 2019.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ **Tijd**

In het najaar van 2018 zijn we gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden van een Burgerbegroting in Waalwijk conform het collegeakkoord 2018-2022. Dit onderzoek doen we samen met inwoners, college, raad en ambtenaren. Er heeft o.a. een werkbezoek aan Antwerpen en Breda plaatsgevonden (twee gemeenten die al werken met een Burgerbegroting), een Burgerbegroting LAB en een enquête in het Inwonerspanel Sprekend Waalwijk. Een discussieavond in de raad volgt nog. De planning is om rond de zomer 2019 een advies aan het college en raad voor te leggen.

B19 | Evaluatie en verkenning participatieinstrumenten

Het burgerparticipatiebeleid wordt eind 2018 geëvalueerd. Begin 2019 worden hieromtrent (nieuwe) voorstellen gedaan.

Bestuurlijk verantwoordelijk: Kleijngeld Nol

■ **Tijd**

De extern uitgevoerde evaluatie heeft wat vertraging opgelopen door het lastig plannen van afspraken met betrokkenen. De evaluatie wordt in maart opgeleverd. Op basis daarvan wordt voor de zomer aan het college een nieuw voorstel voor burgerparticipatiebeleid voorgelegd.

Wat gaan we naar verwachting niet bereiken in 2019 en waarom niet?

Niet van toepassing.

Wat gaan we extra doen in 2019?

Niet van toepassing.

Financiële afwijkingen

Niet van toepassing.

Begrotingswijziging 2019

Begrotingswijzigingen 2019 (in samenhang met) Voorjaarsbericht 2019

18e begrotingswijziging 2019: Kwartaalswijziging

In samenhang met het Voorjaarsbericht 2019 wordt de raad voorgesteld om over te gaan tot vaststelling van de 18^e begrotingswijziging 2019, waarin de mutaties van de kwartaalswijziging een neutraal verloop hebben. Geheel conform de richtlijnen zijn hierin budgettair neutrale aanpassingen op de begroting 2019 verwerkt die programma-overstijgend zijn. De mutaties zijn op de begrotingswijziging toegelicht.

19e begrotingswijziging 2019: Voorjaarsbericht 2019

Door middel van de 19^e begrotingswijziging 2019 worden de financiële afwijkingen uit het Voorjaarsbericht 2019 verwerkt. De recapitulatie van financiële afwijkingen leidt tot een voordelig resultaat voor de begroting 2019 van (afgerond) € 63.000.

Verloop budgetoverhevelingen 2018 naar 2019

Bij het najaarsbericht 2018 is een aantal restant-budgetten 2018 overgeheveld naar 2019, in totaal voor € 1.083.000.

Hieronder wordt weergegeven wat op grond van nu bekende gegevens de verwachting is voor de besteding van die middelen in 2019 ("prognose 2019").

Prognose 2019 budgetoverhevelingen van niet bestede budgetten 2018 naar 2019		
Product	Bedrag in €	Toelichting
5993025 Vervanging SBA	66.000	<p>Overheveling incidenteel budget software SBA (StadsBeheerAdministratie).</p> <p>Prognose 2019: De vervanging van SBA door Squit 20/20 verloopt volgens planning. De implementatie daarvan loopt op dit moment en wordt naar verwachting medio 2019 afgerond.</p>
610 Kinderopvang	72.448	<p>Actualisatie beleid 0 – 6 jarigen</p> <p>Subsidie 2018 aan nieuwe aanbieder peuteropvang n.a.v. in werking treden wet Harmonisatie is minder dan verwacht. De Kindereijk heeft alleen voor de maanden september tot en met december 2018 een subsidie aangevraagd. (2018 € 37.155 / 2019 € 136.305), doordat zij vertraging hebben opgelopen bij verbouwing voor de nieuwe groepen peuteropvang en niet eerder kunnen starten met de opvang van de kortdurende peuteropvang.</p> <p>De Asschergelden voor stimulering 'Alle peuters naar voorschool' wordt ieder jaar met € 20.000 verhoogd (bedrag 2018 inmiddels € 60.000). De inzet van deze extra middelen/nieuwe activiteiten zijn door de harmonisatie Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk vertraagd. Dit wordt in het nieuwe beleid VVE/uitvoeringsprogramma VVE (2019-2020) verwerkt.</p> <p>Het totale overschot op het budget is overgeheveld naar 2019 en wordt ingezet voor actualisatie van beleid 0-6 jaar. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe eisen kinderopvang vanuit het Rijk.</p> <p>Prognose 2019: Het budget is onderdeel van uitvoeringsnota peuteropvang en VVE</p>

2019-2020 en wordt volledig ingezet in 2019.

Verhoogde asielinstroom (oormerking 2016)

Vanwege de verhoogde asielinstroom stelt het Rijk in 2016 en 2017 extra middelen beschikbaar aan de gemeenten. De financiering vindt plaats op basis van het principe geld volgt de gehuisveste statushouder.

Op basis van de daadwerkelijke gerealiseerde taakstelling ontvangt de gemeente per persoon een bedrag van € 4.430,24. Dit bedrag is bedoeld ter compensatie van de extra kosten die gemeenten maken vanwege de verhoogde asielinstroom. Via de mei-, september- en de decembercirculaire ontvangen gemeenten deze vergoeding. Voor 2017 is er een bedrag van € 330.000 beschikbaar.

Voor 2017 is besteed/ ligt er een verplichting tot een bedrag van :

- 32 trajecten HOB via Baanbrekers	€ 95.232
- Gezondheidsbevordering GGD	€ 26.015
- Professionele woonbegeleiding Huischmeesters	€ 10.804
Totaal	€ 132.051

350.693 Het betreft extra middelen die alleen in 2016 en 2017 worden ontvangen. De kosten voor de verhoogde instroom van de statushouders hebben echter een structurele doorwerking. Hier staan vanaf 2018 geen extra rijksmiddelen meer tegen over. Besloten is om het voorlopig verwachte niet bestede bedrag van € 197.949 over te hevelen naar 2018. Daarnaast zijn er op dit moment ontwikkelingen rondom de klantregie inburgering waarvoor extra middelen in 2017 en 2018 nodig zijn. Een kostenindicatie is nog niet voorhanden. Besloten is om de middelen verhoogde asielinstroom voor 2017 beschikbaar te houden om in te zetten voor de integratie van de statushouders en het restant 2017 over te hevelen naar 2018.

In het Najaarsbericht 2018 is aangegeven dat de instroom vergunninghouders naar verwachting in 2019 gelijk blijft. De bijdrage vanuit het Rijk in 2019 is beperkt tot € 2.370 per vergunninghouder. In de Regio wordt vanaf oktober 2018 in regioverband de ontwikkelopgave inburgering ontwikkeld. Dat vraagt meer beleidsinzet om de verandering te implementeren. De HOB aanpak (Huis Opleiding Baan) is succesvol gebleken in 2018 en wordt dan ook voortgezet en uitgebreid in 2019. De subsidie vluchtelingenwerk (onderaannemer) blijft hetzelfde. Ook wordt er voor 2019 een plan integratie arbeidsmigranten opgesteld; ook

615 Minimabeleid / armoedebeleid	309.500	<p>hiervoor zijn extra middelen nodig.</p> <p>Het gehele bedrag is overgeheveld naar 2019. In het tweede kwartaal wordt plan van aanpak inburgering met HOB gepresenteerd. Op dat moment is ook de bekostiging van de inburgering 2020 verder uitgewerkt. Het over te hevelen bedrag zal circa € 350.693 bedragen.</p> <p><u>Prognose 2019:</u></p> <p>Het bedrag wordt in 2019 volledig besteed.</p> <p>Bestrijding kinderarmoede</p> <p>Vanaf 2016 ontvangen gemeenten extra middelen (Klijnsmagelden) voor de bestrijding van armoede bij kinderen. De raad heeft in april 2017 door middel van een motie besloten dat de middelen besteed moeten worden voor de bestrijding van armoede van kinderen. De raad droeg het college op om , in overleg met het maatschappelijk middenveld hiervoor beleid op te stellen. Deze opdracht is uitgevoerd en hiervoor is een nieuw beleidsplan Samen uit armoede opgesteld. Dit beleidsplan is in concept gereed en wordt geagendeerd voor besluitvorming door de raad. Vanwege de volle agenda van de raad wordt de behandeling van het beleidsplan Samen uit Armoede op verzoek van de raad doorgeschoven van november 2018 naar januari 2019. Om deze reden zijn in 2017 en 2018 deze middelen niet besteed.</p> <p>In het door de raad nog vast te stellen beleidsplan Samen uit armoede worden voorstellen gedaan om deze middelen in te zetten voor het doorbreken van generatie-armoede.</p> <p>De niet bestede middelen zijn voor € 309.500 overgeheveld naar 2019 voor de bestrijding van Kinderarmoede.</p> <p><u>Prognose 2019:</u></p> <p>Verwachte uitgaven overgehevelde Klijnsma middelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - € 50.000 impactmeting Universiteit van Tilburg (UvT) project Generatiearmoede ; - € 50.000 samenwerking, Platform 31 en TA academie ; - € 50.000 project gemeente Waalwijk en de Stichting Light of Life . <p>Daar komen waarschijnlijk nog andere projecten bij.</p> <p>Bij het najaarsbericht 2019 bezien of dan nog resterende middelen moeten worden overgeheveld naar 2020.</p>
511 Sportbeleid	10.200	<p>Beweegcoach voor ouderen</p> <p>Bij collegebesluit d.d. 23 mei 2017 is besloten dit driejaarlijks</p>

budget in een jaarlijks bedrag van € 5.100 in te zetten ter dekking van de salariskosten van de nieuwe functie in het Buurtsportcoachproject, namelijk de Beweegcoach voor ouderen. Naar verwachting wordt deze functie per 1 januari 2018 ingevuld. Besloten is het budget project vitale ouderen van € 15.300 over te hevelen naar 2018. Eind 2018 resteren nog de middelen voor 2019/2020 voor een totaalbedrag van € 10.300. Deze niet bestede middelen worden overgeheveld naar 2019.

Prognose 2019:

Middelen worden in 2019 en 2020 besteed, conform bovengenoemd besluit en toelichting.

Inzet buurtsport- en cultuurcoach

Conform het collegebesluit d.d. 10 april 2012/B012.0116 vindt er jaarlijks overheveling plaats van het resterend budget Brede Impuls Combinatiefuncties. Dit resulteert in 2017 in een naar 2018 overgeheveld (restant-)budget van € 65.344. Dit restant is ontstaan door de externe cofinancieringsbijdragen door de partners en wordt ingezet voor de uitvoering van het project Inzet Buurtsport- en Cultuurcoach 2017-2019 .

Conform collegebesluit is het restant-budget 2018 overgeheveld naar 2019 ten behoeve van de uitvoeringskosten van het project Inzet buurtsport- en Cultuurcoach 2019.

Prognose 2019:

Deze middelen worden in 2019 besteed en eventueel restant-budget wordt conform besluit jaarlijks overgeheveld (te bezien bij Najaarsbericht 2019).

Jongeren op Gezond Gewicht

Collegebesluit d.d. 31-1-2017: Plan van aanpak Jongeren op Gezond Gewicht januari 2017- April 2019

Met het collegebesluit d.d. 23 juni 2015 is ten aanzien van de dekking van de kosten besloten de reeds in de begroting beschikbare middelen aan te wenden. Het restant bedrag wordt jaarlijks overgeheveld. Per 1 januari 2017 is een totaal budget voor de periode van 1 januari 2017 tot 1 april 2019 beschikbaar van € 270.546.

Het JOGG-project is gestart per 1 april 2016. Het college heeft op 23 juni 2015 B08.00T besloten dat jaarlijks het restant budget

511 Sportbeleid

30.000

511 Sportbeleid

160.586

overgeheveld wordt via het najaarsbericht.

Besloten is het restant budget JOGG van € 196.046 over te hevelen naar 2018 en het restant-bedrag 2018 van € 160.586 over te hevelen naar 2019 om de JOGG activiteiten voort te kunnen zetten. Bedrag is in een keer beschikbaar gesteld voor meerdere jaren, dit is de reden waarom de gelden nog niet volledig zijn uitgegeven in 2018.

Prognose 2019:

Dit restantbudget wordt ingezet om de komende 3 jaren JOGG te kunnen voortzetten. Het advies wordt op korte termijn in het college behandeld. Er is geen extra budget nodig.

Overheveling innovatiemiddelen Wmo.

Voor het sociale domein van de gemeente Waalwijk is een budget vastgesteld voor innovatie en vernieuwing. Dit bedrag is o.a. beschikbaar voor organisaties en initiatieven/pilots die een aantoonbare bijdrage leveren aan innovatie en transitiedoelstellingen. Voor 2018 resteert een bedrag van ruim € 84.000 omdat de opzet/uitvoering van pilotactiviteiten die in 2018 waren gepland, zijn doorgeschoven naar 2019.

Het over te hevelen budget wordt ingezet behoeve van de pilot 84.000 'Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen' (PIB). Op 23 januari 2018 heeft het college besloten om toe te werken naar de uitvoering van deze pilot. In oktober wordt het projectplan PIB afgerond en aan het college voorgelegd ter accordering. Bij goedkeuring gaan we PIB-coaches werven en starten we in het eerste kwartaal 2019 met de uitvoering van trajecten voor basisschoolkinderen.

Prognose 2019:

De pilot 'Preventief Interventieteam Basisschoolkinderen' (PIB) is onlangs van start gegaan; middelen worden in 2019 besteed.

Budgetoverheveling niet bestede budgetten t.l.v. reserves

Product	Bedrag in €	Toelichting
809 Wonen	175.000	<p>Overdracht woonwagencentrum Waspik</p> <p>Ten laste van de reserve sociale woningbouw is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld.</p> <p>Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad ingestemd met de renovatie en uitbreiding van het woonwagencentrum.</p> <p>De gemeente en de stichting Jade hebben overeenstemming bereikt over de overname/grondruil en een verdeling van de kosten. Per eind 2016 was een bedrag van € 325.000 verantwoord. De uitbreiding van het woonwagencentrum is inmiddels gereed. De ruiling tussen de gemeente en Casade is echter nog niet afgerond. Het restant bedrag van € 175.000 moet daarom beschikbaar blijven.</p> <p><u>Prognose 2019:</u></p> <p>De overdracht wordt in 2019 geëffectueerd. Daarvoor worden nog kosten gemaakt (kosten voor aanpassing overeenkomst, vastleggen recht van overpad, notariskosten, werkzaamheden Kadaster, incidenteel onderhoud tot de overdracht). Daarvoor hebben we naar schatting nog circa € 15.000 voor nodig. Het restant van de overheveling ten bedrage van € 160.000 valt terug in de reserve sociale woningbouw.</p>
809 Wonen	517.500	<p>Energiebesparende maatregelen</p> <p>De eerste tranche van € 82.500 is in 2015 aan Casade beschikbaar gesteld. Casade heeft aangegeven dat zij in 2016 een beroep op dit budget gaan doen van circa € 150.000. In haar bod voor de prestatie afspraken voor 2017 geeft Casade aan woningen energetisch te willen verbeteren en daarvoor is dit budget bedoeld. Eind 2017 worden hierover meerjarige afspraken met Casade gemaakt. Het resterende bedrag van € 517.500 moet hiervoor beschikbaar blijven.</p> <p><u>Prognose 2019:</u></p> <p>Middelen worden vermoedelijk in 2019 geheel besteed.</p>

Kredieten

Afgesloten kredieten

Bij de jaarrekening 2018 is een aantal kredieten afgesloten, waarvan in het Voorjaarsbericht per krediet een nacalculatie wordt opgesteld.

Onderstaand een totaaloverzicht van de kredieten, met daarbij de opmerking dat voor de investering in PV-panelen één totaalkrediet is verstrekt.

Deze deeltkredieten voor PV -panelen worden in een verantwoordingsoverzicht in de volgende paragraaf opgenomen.

Overzicht afgesloten kredieten 2018 t.b.v. nacalculatie in Voorjaarsbericht 2019 (bedragen in €)

Afgesloten kredieten	Begroot voor 2018	Begroot 2018	Totaal gevoteerd	Uitgaven voor 2015	Uitgaven 2015	Uitgaven 2016	Uitgaven 2017	Uitgaven 2018	Totale uitgaven	Restant krediet
* 7001010 Krediet Raadsnet (smartsite)	38.775		38.775	24.380					24.380	14.395
* 7210912 VI2015 Tool Trac	20.000	62.966	82.966					73.320	73.320	9.646
* 7530003 VI2017 Sportpakket Recreatex	61.640		61.640				3.780	40.754	44.534	17.106
* 7530400 PV-panelen zwembad Olympia, Drunenseweg	176.800		176.800				158.794	850	159.644	17.156
* 7530401 PV-panelen sporthal De Zeine, Olympiawe	214.180		214.180				235.715		235.715	21.535-
* 7530402 PV-panelen sporthal De Slagen, De Gaard	310.800		310.800				299.958		299.958	10.842
* 7531057 VI2016 Sportparken	41.116	16.771-	24.345				19.446	4.899	24.345	0-
* 7540008 VI2015 inrichting de Leest	54.652		54.652			3.431	36.939	17.839	58.208	3.556-
* 7560025 Krophollerpark 20170*	214.950		214.950				176.938	48.098	225.036	10.086-
* 7670001 Kinderboerderij 't Erf 2017/6	270.000		270.000				306.968	12.500	319.468	49.468-
* 7714901 VI2016 Poopscoop frontaanbouw	48.434	28.434-	20.000					26.300	26.300	6.300-
* 7822205 WOP Spr-C/L.Dr. ex.speelvoorz.2009006	40.000		40.000	21.157			13.131		34.288	5.712

* 7822207 WOP SC fysieke maatregelen 2012/23	519.000		519.000				509.125		509.125	9.875
* 7960400 PV-panelen stadhuis, Taxandriaweg	168.800		168.800				138.438	7.929	146.367	22.433
* 7960401 PV-panelen gemeentewerf, Van 't Hoffweg	198.800		198.800				179.768		179.768	19.032
Nacalculatie in Voorjaarsbericht 2019	2.377.947	36.929-	4.144.805	206.863	226.908	62.498-	3.278.181	450.274	4.099.727	45.078

Nacalculaties afgesloten kredieten

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7001010 Krediet raadsnet (smartsite)				
Raadsbesluit					
Uitvoering door	Griffie				
Kredietbedrag	€ 38.775				
Dekking	Kapitaallasten ten laste van de meerjarenbegroting				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag	38.775	14.395	14.395	14.395	14.395
Af: uitgaven					
kosten derden	-24.380	0	0	0	0
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	14.395	14.395	14.395	14.395	14.395
TOELICHTING					
Op het krediet is vanaf 2015 geen uitgave meer geboekt. Het krediet komt te vervallen.					

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7210912 / 7714901 VI2015 Tool trac / VI2016 Poopscoop frontaanbouw				
Raadsbesluit	Vaststellen begroting 2015 (november 2014) en begroting 2016 (november 2015)				
Uitvoering door	Team Buitendienst				
Kredietbedrag	€ 102.966 (waarvan € 20.000 in 2015 en € 82.966 in 2016)				
Dekking	Kapitaallasten ten laste van de meerjarenbegroting				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag		20.000	102.966	102.966	102.966
Af: uitgaven					
kosten derden					-99.620
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	20.000	102.966	102.966	3.346
TOELICHTING					
De twee kredietbedragen zijn herschikt zodat een Tooltrac en een frontaanbouw van de Poopscoop binnen het totale kredietbedrag konden worden aangeschaft. Project is afgerond. Er resteert ruim € 3.000 aan onderbesteding, het restant-krediet wordt afgeboekt.					
Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7530003 VI2017 Sportpakket Recreatex				
Raadsbesluit	Vaststellen begroting 2017 (november 2016)				
Uitvoering door	Team Sportbedrijf				
Kredietbedrag	€ 61.640				
Dekking	Kapitaallasten ten laste van de meerjarenbegroting.				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag				61.640	57.860
Af: uitgaven					
kosten derden				-3.780	-40.754

sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	0	0	57.860	17.106

TOELICHTING

Het pakket Recreatex is niet vervangen, maar met een aantal modules uitgebreid c.q. er heeft een update plaatsgevonden. Het project is afgerond. Het voordeel aan kapitaallasten is gedurende de komende 4 jaar gemiddeld zo'n € 3.500 per jaar.

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)

Kredietnummer / - omschrijving	7530400	PV-panelen zwembad Olympia, Drunenseweg
	7530401	PV-panelen sporthal De Zeine, Olympiaweg
	7530402	PV-panelen sporthal De Slagen, De Gaard
	7960400	PV-panelen stadhuis, Taxandriaweg
	7960401	PV-panelen gemeentewerf, Van 't Hoffweg
Raadsbesluit	10 maart 2016 / begrotingswijziging 2016-06 (= 1 verzamelkrediet met 5-sub-kredieten)	
Uitvoering door	TREW	
Kredietbedrag	€ 1.069.380	
Dekking	De kapitaallasten van deze investeringen worden gedekt uit de toegewezen SDE-exploitatiesubsidie en de jaarlijkse besparing op de energiekosten.	

FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag			1.069.380	1.069.380	56.707
Af: uitgaven					
kosten derden				-1.012.673	-8.779
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	0	1.069.380	56.707	47.928

TOELICHTING

De werkzaamheden zijn afgerond en de kredieten kunnen worden afgesloten (onderbesteding van € 47.928).

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)

Kredietnummer / - omschrijving	7531057	VI2016 Sportparken 2016
--------------------------------	---------	-------------------------

Raadsbesluit	Vaststelling begroting 2016 (november 2015)				
Uitvoering door	Team Sportbedrijf				
Kredietbedrag	€ 73.993				
Dekking	Kapitaallasten ten laste van de meerjarenbegroting.				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag			73.993	73.996	21.670
Afgezonderd naar een nieuw krediet				-32.877	-16.771
Af: uitgaven					
kosten derden				-19.446	-4.899
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	0	73.993	21.670	0
TOELICHTING					
Dit vervangingskrediet is bestemd voor diverse vervangingen voor de buitensport. In verband met het hanteren van de juiste afschrijvingstermijn per investering wordt het kredietbedrag uitgesplitst naar afzonderlijke kredieten. Zie bijvoorbeeld ook 753188, 7531206 en 7531207. De uitgaven van totaal € 24.345 betreffen onder andere banken, doelen en dugouts.					
Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7540008 VI2015 inrichting de Leest				
Raadsbesluit					
Uitvoering door	TMAO				
Kredietbedrag	€ 54.652				
Dekking	6509020 kapitaallasten				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag		54.652	54.652	51.221	14.282
Af: uitgaven					
kosten derden			3.431	36.939	17.839
sectorkosten					

Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	54.652	51.221	14.282	-3.557

TOELICHTING

Voor het krediet van trekkenwand theater De Leest zijn de restantkredieten vervangingsinvesteringen 2016 tot en met 2018 en 2019 (gedeeltelijk) ingezet. Het restantkrediet 2015 bleef nog beschikbaar voor vervangingsinvesteringen maar nu blijkt, was dit niet voldoende gezien de overschrijding van €3.557.

Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de onverwachte, maar noodzakelijke, aanschaf van een espressomachine en een koffiemachine. Beiden zijn onontbeerlijk voor de horecafunctie van het theater.

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)

Kredietnummer / - omschrijving	7560025 Aanleg van het Krophöllerpark 20170				
Raadsbesluit	6 juli 2017 / begrotingswijziging 2017-11				
Uitvoering door	TREW				
Kredietbedrag	€ 214.950				
Dekking	Voor de dekking van de kapitaallasten is een geblokkeerde reserve gevormd ten laste van de reserve 3 programma's (913034).				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag				214.950	38.012
Af: uitgaven					
kosten derden				-176.938	-48.098
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	0	0	38.012	-10.086

TOELICHTING

De werkzaamheden zijn afgerond en het krediet kan worden afgesloten. De overschrijding bedraagt € 10.086. Dit bedrag blijft binnen de toegestane marge van 5% van het beschikbaar gestelde kredietbedrag.

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)

Kredietnummer / - omschrijving	7670001 Kinderboerderij 't Erf 2017/6				
Raadsbesluit	19 januari 2017				

Uitvoering door	TORV				
Kredietbedrag	€ 270.000				
Dekking	6604015 kapitaallasten				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag				270.000	-36.968
Af: uitgaven					
kosten derden				306.968	
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	0	0	0	-36.968	-49.468

TOELICHTING

Het kredietbedrag van € 270.000 was abusievelijk exclusief 21% BTW (€ 56.700).

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)

Kredietnummer / - omschrijving	7822205 WOP Sprang-Capelle / Landgoed Driessen extra speelvoorziening 2009006				
Raadsbesluit	18-12-2008 - begrotingswijziging 2009/006				
Uitvoering door	TLTH				
Kredietbedrag	€ 40.000				
Dekking	Activering ten laste van de Reserve leefbaarheid				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag	40.000	18.843	18.843	18.843	5.712
Af: uitgaven					
kosten derden	-21.157			-13.131	
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	18.843	18.843	18.843	5.712	5.712

TOELICHTING					
Werkzaamheden zijn afgerond binnen het beschikbare krediet (onderbesteding van € 5.712).					
Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7822207 WOP Sprang-Capelle fysieke maatregelen 2012/23				
Raadsbesluit	12-10-2012 - begrotingswijziging 2012/23				
Uitvoering door	Team LTH				
Kredietbedrag	€ 519.000				
Dekking	De kapitaallasten worden onttrokken aan de reserve leefbaarheid				
FINANCIEEL (bedragen in €)	< 2015	2015	2016	2017	2018
Kredietbedrag	519.000	519.000	519.000	519.000	9.875
Af: uitgaven					
kosten derden				-509.125	
sectorkosten					
Bij: inkomsten					
bijdragen/subsidies					
Saldo	519.000	519.000	519.000	9.875	9.875
TOELICHTING					
Werkzaamheden zijn afgerond binnen het beschikbare krediet (onderbesteding van € 9.875).					

